

1. Sir Dudley Carleton, Ambassador at the Hague, to the Privy Council. Has received their letters of 15th Dec. last, touching the Hollanders entering a year since, and planting a colony upon some parts of the north of Virginia. Has moved the States General to stay any ships bound thither, and to prohibit the further prosecution of that plantation. Finds that about four or five years ago two companies of Amsterdam merchants began to trade with the savages for furs in those parts which they named New Netherlands, and have continued to do so ever since. Does not believe there is so much as a colony intended, because a considerable number of families have been suitors to him to procure a place of habitation amongst the King's subjects there. (Sec. Calvert writes on 7 Feb. that he does not remember Carleton had any directions about such a plantation. Three score families of Walloons had applied for a portion of land, which was referred to the Virginia Company. (See p. 26, No. 55.) Should Carleton have further orders, would be glad to understand it. See HOLLAND Corresp., 7 Feb. 1622) Incloses, I. 1. Representation of Sir Dudley Carleton to the States General of the United Provinces. Protests in the King's name against the occupation by the Dutch of certain parts of Virginia, against their changing the names of ports and havens; and dispatching six or eight vessels thence, now ready to sail, to keep up their colony. Sets forth the title of King James to all that territory. 1622, Jan 30.

Resol. St .Gen. , June 18, 1622: Gelesen de requeste van Claes Jacobsz Harinckcarspel, scepen ende raedt der stadt Amsterdam, erffgenamen van wylen Petrus Plancius, bedienaer des Goddelycken woorts cum suis, versoeckende omme redenen inde requests verhaelt dat den tyt hun supplianten geaccordeert omme heure retouren van Nyeuwe Nederlant in dese Landen te mogen overbrengen soude mogen sess maenden geprolongeert werden, maer is in bedencken gehouden daerop te resolveren.

New Englands Trials....Written by Captaine Iohn Smith. London, 1620.There is gone from the West of England onely to fish 35 ships, and about the last of April (1622) two more from London, the one of 100 Tuns, the other of 30, with some 60 passengers to supply the plantation(of T.Weston) with all necessary prouisions.... For the 26 saile of ships, the most I can yet understand is, Master Ambrose Iennens of London, and Master Abraham Iennens of/ Plimmoth sent(their Abraham) a ship of 220 Tuns, and the Nightingale of Porchmouth of 100.; whose fish at the first penie came to 3150 pounds: in all they were 35 salie; and where in Newfound land they shared six or seuen pounds for a common man, in New England they shared 14 pounds; besides, six Dutch and French ships made wonderfull returnes in fures....

Begonnen 16 Maerth 1624. Pointe van bescryvinge daerop alle de respective cameran vande Geoctroyeerde West Indische Comp.e beschreven syn, omme in conformiteit van het Octroy hare gecommiteerde binnen de Stadt Amsterdam te senden, volcomentl. gelast ende geauthoriseert over de volgende articulen, ende die meer inde aenstaende vergaderinge sullen voorvallen soodanich beslyt te nemen als de meeste dienst vande Comp.e ende oirbaer der participanten vereysshchen sal. I. De gecommiteerde vande respective cameran sullen gelieven te verschynen binnen de stadt Amsterdam tegens den Xie Marty eerstcomende, nieuwe styls, wesende Maendach des avonts inde herberge, met hen brengende behoorlyck brieven van credentie omme des anderen daeghs smorgens precisel. in besoigne te treden. II. De gecommiteerde sullen gelast / comen om den anderen pertinente verclaringe te doen van de capitalen (die in hare cameran geteyckent syn) ende voorts een eyndel. sloth hier aff te maecken sonder te gedogen dat eenige inteyckeninge meer geschiede. III. Van gelycke om den anderen openinge te doen wat penningen tot voldoeninge vande le pay in de hare opgebracht syn, ende met een bequaem middel te beramen om het cort uyt de mancquerende deelgenote te innen. IIII. Ende alsoo by het transporteren van actie voor aeler de capitalen ten vollen gefurneert sullen syn de Comp.e lichtel. van goede suffisante personen op insuffisante overgewesen ende in moeyel.e quellinge ingewickelt mocht werden, sal mede gedelibereert veerden offmen niet tot alle verseeckertheyt ende super abundanti / aende Heeren Staten G.nael behort te versoecken dat hare Ho.Mo. by interpretatie oft een ander gevoeghl. middel gelieve te vorclaren dat de transportanten soo wel als de getransporteerde niet jegenstaende de gedane transporten ende overwysinge yder in solidum tot keure vande bewinthebberen geobligeert sullen blyven de geteyckende somme aende Comp.e te betalen ende daer voor als voor haer eygen schulden executabel syn mits de een voldoende de ander gevryt sal syn. V. De gecommiteerde sullen mede gelast comen om op het versoeck vande commissarisen uyt de hooft participanten nopende de costen in de onderhandelinghe van het onderlingh accord gevallen, te disponeren ende offmen dienvolgende hare costen ende verschoten penningen tot laste vande Comp.e uyt de beurse der participanten sal betalen ende goetdoen. VI. Als oock offmen den commissarisen uyt den hooft participanten tot de reeckeningh gecommiteert (van dewelcke in het vierde articule van het accort gehandelt wort) voor hare moeyte ende toesicht eenich salaris uyt de Compagnie behoirt toe te staen, ende indien men sulcx goetvindt, hoe vell het selffde sal wesen. VII. Ende dewyl men tot uytvoeringe vande aenstaende equipagien oock eenige penningen uyt de tweede pay van nooden sal hebben, diendt mede geresolveert tegen wat tyt de tweede pay uyt de participanten geinnet sal werden, ende wat interest die genieten sullen die hare penningen voor andere furneren ende hoe langh. VIII. De respective leeden worden mede versocht in aensien de aenstaende equipagien op verscheyden custen ende gewesten geschieden sullen yder in den hare neerstelyck te vernemen / naer eerlyck ervaren mannen, diemen inde aensienlycxte officien soud mogen gebruycken om den anderen daeraff pertinente

onderrechingte te doen, op dat alsoo met de meeste kennisse in tyt ende wyle de bequaemste tot soodanige ampten byde respective cameran gepromoveert weerden. Tot welcken eynde de gecommiteerde oock dienen gelast te wesen om een eenparige voet te ramen op het aennemen vande voornaemste officieren als comissen, schipperen, stuurlyuden ende andere. IX. Oock om de articulbrieff ende andere gemeene instructie te resumeren ende de selffde naer de gelegentheyte van de Comp.e te falsoeneren, tot welcken eynde oock diendt geleth offmen in deselffde voor soo veel de bevrachte schepen aengaet met veel dingen soude cunnen veranderen ende met dienst vande Comp.e uyt laten. X. In dese vergaderinge sal mede gedelibereert/worden offmen mett een generale ordre opde handelinghe ende custen van Africa soude cunnen stellen, ende voorts op wat plaetsen ende gewesten in dit quartier tegens het voorjaer geequiepert sal werden, met hoe veel schepen ende met wat cargasoen. XI. Van gelycke opde equipagie die eerstdaeghs nae verscheyden quartieren inde West Indien ende andere plaetsen in de limiten van het octroy begrepen sal moeten geschieden, ende off het niet dienstich is de uytgesonden vloth met gelycke ofte meerder macht van schepen ende volck te seconderen. XII. Als oock een goet aental van schepen om sout te senden, het sy naer Puncta Araya, ofte een ander voornemen plaets daer sulcx oirbaerlycx geordeelt sal werden. XIII. Sal mede gedelibereert worden op / een generale ordre voor de colonen mm veel luyden daertoe te verwecken ende ons met precipitant beginnen in geen confusie te brengen, die hier nae met soo bequamel. ende misschien niet sonder onluste en soude cunnen gebetert worden. XIIIII. Ende alsoo in Engelandt apparentie wort gegeven, dat syn Majesteyt consent soud mogen geven tot het uytvoeren van eenige stucken geschutt, diendt mede gedelibereert off het niet raedsaem voor de Comp.e is eenige stucken in Engelandt op voorraet te contracteren, dan offmen deselffde alhier tot nootdruft uyt de tweede handt sal copen.

XV. De gecommiteerde sullen mede gelast comen om te resolveren was voet ende gewoonte men hem en sall in het vercopen vande retouren ende hoe de notificatie verstaen wort daervan het 32 ar.le van het octroy spreeket. XVI. Offmen den Ho.Mo. Heeren Staten Generael niet met alle ernst behoort te vertonen het groot inbreck dat tot onlydelycke schade der participanten by eenige deser Landen geschiet ende noch van sommige swaerder gedreycht wort, principalyck daer uyt hercomende dat eenige magistraten alsnoch naelatich syh het octroy ende ampliatie van dien naer syn form ende inhouden te publiceren ende te mainteneren, op dat daer in by haer Ho.Mo. tydel. versien worde. XVII. Ende alsoo de Heeren Staten G.nael op het laeste afscheyden tegens het onderhouden van het Fort Hassauw de generale Comp.e gelieft heeft te beswaren met het overvoeren vande victualie ende het betalen van enckel convoy, sal mede gedelibereert worden offmen hare Ho.Mo.niet en behoort te versoecken deselffde resolutie te willen resumeren ende by naerder verclaringe te verstaen dat de Compagnie, gelyck henl. in het octroy beloofd is, van alle convoy / ende consequentel. oock van dese, onbeswaert sal blyven, mits voor recognitie vande onderhoudinge de victualie voor niet overvoerende.

XVIII. Die van Groeningen ende Dordrecht worden ernstich versocht met haer te willen brengen de reeckeninge van haer laest gedane equipagie op Guinea om den anderen van alles in conformite van het octroy kennisse ende onderrechtinge te doen tot welcken eynde die van Amsterdam die vande hare oock sullen gereet hebben, als oock die vande drie schepen in de voorsomer om hout naer West Indien uytgesonden. XIX. Gelyck die van Seelandt mede versocht worden de instructie van den Commandeur Schouten ende de andere ordre daer op syn onderhebbende matrosen aengenomen syn mede te brengen, soo wel om den / anderen daervan openinge te doen, als mede om te delibereren offmen yetwes voorderyck tot vervolch van syn voornemen soud' mogen by der handt nemen. XX. Eyndel. sullen de gecommiteerde gelast comen om alle voorvallende saecken die de respective leeden vande vergaderingh buyten de voorgestelde poincten souden mogen inbrengen ende proponeren, te advisereren ende met meerderheyt van stemme het dienstichste voor de Comp.e te concluderen. /

Extract uyttet Resolutieboeck vande Vergaderinge der Negentiene vande West Indische Comp.e gehouden binnen Amsterdam. Den 16 Marty Sabbatthy Ante meridien.

1. Desen morgen syn op de beschryvinge vande Camer van Amst.m (die was tegens den XI deser) voor de eerstemael vergadert geweest de gecommiteerde van haer Ho.Mo. de bewinthebberen vande cameran van Amsterdam, Seelant, Mase ende Stadt ende Ommelanden. Ende overmidts men verstont dat die vant Noorder-quartier mede in stadt waren ende haer hier nochtans niet en presenteerden, soo is den camer bewaerder La Croise nae hun logement gesonden, die haer niet ingevonden heeft. Daerop goet gevonden is datmen by provisie wat souden beginnen. Ende hebben oversulcx de gecommiteerde van hare Ho.Mo., namentl. de Heeren Van der Meer ende Schaffer eerst, daernaer de aenwesende leeden, conform de ordre inde voorgaende vergaderinge vande XIX gehouden, hare plaetse genomen in voegen als volcht. De gecommiteerde van hare Ho.Mo., De Heer Jan Gysbrechtsz, Mr. Symon Schotte, Secretaris tot Middelburch, De Heer Albert Kounraets, Pieter Burt, Cornelis Bicker, Mr. Jacob de Witt, Jacob Menten, Samuel Godyn, Rogier Cobbaert, Out Burgemeester tot Vlissingen, Jonckh.r Diederich Scherff, Henrick Broen, Jeremias Walens, Adriaen Valerius, Assessor, Samuel Blommaert, Dirrick van der Veen, Rombout Jacobsz, Boudewyn Heyndricksz, oudt Burgem.r tot Edam, Albert Wiffrinck, Kiliaen van Renselaer, Gregorius van den Broeck, Assessor.

2. Behalven dat de Heer Kiliaen van Rensselaer verhaelde eer hy gingh sitten, dat hy tegens de XIXe plaetse inde voorgaende vergaderinge voor hem ende synen assessor hadde geprotesteert ende acte van onprejuditie vercregen, de welcke hy ende synen assessor noch in haer geheel was behoudende terwyl haerluyden daerover noch geen contentement gedaen en was. 3. Daernaer soo heeft de Heer vander Meer den name des Heeren aengeroepen ende voor het overleveren vande credentiebrieven / verhaelt dat Rombout Jacobsz (nu wederom vande Camer van Amsterdam gecommiteert synde) inde voorgaende vergaderinge

vande XIXe de resolutie geteyckent ende om de sinn van die te beter te vatten tegen over de gedeputeerde van hare Ho.Mo, geseten hadde ende so der niemanden tegen en hadde, versoecken soude dat hy het selffde wederom doen woude, tegen het welcke niemanden spreekende, soo is hem in laste gegeven de voorvallende resolution te teyckenen ende aldaer op de geordonneerde plaetse te connen sitten. 4. Naer het welcke de brieven van credentie syn overgelevert in handen vande gecommiteerde van hare Ho.Mo. (diese aenden schriba gelanght ende overluyt gelesen heeft) die omvragen gedaen hebben offer oock yemanden tegens eenige der selve yet hadde. Daer op is geremarqueert dat den credentie brief van die vande Mase niet en was conform de resolutie vande XIXe den XIIIIe October laestleden genomen, als hebbende gelimiteerde commissie om op voorvallende saecken (die haers oordeels van gewichte mochten bevonden worden ende uytstel soude cunnen lyden) naerder advis te moeten verwachten, daerenboven datse met haer drie bewinthebbers gecommiteert waren, comende, daer het octroy maer van twee spreekende is, op het welck verscheyden redenen tot accommodatie ende de nootwendicheyt int lange door de Heer Mr. Jacob de Widt ende Philips Doubleth verhaelt ende geremonstreert wierden nevens presentatie datse met haer dryen maer / twee stemmen souden uytbrengen onder acte van non praesudicando ende verder de onkosten van den iiie bewinthebber tot hare last nemen ende niet tot last vande Comp.e brengen sullen. Des niet tegenstaende soo is verstaen ende geresolveert,

3. Dat den credentie brief sal moeten syn in debita forma conform de resolutie daerop inde voorgaende vergaderinge genomen, datter oock maer twee bewinthebbers vande Camer vande Mase sullen toegelaten worden, synde conform het 18e Art.le van het Octroy als mede de resolutie inde voorgaende vergaderinge vande XIX den 10 Octob op het versoeck van die vande Mase doenmaels genomen. Daerop de voorgemelde Hr. de With ende Doublet wederom replicerende ende met redenen soeckende de vergaderinge te induceren. Hebben achtervolgende haren last onder protestatie dat de Camer vande Mase verstaet datse int toecomende aen sodanige forma van credentie brieven niet ge-houden willen syn ende oock inde voorgaende vergaderinge vande XIX daer in geen stemmen gegeven hebben. Oock dat de Camer vande Mase aen voorvallende saecken van gewicht niet wilden gebonden wesen, om daer op geen naerder advis te mogen verwachten, overgelevert eenen anderen brief van credentie die conformite van de resolutie uytgesch. was behalven datse in den selven mede alle dry gecommiteert wierden. Waerop de gecommiteerde van hare Ho.Mo. goetvonden de bewinthebbers vande Mase te versoecken datse eens buyten wilden staen om te sien offse provisioneel ende onder acte de non praesudicando volgens hun versoeck ende presentatie souden cunnen geadmiteert worden, op het welck andermael omvrage gedaen synde, is eenparich verstaen ende geresolveert dat dese provisionele sessie voor haer dryen (sonder prejuditie van het octroy ende de hooftparticipanten) niet en can toegelaten worden, doch om de saecke wat te faciliteren is haer gepresenteert datmen haer toecomende Manddach met haer twee sal admitteren (om de vergaderinge tot coste ende ondienst vande Comp.e

niet te langh op te houden) op desen laesten overgeleverden brieff van credentie, midts datse sullen beloven eenen anderen op gelycke voet ingestelt op haer beyder naem te procureren ende voort scheyden van dese vergaderinge over te leveren ende dat vorder de Camer van Amst.in dit haer versoeck inde naestvolgende poincten van beschryvinge sal brengen, ten eynde de respective cameran dit mogen examineren hare hooft participanten communiceren (sonder welckers consent geen interpretatie op het octroy versocht noch veranderinge in gemaect mach worden) ende hare gecommiteerde volcomentlyck gelast op mogen senden. 6. Synde door den Heer Jacob Menten, bewinthebber tot Enchuysen, overgelevert aende gecommiteerde van hare Ho.Mo. ende gelesen zynen brieff van credentie, die onderteeckent is van eenen bewinthebber tot Enchuysen / met het opschrift: 'Aende Bewinthebberen vande Geoctroyeerde West Indische Comp.e t'Amsterdam, ende daernae geresummeert het gepasseerde van voorder Saterdag hier boven gestelt, soo is door de gecommiteerde van haer Ho.Mo. gevraecht offer oock yemanden vande vergaderinge wat geremarqueert ofte tegen hadde. 20. Ende syn alsoo de poincten van beschryvinge onderhanden genomen, ende is raetsaem gevonden het iie ende iiie articule vande poincten van beschryvinge voorby te gaen, terwyl men hooft dat die vande Mase haer sullen bedeneken ofte in corte naerder ende beter last crygen, ende het vierde onderhanden te nemen. Op het welcke vierde point verstaen is met eenparich van stemmen dat het niet nodich sy dat hare Ho.Mo. daerop gemoyt souden werden, wesende van dat verstant dat den vercooper van acitne soo wel als den copen verbonden blyft de geteekende penningen op te moeten brengen, ende dat dese clausula inde transporten sal geinsereert worden. 21. Ende is by dese gele[ge]ntheyt goetgevonden om eenen eenparige voeth inde respective cameran in het transporteren vande acten te houden datter commissarisen geordonneert souden werden om den formulier te beramen (naer het welck de transporten geschieden souden) het welcke dan geexamineert ende daerop verder geconclu-deert sal werden. Soo syn daertoe gecommiteert d'Heeren Schotte ende Counradus, insgelycx is mede gelesen het formulier voordesen by commissarisen op het copen ende vercoopen vande actien mutatis mutandis tegens dat vande Oost Indische Comp.e ingestelt, het welck goetgevonden wert op die manier aen hare Ho.Mo. te remonstreren ende hare Ho.Mo. consent daerop te versoecken, alleen datter by sal gevoecht worden dat geen transporten off obligatien sullen van werden mogen gehouden worden voor ende aeler dat die voor ende ten overstaen van Bewinthebberen op de / boecken vande Comp.e getransporteert syn ter plaetse daer den vercooper de actien is hebbende. Op het 5 point. 22. Is geresolveert dat de hooftparticipanten die op het ontbieden van hare Ho.Mo. inden Hage inde maanden van May ende Juny 1623 geweest syn hare teer ende reysgelden van vier gulden daechs volgens het octroy tot laste vande respective cameran brengen ende aldaer weder ontfangen sullen, sonder dat dit in toecomende by yemanden vande cameran hooft ofte minder participanten sal mogen in consequentie getrocken worden ende belangende de oncosten vande hooft participanten in loco gevallen, dat die by de hooft participanten alleen sullen moeten tot haren eygen

last gedragen worden. 23. Is by Jacob Martensz van Seeland een remonstrantie ter deser vergaderinge overgelevert, handelende vande cust van Brasilien de Bahy de Todos los Sanctos, Rio de Genero ende andere plaetsen daer omtrent gelegen, op het welcke binnen geroepen wesende, verclaert noch eenige poincten (de Comp.e dienstich) meer te hebben, versoeckende commissarisen tegens dewelcke hy bereyt is dat alles te openbaren. Soo is goetgevonden terwyl commissarisen desen naer middach op de formulieren vande transporten sullen besoigneren, dat de selve commissarisen midtsgaders de Heer Dederich Scherff ende Renselaer als mede alle die vande respective/cameren daer by sullen gelieven te comen, den voorn. Jacob Martensz hooren, syne voorstellingen examineren ende daervan rapport doen sullen.

24. Soo is oock mede gelesen eenen brieff door Willem Joosten Glimmer, in dato 2e February 1624 aende Camer van Amst.m geschreven, handelende vande bovenstaende custen ende gelegentheyden, den welcken de voorn. commissarisen is behandicht ten eynde sy den selven Glimmer mede hooren, syn voorlagen examineren, ende ter vergaderinge daer van rapport geven sullen.

25. Voorts soo is het VIe ar.le vande poincten van beschryvinge onderhanden genomen, ende daer op verstaen ende geresolveert dat de commissarisen vande hooft participanten, die opde reeckeninge besoigneren sullen, eenige recognitie oft tractement voor hare vacerende tyt sal toegeleyt werden, maer hoe veele off de maniere hoe die betaelt sullen worden, t' selve is raetsaem geoordeelt uytte stellen tot de naeste vergaderinge vande XIX, als wanneer men met beter fundament sal cunnen reden geven van hare besoignes, ende wat eygentl. haer ampt is, dat hun by de naerder ampliatio in laste geleyt wort.

26. End op het IXe Ar.le vande voorsz poincten is nodich geacht dat de articulbrieven, instructien ende andere pampieren geresumeert werden, ende op dat sulckx met vrucht geschiede is goetgevonden datter uyt elcke camer een gecommiteert werde die hun werck daer aff maecken sullen ten eynde het selve alles voor het scheidende vande vergaderinge in goede ordre gestelt ende daer op met rypicheyt van raide wel geconcludeert. / mach werden tot het welcke gecommiteert syn de Heeren Schott, Alb. Kounraets, Jacob Menten, Diderich Scherff ende Rombout Jacobsz.

27. Dese morgen syn de gecommiteerde vande Mase met haer dryen wederom ter vergaderinge gecomen ende verhaelt datse op haer schryven van hunne principalen antwoord becomen hadden met naerder last datse souden persisteren in hunne vorige sustenue om met haer dryen (hoe wel maer twee stemmen uytmakende) te besoigneren ende by faulte van toelatinge datse haer uyt de vergaderinge souden absenteren met verclaringe voor haer laeste afscheyt datse souden protesteren van alle costen, schaden ende interessen. Ende dat vorder de Camer op de Mase sodanige equipagie soude by der hant nemen als sy raetsaem oordelen soude, het welck alles door de Heer Mr. Jacob de With uyt den voorgemelden brief van de Camer op de Mase aen hun ges[chreven] breder gelesen ende om all onheylen te schuwen op hare vorige presentatie geadmittert te werden versocht synde hebben de gecommiteerde van hare Ho. Mo. op haer versocht datse een souden gelieven buyten te staen...

30. Dat de voorn. twee Heeren vande Mase ter vergaderinge sullen geadmitteert werden op die woorden dat de Heer

Jacob de With niet een hair op syn hoeft en hadde dat aen het selffde twyffelde ende geensints vertrouwden dat heur principalen hun in blan[co?] stellen souden ende dat onder beloften dat se haer debvoir sullen doen om van haer principalen behoerl. brieven van credentie op harer beyder naem te becomen ende die op het eynde van dese weeck over te leveren, ende datse by faulte van deselve de toecomende weecke ter vergaderinge niet en soude cunnen geadmitteert / werden, het welcke haerl. door de Heer Feyt aengeseyt wesende, hebben daer op hare sessie genomen. Ende is doen onder-handen genomen ende geresumeert het formulier vande transporten vande actien by commissariesen geconcipteert, het welcke gearresteert is in manieren als volcht: Compareerde voor _____, hier ondergeschreven bewinthebberer der geoctroyeerde West Indische Comp.e binnen _____, den eersamen _____, ende heeft verclaert geceddert ende opgedragen te hebben, te cederen ende op te dragen midtsdesen N _____ N _____ een acte van _____ capitaels _____ opsulcke condition ende verbintnisse als deselve origel. ingeteekent ende op de name vande voorn. N _____ N _____ in de boecken vande Comp.e onder de Camer tot _____ geregistreert syn. Wel verstaende by aldien d'acceptant ingebreecke ware de ingeteekende somme op syn behoerlycke tyt te voldoen, dat in sulcken gevalle de transportant verbonden ende geobligeert sal blyven (gelyck hy aenneemt by desen) deselffde somme promptel. op te brengen ende te betalen in alle schyne ofter noyt eenich transport oft overdracht gedaen en ware. Actum in _____, den _____, a.o. _____. ter presentie vande ondergeschr. bewinthebberer die desen nevens den transportant hebben onderteekent. 32. Ende is by de Heer Dirck van Veen voorgesteld dat sy het schip nae de Greyn Cust, meest vaerdich hebbende, door den vorst niet hebben cunnen uytcrygen, daerover versoect / het advis vande vergaderinge off het de Comp.e niet dienstiger en waer dat he selffde nu nae de Cust van Guinea (als synde het saysoen op de Greyn Cust verstreecken) geordonneert wiert, het welck de respectie heeden in bedencken gegeven is tot morgen, om dan wyders daerop te resolveren. 33. Geresumeert synde het gebesoigneerde van gisteren soo heeft de Heer Feyt op de bovenstaende voorstellinge vande Heer Dirck van Veen een omvrage gedaen, wat dat daerin ten dienste vande Comp.e dienden te geschieden. Daerop is goetgevonden dat selve in suspens te houden tot datmen het Xe point vande pointen van beschryvinge, dat vande Africaensche Cust spreeckt, comt onderhanden te nemen. 34. Daerna so hebben de Heeren Alb. Kounraets, Jacob de Witt, ende Rombout Jacobsz (soo voor haer selven als inde naem ende van wegen de Heeren Joost van den Hooge, Olfert Barentsz ende Jonch.r Edsert Jacob Clant, alle dry absent (gesamentl. vande voorgaende vergaderinge vande XIXe hebbende gecommiteert geweest op diversche doenmaels resterende besoignes ende speciael op het stellen vande secrete instructie voor den Admiraal Jacob Willeken) vande selve besoignes raport gedaen ende het verbael daer van gehouden, als mede (nadat de aenwesende leden in handen van den Heer Feyt den behoerl. eedt van alles secreet te houden

gedaen hadde) die voornoemde secrete instructie altsamen de vergaderinge voorgelesen, welcke alles gehoort ende verstaen synde vande vergaderinge geapprobeert ende de voorn. commissarisen daer over bedanct syn geworden. / Post Prandium 35. Alsoo desen middach de commisen voor Ballestel ende Trip in Guinea geweest synde, thuyt gecomen syn ende brieven aen de cameran van Amsterdam, Mase ende Stadt en Landen mede gebracht hebben van hare commisen jegenwoordich daer op de cust liggende, soo syn deselve brieven, midtsgaders de cognoissemerten, inventarisen vande aldaer gecochte jachten ende alle andere pampieren by haer overgesonden, de vergaderinge voorgelesen, daerop goet gevonden is datter uyt elcke camer een gecommiteerd ende Rombout Jacobsz daer by gevoecht sal werden, die deselve brieven ende pampieren examineren, het nodichste daeruyt extraheren ende daarvan rapport doen sullen. 36. Daerna so heeft de Heer Feyt by der hant genomen de poincten van beschryvinge ende gelesen het tweede articul luydende als volcht: "De gecommiteerde sullen gelast comen om den anderen pertinente verclaringe te doen vande capitalen (die in hare cameran geteeckent syn) ende voorts een eyndel. slot hier aff te maecken, sonder te gedogen dat eenige inteyckeninge meer geschiede. Ende daer op omgevraecht off de respective cameran gereet syn pertinente openinge te doen, daerop eenparich verstaen is (dewyl men verstont dat sommige leden noch wat meerder verwachtende waren) datmen deselve int gros doen soude met sulcke verstande dat een ider voor het scheidende vande / vergaderinge gehouden soude syn de pertinente openinge te noemen, om alsoo te cunnen weten hoeveel de ingeteekende capitalen inde respective cameran in eene misse belopende syn, waerop dan de bewinthebbers van Amsterdam verclaert hebben, datter indeselve camer geteeckent is de somma van _____. De bewinthebbers van Zeelant verclaren dat in deselve camer geteeckent is de somme van _____. Comende nu by die vande Mase so heeft de Heer Mr. Jacob de Wit geseyt dat de stadt van Dordrecht haer verbinden sal (ende t'gene daer minder mocht geteeckent syn op te brengen tot de somme van 5000 gul. midts datse een camer ende 1/10 part inde equipagie soude hebben, oock gelycke gesach ende directie als de anderen cameran. Insgelycx dat die van Delft haer ingeteekende some beloopt ter somme van over de f.3000 met sulcken verstande ende op dese condition, ingeteekent synde datse naer advenant van die somme daer souden equiperen, ende dat voorts syn confrater de Heer van Veen daer sat, de welke soude cunnen openinge geven vande ingeteekende somme der stadt Rotterdam, de welke verclaerde dat inde selve stadt geteeckent was de somme van f. _____, daer by verhalende dat tot Dordrecht.. _____ ende tot Delft _____ geteeckent waren, daerop de Heer de Witt tegens syn confrater voorn. seyde dat hy daertoe niet gelast en was om de capitalen van Dort ende Delft te openen, oock dat hy dat qualijck geteyckent ofte niet wel verstaen en hadde. Daerop de voorn. Heer van Veen wederom seyde, soo / wel als de Heer de With daertoe vande Camer vande Mase gecommiteert te wesen, midtsgaders dat niet qualijck verstaen nochte geteeckent te hebben.... 45. Is door de gecommiteerde van hare Ho.Mo voorgeslagen dat by hare E.E. (het gepasseerde van huyden morgen int t'stuck van t

Noorderquartier naerder overwogen synde) goet gevonden is/ de vergaderinge voor te dragen off het niet wel soo oirbaer ende de Comp.e dienstbaer en waer datter eene vande gecommiteerde van het Noorderquartier persoonl. nae toe ginch alsoo (haers oordeels) door den selven de meeste vrucht wel souden cunnen gedaen worden. Het welcke in deliberatie geleyt synde, is het seer raetsaem geoordeelt dat niet alleen ean vande presente heeren vant Noorderquartier maer nevens den selven noch twee andere heeren van dese taeffel derwaerts soude gecommiteert werden om te procureren dat de placaten van het octroy met de ampliatiën van dien in die steden oft plaetsen daer die aldaer noch niet en mochten gepubliceert wesen, sonder langer dilay door de magistraten mochten gepubliceert worden met beloften om de contraventeurs van dien conform de voorsz placaten te straffen. Ten anderen dat se souden sien by alle redenen van inductien soo by de magistraten als by de bewinthebberen te wege te brengen dat de bewinthebbers van Medenblick volgens de laeste uytspreecke van syn Ex.cie in dato den 21 Decemb. 1623 mochten geaccommodeert worden ende by die gelegentheyte te verhalen dat dese vergaderinge eerst daechs by der handen sullen nemen de poincten door hare gecommiteerde bewinthebberen voorgesteld om die nae den teneur van het octroy met de ampliatiën van dien te examineren ende nae mogelyckheyt te accommoderen, tot het welcke gecommiteert syn de Heer Rogier Cobbaert, Boudewyn Henricx ende Albert Wifferringh.

46. Daernaes is gelesen het 7d Article vande'poincten van beschryvinge:

Ende dewymen tot uytvoeringe vande / aenstaende equipage oock eenige penningen uyt de tweede pay van node sal hebben, dient mede geresolveert tegen wat tyt de iie paey uyt de participanten geinnet sal worden, ende wat interest die geniēten sullen die hare penningen voor andere furneren ende hoe langh. Ende is by de merendeel vande vergaderinge verstaen dat de inmaninge vande Iie pay met affecti van billeten tegens den laesten April behoorde te geschieden, daer ter contrarie by sommige vande leeden gesustineert wiert dat sulcx te cort ende veele participanten onsmadel. wesen, ende derwege die totten laesten October stellen souden. Toch om daer in wat naerder te comen, dat het conform het octroy op den IIIe Juny soude mogen aengeslagen worden, waerop by de andre leeden wederom verscheyden andere consideratiën geallegeert wierden, soo is goet gevonden dat uyt te stellen tot morgen. Hebben de Heeren Schotte ende Counradus rapport gedaen vant gene sy uyt Jacob Martensz hebben cunnen hooren, daer op goet gevonden is, dat hy voor syne openinge ende kennisse sal bedanckt werden, ende dat de Carrier van Zeelant syn persoon sal cunnen in achtginge te nemen omme hem te gebruycken tot sulck ampt als sy hem bequaem oordelen sullen, ende so veele belanght syn reysgelt, t'selve wert aende discretie vande Camer van Zeelant gereserveert. / Syn vorder eenige raportes van Angola byde Hr. Samuel Blommaert ontfangen gelesen... 51. Op de besoignes ende t'rapport vande voorn, commissarisen die goetgevonden hebben om eenen eenparigen voet, soo veel mogel. is inde respectie camerēn op het tractament vande

officiëren ende bootsgesellen te houden, te weten, datmen een opper commis op Guinea soude mogen geven van f,70 tot f,120, een onder commis van f,20 tot f.40, een adsistent van 10 to f.18, ende voorts het sy op Guinea off West Indien:

Een schipper vande schepen	van	50	tot	70 g.
Een schipper vande jachten	van	40	tot	50
Een supra carga van 25	tot	30		
Een stuurman van 28	tot	45		
Een onder stuurman van 20	tot	30		
Een hooghbootzman, constapel,	cock ende botailleir	17	tot	20
Hooghbootsmans maet van 11	tot	13		
Schieman van 14	tot	18		
Een opper timmerman van 25	tot	30		
Een onder timmerman van 12	tot	15		
Een barbier van 17	tot	26		
Een onder barbier van 12	tot	15		
Een trompetter van 17	tot	20		
Een seylemaecker van 16	tot	18		
Een onder seylemaecker van 10	tot	12		
Een cuyper van 12 tot 15				
Een onder cuyper 8	tot	10		
Een coperslager van 12	tot	16		
Een corporael over de bootsgesellen van 15	tot	16		
Een provoost idem, van 13	tot	15		
Een quartierm.r van 12	tot	13		
Een bosschieter van 9	tot	11		
Een bootsgesel van 7	tot	9...		

54. Ende terwyl de colonen voor de Camer van Amsterdam die nae Nieu Nederlant gaen op morgen sullen gemonstert worden, soo is gelesen den articulbrieff voor de coloniers door de Heer Albert. Counraets, Samuel Godyn ende Johan de Laet (by de Camer van Amsterdam daer toe te voren gecommitteert wesende) ingestelt, dewelcke geapprobeert ende alsoo gearresteert is als volcht. /

Provisionele ordre daer op de respective colonen aengenomen ende affgesonden syn in dienst vande West Indische Comp.e naer Nieu Nederlant om haer verblyff te nemen op de reviere vande Vorst Maurits ofte op andre sodanige plaetsen als hunl. door den commandeur ende synen raet aangewesen sal worden. 1. De colonen sullen nevens de onderhoudinge vande respective articulbrieff ende instructien verbonden syn, soo in het varen, blyven als verplaatsen, sonder eenich tegenseggen naer te comen ende te achtervolgen de bevelen vande Comp.e hunl. rede gegeven ofte noch te geven, gelyck mede alle de ordre op t' stuck van hare politie ende justitie vande gemelte Comp.e ontfangen. 2. Sullen binnen haer bedryff anders genen Goodtsdienst plegen als die vande ware gereformeerde religie, in manieren die jegenwoordich hier te Lande gepleecht wert, ende soo door hun Cristel. leven ende wandel d'Indianen ende andre blinde menschen tot de kennisse Godes ende syns woorts sien te trecken, sonder nochtans

iemant ter oorsaecke van syne religie te vervolgen, maer een yder de vryicheyt van syne consientie te laten. Doch soo yemant onder hen oft hare gebiet staende de name Godes off onses Salichmaeckers Jesu Christi moetwillichl. lasterde ofte blasphemeerde, sal deselve naer gelCegjenthcyt door den Commandeur ende syne raet gestraft worden. 3. De Commandeur ende andre officieren rede over hunl. gestelt, ofte noch te stellen, sullen in conformite vande last hunlieden by de Comp.e mede gegeven vermogen met vremde princen ende potentaten daer te lande ende ontrent hare troupen gelegen / aliantien ende verbintenissen te maecken op sodanige conditien als de dienst vande Comp.e vordeelyxt geoordeelt sal werden sonder inde selffde tractaten op iemant particulier aensien te nemen, welcke conditien de colonen gesamentlyck ende ider van haer int besonder gehouden sullen wesen naer te comen, alwaert oock dat sy daer over tegens andere haere naegeburen in oirloch quame te vervallen ende selffs te velde mosten gaen. 4. Sullen hare verblyvende residentie nemen ter plaetse die hunl. by den Conmandeur ende synen raet aangewesen sal werden ende alle neersticheyt doen omme die met gemenen arbeyt te fortificeren, als oock int gemeen de nodige publicque huysen te bouwen ende de handelinghe aldaer soo veel doenl. is te planten. Ende soo hier iemant nalatich inne mocht wesen, ofte de Comp.e off de troupe door syn versuym schade quam te lyden, sal daerover naegelegentheyte van saecken gecorrigeert ende gestraft worden. 5. In alle publicque handelingen, soo politicq, militair als die van justitie sal by hunl. alleen gebruyct worden de Nederduytsche spraecke 0p paene soo sulcx niet en geschiede dat alle de publicque depeschen ende handelingen in andere spraecken gedaen nul, crachteloos ende van onwaerden sullen wesen. 6. De colonen sullen sonder eenige recognitie daer voor te doen, genieten vande Comp.e de costen van het overvoeren, als oock de plaetsen ende landen die haer om te bearbeyden by den Commandeur ende synen raet naer gelegentheyte van hare familien ende d'industrie van dien, aangewesen sullen worden. / 7. Voorts dewyl alle behoeften inde eerste beginselen uyt dese Landen overgebracht sullen moeten worden, sal de Comp.e ordre stellen dat de colonen gedurende den tyt van twee jaeren van nodige behoeften ende clederen uyt hare magasynen versien werden, ende dat om een redlycke prys, dien de genietende colonen verbonden sullen blyven, soo sy niet datel. en cunnen, in tyden ende wylen te voldoen ende betaelen ende sullen van hare ontfangen goederen op de boecken vande Comp.e gedebiteert werden, ende recepisse van dien onder haer hant aende ontfangers vande Comp.e overleveren. Op het welcke de Commandeur ende Commis gelast worden goede sorge te dragen, dat hierinne niet versuymt en werde, als oock gene uytreyckinge op tyt te doen, als aen behoeftige sonder dat sy dit benifitie eenige quistelingen ofte die het hare verwaerlosen laten genieten, maer laten haer het ongemack dat sy selver veroorsaecken dragen. 8. De colonen sullen vermogen den binnenlantschen handel, sonder iemants tegenseggen te dryven ende gebruycken, onder expresse conditie dat sy hare ingecochte ende versamelde waren aen anders niemant als aen die vande Comp.e sullen mogen venten ende dat by provisie tot dat hierinne naer bevindinge van saecken anders gedisponeert sal wesen. 9. Sullen oock

vermogen alderhande weyspel van vliegen ende jagen als oock t'visschen te gebruycken ende dat by provisie als vooren. 10. Alle minoralen nieuwe gevonden, ofte noch te vinden, mynen van gout, silver, coper ofte eenige andere metalen// , als oock van gesteenten, diamanten, robynen ende diergelycken, mitsgaders de peerl visscherye sullen alleen by die vande Comp.e bearbeyt moeten worden. 11. Doch soo yemant der colonen gedurende syn verblyff yetwes van t'voorverhaelde quame uyt te vinden, sal deselffde ende syne nacomelingen tot een vereeringe genieten het 1/10 part van het suyver provenu vande voorsz mynen ende peerl visscherye, ende dat den tyt vande 1e ses achtereenvolgende jaeren te reekenen van den dach aff dat de Comp.e deselve aengetast ende bearbeyt heeft. 12. Wel verstaende dat alle oncosten soo van t'bearbeyden alst nootwendige gereetschap daertoe dienende voor eerst affge-trocken ende gedefalqueert sal zyn. Ende sal voor den 1e uytvinder gereeckent worden die gene die bet selfde eerst aende commandeur ofte alhier aende gemelde Comp.e openbaert, ende indien sulcx by iemant uytgevonden synde, moetwillich wierde verswegen, sal de vindelingh daarvan naer gelegentheynt arbitralyck, jae oock aen den lyve, gestraft worden. 13. Sullen oock geen hantwercken daer negotie aen is dependerende aldaer mogen plegen off andere voort leeren, principaelyck geen weveryen als by speciale toestant vande Comp.e oft haer gecommiteerde cp paenen soo iemanden ter contrarie dede als meynedich uytgesloten ende naer gelegentheynt van saecken arbitralyck gestraft te worden. 14. Sullen aen geene vreemde (daer by alle die buyten de Comp.e oft haere commissie syn verstaen worden) omtrent haer op de custe comende eenige handelinghe toestaen, noch met haer eenige onderspraecke houden, daermede hunl. eenichsints de proffytten, behoeften ofte gelegentheynt vande plaetse bekent gemaect mogen werden op pene van daer over naer gelegentheynt vande saecke gecorrigeert te syn. 15. Sullen voort de colonen by eet solemnel. beloven secreet te sullen houden alle de handelinghe ende directie vande Comp.e dien bun eenichsints bekent mochte werden. Gelyck sy oock niet en sullen vermogen het selfde te openbaren nae dat sy uyt de gehoorsaemheynt vande Comp.e gescheyden sullen syn. Oock tot geenen tyden hier naer met niemant anders als met die vande Comp.e hen te associeren om binnen de limiten van bet octroy wer het oock soude mogen wesen, te comen. 16. Sullen oock verbonden syn den tyt van ses achter een volgende jaeren met hare familien ter gedestineerde plaetse te blyven ten ware hier in door last vande Comp.e eenige veranderinge geschiede, des vermogen sy ter expiratie van haren verbonden tyt ofte eerder by verplaetsinghe der bewintbebberen ofte hare gecommiteerde hare huysen, beboude ackeren ende bestialen aen iemant anders vande blyvende colonen te vermangelen ofte vercopen. 17. Sullen haer aengewesen landen ende ackeren voor eerst bebouwen ende besayen met sodanige gewassen ende vrucnten als de commandeur ende synen raet hunl. belasten sal, sonder daerinne om eenige particuliere insihbten eenige veranderinge te doen op peene dat de contraventeurs nae gelegentheynt arbitralyck gestraft sullen worden. 13. Sullen vooral wel toesien de Indianen ofte andere haer geburen, t'sy in handelinghe ofte andere saecken, getrouwlyck hun beloften te voldoen, ende die buyten redenen

geen offentie te geven t'sy in hare personen, vrouwen ofte goederen op pene van daer over strengel.. gestraft worden. 19. De bewinthebberren sullen vermogen tot alien tyden soo veel volcx derwaerts over te voeren als haren goeden raet gedragen sal. 20. Eyndel. sullen den eet van getrouwicheyt ende ghehoorsaemh. aende Ho.Mo. Heeren Staten Generael ende dese Comp.e doen ende ben in alles dragen als getrouwe ende goede onderdanen sculdich syn te doen. 21. Soo is oock gearresteert bet formulier vande advertentie aende participanten om het 1/3 vande tweede paye te comen betalen, gelyck dat door de Heer Counraedy ingestelt is. 22. Ende hebben de Heeren van Zeelant overgelevert een request by d'Hr. Willem Snellen aen dese vergaderinge gededuceert, het welcke goetgevonde is in handen van commissarisen uyt ider camer een te stellen, ende daer nae rapport te doen om wyders daer op gedisponneert te worden. 55. Geresumeert synde ende geaprobeert de notulen van gisteren, soo is op het rapport van commissarisen die desen morgen op het request vande Heer Snellen gebesoigneert hebben geresolveert dat den commis off schipper van dit (voor de cust uytgaende) / schip soo haest sylieden met lieff ginder in Nieu Nederlant sullen gecomen syn, tegens den commis, schipper ende volck vande voorn. Heer Snellen by insinuatie sullen protesteren ende deselve by alle gevoechelyckheyt doen vertrecken sonder te gedogen dat syl. eenige goederen off coopmanschappen meer sullen mogen vercopen. Waarmede het recht vande Comp.e genoeghsaem sal verclaert wesen om dat selve (hier gecomen synde) by forma van justitie off anders uyt cracht van het octroy aen te ommen spreken ende sullen vorder den commis ofte schipper van dit schip aende schipper vande Heer Snellen soo veel victualie geven dat hy met syn volck daarmede bequaemel. sullen connen thuis comen midts vorderende van den voorn, schipper behoorlycke recepisse vanden ontfangh ende beloftenisse van dat die hier te lande door de Heere Snellen off hem selven sullen voldaeen worden. 56. Ende is by dese gelegentheyt wyders geresolveert (terwyl men verstaet datter wynige off gene schepen meer uyt dese Landen op de custe van Guinea, Nieu Nederlant off West Indien buyten die vande Comp.e souden wesen) dat voortaan het octroy met de ampliatiën van dien sonder eenige conniventie ofte behulp van voorgaende exempelen met vigueur sal gemainctineert ende de commisen, schipperen ende volck in dienst vande Comp.e uytvarende in last gegeven worden om de contraventeurs die binnen de limiten van het octroy met de ampliatiën als vooren (uyt dese Geunierde Provintien gevaren) bevonden werden met datelyckheyt aen te tasten ende deselve overwonnen hebbende het volck ende schip / in den ander Provintie off Camer t'huys te senden, als nae de plaetse daer die te voren soude mogen uytgerust off afgevaren wesen. 57. Ende is goetgevonden datter uyt de respective cameran eenige gecommiteert werden, die te namiddach op het IX ende Xe articule vande poincten van beschryvinge sullen besoigneren om daer op morgen vroech wyders te resolveren. 53. De notulen van gisteren geresumeert synde, soo levert de Heer Schotte eenen brieff aende gecommiteerde van hare Ho.Mo. door synen dienaar van Hoorn vande gedeputeerde uyt de XIXe mede gebracht, den welcken gelesen synde ende daer uyt verstaende dat syl., verstaen hebbende dat seecker schip aldaer na de Virginias uytgerust wiert op

de naem van die van Rochelle, nochtans bericht waren dat de reders van dien in dese Landen woonende syn, metten anderen goetgevonden hadden t'selve schip in arrest te nemen ende de Heeren Burgemeesteren te communiceren ende dat de schipper haerlieden weder in arrest genomen had op welck alles approbatie ende wat vorder in die saecke doen sullen advys versoeckende syn. Soo is daer op geresolveert datmen deselve gedeputeerde rescriberen ende voor eerst t'selve haer doen approberen ende tot de continuatie van dien versoecken sal. Daer benevens dat syl. goede kennise daer van hebbende, by 't gedane arrest ende vordere proceduren persisteren ende aende magistraten te Hoorn versoecken sullen dat het seyl ende roer van dat schip affgehaelt ende gelicht mocht werden dat by aldien haerl. aen bewys wat manequeren mochte syl. aenhouden ende de / saecke daer toe sien te brengen dat den schipper ende onderhebbende volck daer op onder eede gehoort werden ende datmen tot overvloed daer by soo veel advys sal adviseren als men hier eenichsints sal cunnen vernemen tot welcken eynde de Heer Gommer Spranger ende P.r Rans sullen ontboden worden, overmidts men verstaet datter die wat kennise van hebben. 59. Ondertusschen weten de Heer Godyn te seggen, dat den schipper off commis gen.t is Jan Gysen, synde op de herfst eerst uyt de Virginias gecomen voor reeckeninge van Lambert van Tweenhuysen ende Comp.e ende dat het coperwerck gemaect is op de Nieuwendyck inde Coper Meulen, welek coperwerck nergens anders dan op de Virginias dienstich is, ende de Heer Menten, dat den schipper gen.t is David Pietersz. 60. Ende is goetgevonden datter van wegen dese vergaderinge aen myn Heeren de Staten Generael sal geschryven werden met besendinge vande copie van desen voorgemelden brieffe vande gedeputeerde uyt de XIX nevens gedienslich versoeck dat hare Ho.Mo. tijdel. gelieven daer in te versien dat het octroy met de ampliatiën van dien geen infractie en come te lyden. Ende dat overmidts de Ed. Mo. Heeren Staten van Hollant althans vergadert syn mede seer nodich wesen soude dat vande selve ofte ten minsten door de gecommiteerde vant Noorderquartier (op de voorsz vergaderinge wesende) ernstel. geschreven wiert dat het roer ende seyl van dat schip affgehaelt wierde tot datmen vande saecke selver goede kennise can become hebben, ende by die gelegentheyte hare Ho.Mo. mede te verhalen vande stercke toerustinge diemen verstaet int Noorderquartier op de West Indien binnen de limiten van het octroy onderhanden te wesen./ 61. Middelerlyt soo is de Heer Spranger ingecomen ende door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. nae syne kennise die hy daer van hadde ondervraecht wesende, heeft mondelingh verhaelt hoe veel hy daer van wiste, ende oock wat schryven (soo veel syne memorie daer van toedroech) hy daer van hadde, dan om den brieffe over te leveren off den vrint by dewelcke hy geschreven was te melden dat hy hem daer in wat beswaert vonde, weshalven versocht hy hem een weynich daer op te bedencken mochte, het welcke hem geconsenteert ende hy int vertreck gegaen synde, soo is door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. omgevraecht wat hier in best diende gedaen te worden. Daer op gerepliceert is datmen den voorn. Heer Spranger sal versoecken ende niet te min van wegen de vergaderinge belasten dat hy gehouden is volgens synen eet den brieffe over te leveren ende daer over den selven

oock t'huys te willen halen ende te exhiberen, midts hem belovende dat de gecommiteerde tot Hoorn bewys genoeg hebben dat door synen brieff secreet sal gehouden werden, het welcke hem door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. voorgehouden synde, is nae huys gegaen om den brief te halen. 62. Daerna so hebben commissarisen op gistern ende heeden op het Xe point vande beschryvinge gebesoigneert hebbende gerapporteert dat syl. raetsaem souden oordelen datter voor dit lopende jaer op de custen van Guinea souden geequieert werden 5 schepen met 3 jachten, die te samen aen cargasoen souden inne nemen tot de somma van ses hondert duysent gulden. 63. Ende dat in consideratie dient genomen te werden waer / het schip (liggende met syn halve ladinge tot Rotterdam) geordineert sal werden te gaen, het sy nae de Greyn Cust, Siera Leones ofte Guinea, het welcke alles voorgesteld ende int lange door commissarisen verhaelt wesende, soo comt de Hr. Spranger ende versoect dat inde notulen sal geinsereert worden dat hy den brief van syne vrint niet en heeft overgelevert sonder expresse last van dese vergaderinge, die hem op zynen gedanen eedt (met dewelcke hy hem aen den dienst vande Comp.e verbonden heeft) daertoe geconstringeert hebben, twelck hem van de vergaderinge toegestaen is, ende daerover hier gestelt wort, ende heeft daer op den brief overgelevert ende wyders verhaelt dat hy int herwaerts comen gesproocken ende van den selven eenen synen bekenden schipper tot Hoorn woonachtich verstaen heeft dat den schipper van dat schip jegenwoordich hier in stadt was, dat syn schoonvader is de Hr. Symon Buych aldaer tot Hoorn wel president geweest hebbende ofte noch synde ende dat de Hr. Cornelis Veen van zyn maechtschap was, voor welck rapport de gecommiteerde van hare Ho.Mo. uyt den naem vande vergaderinge den Heer Spranger bedanckt hebben. 64. Daerna so is de Hr. P.r Rans gecomen, den welcken opde vrage van syne kennisse verclaert heeft niet seeckerlycxt daer van te weten, als allen dat hy der wel hadde van horen discoureren sonder eenige meerder bescheyden te hebben, soude anders wel genegen syn soo hy iet wist, dat te openbaren. 65. Voorts so is op den bovenstaende voorslach vande Heeren Commissarisen op het Xe point vande beschryvinge geresolveert dat by de respective cameran sal geequieert werden naer de custe van Guinea als volcht. /

De Camer van Amsterdam:	2 schepen t'samen aen cargasoen	f.240U
	2 jachten t'samen aen cargasoen	f. 60U
De Camer van Zeelant:	1 schip monterende t'cargasoen	f.120U
	1 jacht, idemcargasoen	f. 30U
De Camer op de Mase:	1 schip monterende t'cargasoen	f. 75U
De camer van Stadt en Landen,	1 schip t'cargasoen	f. 75U
		f.600U.

Waer van sullen uytgesonden worden nu dadel. tegens de maent van Junio vande Camer van Amsterdam een schip en jacht, het schip vande Mase ende het schip van Stadt en Landen, het jacht van Zeelant, inde maent van Augustus ende inde maent van October het schip van Zeelant, het schip met het jacht van Amsterdam. 66. Ende belangende het bevrachte schip dat tot Rotterdam leyt, geresolveert dad dat selve ten meeste dienst vande Comp.e door de Camer vande Mase gecocht ende voorts met een dienstich cargasoen voor de cust van Guinea metten aldereersten

volladen ende affgesonden sal werden wesende begrepen onder het getael vande vyff bovengementioneerde schepen, sulcx datter voor dit lopende Jaer geen schip meer als dat voorsz uyt de Mase alleen nae Guinea sal geequipeert werden. 67. Syn gelesen eenen brieff vande commandeur opt Fort Nassauw in Guinea in dato 16 Decemb. aende Camer van Amsterdam geschreven... 68. Ende alsoo de Heer Mr. Jacob de Witt scheen niet wel syn genoegen te hebben met de resolutie die heden morgen op dat schip inde Mase liggende genomen is, soudende liever sien dat dat selve nae de Greyn Cust off elders anders gesonden, ende haer toegestaen wiert een ander naer Guinea te equiperen, soo is verstaen ende om haer eenichsints te accommoderen geresolveert dat het schip tot Rotterdam liggende volgens de resolutie op heden genomen nae Guinea gaen sal ende dat voorts de Camer op de Mase een bequaem cargasoen sal veerdich maecken om met een ander schip tegens den laesten Augustus nae Capo Verde te senden. 69. Insgelycx seyde de Heer Jacob Menten (gelyck hy heeden morgen oock geseyt hadde) de equipagie op Guinea niet te cunnen toestaen, ten ware de Camer vant Noorderquartier haer aenpart daarvan genote. Daerop hem door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. de openinge van hare cappittalen affgevordert wiert, verclaerden ende las een brieff van haere principalen alsnoch gelast te wesen deselve niet te doen ten sy de verdelinge vande capitalen toegestaen wiert te sullen geschieden, oock dat syl. t'nodich achten ende verstonden om gehouden te syn verder interpretatie daerop aen hare Ho.Mo. te versoecken terwyl sy menen het octroy claer genoeg daer van spreekende is. 70. Niet tegenstaende dit alles is verstaen, dat de equipagie soo als de verdelinge heden morgen geschiet is voorts sal gaen, / hebbende toch die vant Noorderquartier van dit jaer eerst een schip naer Guinea uytgesonden, ende sullen op andre plaetsen noch mede wel cunnen geaccomodeert worden. 71. Daernaesoo is gelesen het XIe ende XIIe Ar.len vande poincten van beschryvinge daer op de meeste stemmen liepen datmen IX schepen met 3 jachten soude cunnen copen ende gereet doen maecken om by goet succes van de voorgaende vlooth deselve vaerdich liggende dadelyck in zee te cunnen brengen ende te seconderen ofte te employeren daer het raetsaemst dan soude mogen geoordeelt worden. Toch op dat dit met goet fundament geschiede is goet gevonden dat commissarisen die op het X Poinct gebesoigneert hebben, op dese articulen wat projecteren ende de vergaderinge daernaes wyders resolveren sullen. 72. Op het XIIIe Ar.le is voor twee dagen een provisionele instructie beraemt, daer het by blyvende is. Op het XIIIIe Article is onnodich geacht het geschut in Engelant te doen copen, niet twyffelende off ten sal hier genoeg ende tot redelycke prys te becomen syn, terwyl men verstaet syne May.t van Engelant consent gedragen heeft datter partye in dese Landen mach gebracht werden. Toch wert de respectieve cameran in bedencken gegeven off het ongeraden waer soo wanneer het copen wat beter coop ende overvloediger te becomen sal syn, partye te copen om eenige lichte stucxkens op de nieuwe manier daer van te laten gieten, ende tot dienst vande Comp.e te gebruycken, op het welcke naer gelegentheyte sal cunnen gelet worden. 73. Op het XVe Ar.le is geresolveert, / datmen den vercoop der goederen ende den poecisen dach met affictie van billeten sal

notificeren, nemende den dach ses weecken nae dat het selffde inde Camer daer de vercoop geschieden sal eerst aengeplact sal syn. Toch soo veel de goederen tot nu toe gecomen belanght, daer van sal de Camer van Amsterdam vermogen dien tyt wat te verminderen naer haer goet duncken, voorts dat den vercoop van het tegenwoordige hout, tanden, ende andere coopmanschappen mette stock den meestbiedende, het hout in partyen van acht off thien duysent gul. t'seffens, ende de andere waxen nae bequame gelegentheynt tot een preuve sal vercocht worden voor contant gelt, midts een swych doende van ses weecken, dat evenwel int vercopen niet en sal geseyt worden. 74. Toch by aldien het hout off de andere waren door dese manier van vercopinge niet genoeg en soude mogen gelden, ende dat het tot al te groote schade vande Comp.e soude tenderen, sal de vercopende camer dan dat vermogen op te houden ende gebruycken de publycxte ende voor de bewinthebberen onopspraeckelyxte middel die sy ten dienste ende proffyte vande Comp.e de nodichste bevinden sullen te behoren. 75. Synde de notulen van verleden Saterdag geresumeert, soo hebben de Heeren Rogier Cobbaert, Boudewyn Hendricxz ende Albert Wifferringh rapport gedaen van t'gene by haerl. (achter-volgende haren last) tot Hoorn verricht ende watter int arres-teren, weder ontslaen, ende de novo appelleren van 't schip den Coningh David (waer van beloofd hebben een cort verbael te maecken ende ter vergaderinge over te leveren) gepasseert was, oversulex soo / syn de voorsz gecommiteerde voor haren moyten bedanckt ende haer verrichten geaprobeert. 76. Ende dewyl verstaen wort dat inde bewysen op het appel van het gearresteerde schip geen versuym dient te geschieden om 't selve in rechte als anders te vervolgen, soo wert de Camer van Amsterdam (als de naeste ende best gelegen synde) hiertoe versocht ende volcomen geauthoriseert om met den commis Jan Gysen (diemen verstaet hier nu inde stadt te syn) te procederen nae forma van recht, als mede het coperwerck (datmen verstaet dese naemiddach soude werden geleverd) te doen arresteren, het selve voor recht te beclagen ende daertoe eenen advocaet ende procureur te gebruyeken, sullende de oncosten tot laste vande respective cameran gebracht werden, ende by soo verre nodich bevonden wiert dat selve in den Hage voorder te vervolgen, soo salmen versoecken dat sulex (boven den Advocaet Stryen ende de Procureur Boot) de Heeren Adriaen Cromhout, Philips Doublet ende _____ Wichringh om de Comp.e van oncosten te ontlasten vervorderen ende waernemen willen ende sal wyders van dese vergaderinge aende bewinthebbers aldaer geschreven werden datse niet en willen naelaten alle informatien daertoe dienstich te procureren, den schipper, commis ende volck op hare aenneminge te ondersoecken ende alles aende Camer van Amsterdam over te senden. 77. Ende alsoo tusschen de magistraten vande steden int Noorderq.r ende de voorn. gecommiteerde van dese vergaderinge op het versoeck van het octroy met de ampliatiën van dien aldaer te willen publiceren seeckere propoosten gevallen syn die tot accommodatie soudien dienen, synde in substantie door de/ E.E. Magistraten van dat quartier voorgeslagen dat niemant binnen de limiten van het octroy om sout soude mogen varen ten ware dat den selffden den XIIe penningh van de rechte waerdye van t'sout voort recht vande Comp.e aende selve

Comp.e dadelyck betaelde, soo is sulcx door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. de respective leeden vande vergaderinge in bedencken gegeven totten namiddach toe, ende heeft de Hr. Jacob Menten overge-levert eenen brieff by syn E. desen morgen van Hoorn ontfangen, houdende aende vergaeringe synde geschreven van den Advocaet Allard de Groot tot Hoorn, inhoudende dat het schip doer last vande Heeren Burgem.r aldaer binnen de haven sal blyven tot naerder bescheyt van dese vergaderinge. 78. Op het concept ende de voorlagen van commissarisen die desen morgen op het XI point van beschryvinge gebesoigneert hebben, is geresolveert, 79. Datter by de respective cameran sullen gecocht, geprepareert ende ten aldereersten veerdich gemaect worden om deselve opde eerste tydinge van onse vloot gereet te hebben om die dan te seconderen off raetsaem gevonden werdende elders anders te employeren, negen groote schepen met dry jachten daertoe oock sullen gecocht werden alle lyffbehoefden van vleesch, speck, boter, kaes ende wat diergelycke meer is, die inde soomer ordinary tot hoogen prys off min durabel als nu te becomen syn, ende werden deselve commissarisen versocht datse te namiddach wat vroeger by den anderen willen comen om de repartitie mitsgaders het getal vant bootsvolck ende chrychsvolck als mede vant geschut te maecken ende daer nae ter vergaderinge voor te stellen. /

Post prandium 80. Op het voorstellen vande voorsz commissarisen is geresolveert dat de twee schepen die vande Camer van Amst.m ende het schip dat vande Camer van Zeelant na Guinea sullen gaen groot sullen syn van 150 tot 180 lasten ende gemonteert wesen ider met 20 Engelse gotelingen, saeckers ende minions, steenstukken ende ander admunitie van oorloge naer advenant. Item dat elck schip sal ophebben 50 a 60 eeters. Dat de twee schepen, het eenen vande Camer vande Mase, het ander vande Camer van Stadt en Lande sullen moeten groot syn van 100 tot 110 lasten, gemonteert met 14 a 16 Engelse gotelingen, gemant met 36 tot 40 eeters, ende voorts steenstukken ende anders naer advenant. Dat de dry jachten vande Camer van Amsterdam ende Zeelant groot sullen syn omtrent 50 last, ophebbende 8 Engelse gotelingen ende van 20 a 25 eeters. 81. Dat de Camer van Amsterdam sal in voorraet coopen ende gereet maecken volgens de resolutie van heden morgen twee schepen yder van 300, twee schepen yder van 200 lasten, ende daer dan by doen een vande nieuwe jachten.

De Camer van Zeelant een schip van 300, een schip van 200 lasten;

De Camer op de Mase een schip van 250 ende een jacht van 50 lasten.

De Camer int Noorderquartier een schip van 250 last.

De Camer van Stadt en Landen een schip van 250 lasten.

Voorts dat tot elcke schip sal gecocht worden, te weten:

tot die van 300 last 10 colleveryns 24 p.

ende die van 250 last 14 saeckers

tot die van 200 last 6 colleveryns 20 p.

14 saeckers

tot elck jacht 10 minions 10 p.

Altsamen Engels geschut soo verre het voor een redelycke prys te becomen sal zyn, het welck wel swaerder maer niet lichter sal mogen wesen. 81. Dat dese schepen voor een jaer sullen moeten

gevictuilleert wesen, te weten, de groote van 200, 250, ende 300 lasten op 160 nae de bequame ende gelegentheyte vande schepen ende jachten op 40 coppen, soo voor bootsgesellen als soldaten te reecken. 82. Ende alsoo by sommige voorgeslagen wiert dat off het geviel de tydinge vande vorige vloote comende subyte uytzendinge van dese schepen vereysshende was eermen te degen de Negentiene vande respective cameran soude kunnen beschryven off het niet raetsaem waer dat de Camer van Amsterdam de vryheyt behiel om deselve heel off halff te ontbieden, soo is raetsaem gevonden dat de vergaderinge nae gewoonte ende conform het octroy ten vollen sal beschreven worden. 83. Soo is mede nodich geacht ende geresolveert datter een jacht van 20 a 25 last met 15 a 20 man sal metten eersten gecocht ende gereet gemaect werden om den Admiraal Wilckens off den Colonel Dorth vande bovenstaende resolutie, midtsgaders vande tydinge uyt Angola te verwittigen, welcken brief in te stellen de Hr. Alb. Counraets ende Samuel Blommaert te laste geleyt is, ende sal het jacht tot last vande respective cameran door de Camer van Amst.m uytgerust werden, 84, Ende syn gelesen het placcaet by myn Heeren de Staten Generael a.o 1617 geemaneert tegens de ingesetenen / deser Landen, die in andere coninckrycken off landen nae Oost Indien dienst soudon mogen nemen. Soo syn de Heeren Schotten ende Bicker gecommiteert om t'selve tot dese Comp.e te passen. Ende sullen dan hare Ho.Mo. versocht worden dat gelycke publicatie op de West Indische Comp.e geschieden mach. 85. Ende dewyl de respective leeden heeden morgen in bedencken was gegeven den voorslach vande E.E. Magistraten int Noorderquartier gedaen, soo is raetsaem gevonden den Heer Boudewyn Hendricxz te versoeken dat hy van avont noch nae Hoorn soude willen gaen om te sien dat de magistraten vande respective steden aldaer datel. mochten beschreven ende hare gecommiteerde met volcomen last herwaerts aen dese vergaderinge affgesonden werden, ten eynde dat men sonder praesjuditie van het octroy off de Comp.e met haer soude sien op de recognitie van de soutvaert over een te comen, tot het welcke de gecommiteerde van hare Ho.Mo. hier tegenwoordich presenteren ten wedersyden haer debvoir willen doen ende is de voornoemde Heer Boudewyn Henricksz daer op vertrocken. Comende wederom tot de poincten van beschryvinge, soo wert het 12en ende 16 point uytgesteld tot de Heer Boudewyn Hendrixsz wedergecomen ofte de saecke met de gecommiteerde vant Noorderquartier affgehandelt sal syn. 86. Het XVIIe point wert goetgevonden hare Ho.Mo. voor te dragen ende hare Ho.Mo. consent op de vrylatinge vande convoyen conform het octroy gediensel. te versoeken ende by die gelegentheyte te remonstreren de resolutie vande IX schepen by dese vergaderinge genomen, ten eynde hare Ho.Mo. soudon gelieven de Comp.e mette soldaten daer toe nodich te subsideren off ten minsten de gagie te betalen. 87. Op het XVIIIe point werden de cameran van Amst.m, Mase, Stadt en Landen gelast hare reeckeningen op morgen mede te brengen. 88. Synde geresumeert de notulen van gisteren, soo isser gesproocken wat camer het derde jacht byde negen schepen equiperen sal, het welcke de Hr. Menten voor de Camer vant Noorderquartier aengenomen heeft te doen, midts dat hy syn confrater de Hr. Bouwen Henricksz t'synder wedercompste eens daer van

spreecken sal.

89. Daernaē soo is by de Camer van Amsterdam Daernaē soo is by de Camer van Amsterdam volgens het 18e Ar.le vande poincten van beschryvinge gelesen dat het schip den Oragneboom met de cargasoenen, ende twee maenden gagie cost het bevracht schip den Grypende Arent het bevrachte schip de Liefde Op de Wilde Custe ende Virgignes----- t'samen

Het jacht de Makreel, schipper Jan Brouwer t'jacht Duyffgen, schipper P.r Fredricksz

Op Guinea t'schip Mauritius, schipper Rutgert Barentsz.

f.135,259 8 - ?

t'jacht den Tonym,schip.r Bruyn Volckersz f.16,738 18

Op Capo Verde t'schip den Swarten Leeuw,schip.r Adri.Claesz

f.66,146 13

t' schip Amsterdam, schipp.r Corn.Jansz f.115,125 12 -

t*jacht Nassau, schipp.r Gerrit Wybesz f. 33,480 19 -8

Op Angola t'schip den Dolfyn,schip.Thomas Sickens f. 85,29110?

t jacht den Bruynvisch,schip.r Corn.Haringh 16,696 11 8

f.537,852 5

De Camer van de Mase hebben hare reeckeninge gebracht vant schip op Guinea genaemt Dordrecht, schipper Jan Laurensz Pruys, cost Soo hebben oock die van Stadt ende Landen gedaen bel'pende hare reeckeninge vant schip op Guinea van*t schip Stadt en Landen, schipp.r Bart Gerritsz .

f. 97,628 18

f.77v.

f. 86,715 6

-----f.722, 196 10-----

f.11,874 8 -

f.12,254 9 -

f.23,963 8

f.10,105 19 8

f.10,914 15 -f.44,983:15

90. Ende alsoo die vande Camer van Amst.m int gros ende niet specificē hare reeckeninge ende ter contrarie die vande cameren vande Mase ende Stadt en Landen de hare specificē gestelt hadde,

is goet gevonden datter uyt elcke camer een, ende die van Amsterdam twee gecommiteert werde die te namiddach een ure voor de ordinary vergaderinge sullen besoigneren op wat voet

in toecomende de reeckeninge ter vergaderinge vande XIXe gebracht off aende respective cameren gesonden sullen werden. 91. Op het

besoigneeren ende voorstellen vande voorsz commissarisen / is geresolveert dat voortaan alle de reeckeningen volgende het XVe A.r.le van het octroy specificē sullen werden gestelt ende dat van ider equipagie drie maenden nae het vertreck off uytseylen vande schepen.

92. Dat deselve reeckeningen sullen werden opgenomen by de gecommiteerde hooftparticipanten, de documenten daertoe dienende oversien, ende by de bewinthebbers ende gecommiteerde vande hoofd participanten gesloten ende geteekent. Dat daer van copie aen elcke camer sal werden overgesonden ofte inde vergaderinge vande XIX de

respective leeden geleverd nae het sluyten der selver soo haest doenlyck is.

93. Dat de boeckhouders vande respective cameran tegens de naeste vergaderinge vande XIXe tot Amst.m sullen comen om metten anderen tot overstaen vande bewinthebberen eenen eenparige voet int formeren vande selve reeckeningen ende het houden vande boecken te beramen.

94. Daernaer de poincten van beschryvinge die affgehandelt hebben cunnen werden meest ten eynde gebracht synde, is door de Camer van Amsterdam verhaelt den soberen ontfangh die sy tot noch toe vande 2000 gul. haer in laste gegeven ontfangen hadden, ende by die gelegentheydt voorgesteld hoe dat de quitantie by den ontfanger Doublet gerequireert onderteeckent sal worden midtsgaders offmen de novo niet en dient by hare Ho.Mo. te versoecken een ordonnantie van noch twee hondert duysent gul. ende dat hare Ho.Mo. souden gelieven ordre te stellen dat deselve prompt door den ontfanger Doublet sonder andere descharges opde respective Provintien / te geven soude mogen betaelt worden. Waerop geresolveert is dat hier in dese vergaderinge een recipisse als aen andre participanten gegeven wert sal op den naem van hare Ho.Mo. gevult ende door eenige vande gecommiteerde uyt de respective cameran onderteeckent werden. Toch dat deselve aende ontfanger Doublet wel verthoont, maer niet overgeleverd sal werden voor dat de betalinge ten vollen sal ontfangen syn. 95. Ende soo veel belanght bet Iie dat datselve in manieren als bet voorgesteld is, sal versocht werden door commissarisen die om dat als eenige andere saecken meer van dese vergaderinge na den Hage sullen mogen gecommiteert werden, 96. Daer en boven is by de Camer van Amsterdam voorgesteld off het niet oirbaer waer by bare Ho.Mo, vrydom te versoecken vande incomende convoyen van die goederen die van dese Comp.e in andere landen gecocht ende van buyten ingebracht werden, bet welcke in deliberatie geleyt wesende is goet gevonden dat noch voor dese tyt te laten berusten. 97. Ende alsoo de Comp.e nootsaeckel. yemanden in Engelant sal moeten hebben, die de incomende off uytlopende schepen daer waerneemt ende van nootdruft versorgt ist t'selve door de Camer van Amst.m de respective leede in bedencken gegeven wie datmen daertoe gebruycken soude. Soo liepen de stemmen op Philips Jacobsz tot Londen wonende, dan alsoo by sommige leeden verbaelt wiert sy luyden daer op niet gelast quamen ende van andere dat by aldaer genaturaliseert ende byt parlement daer In bevesticht was, soo is sulcx tot morgen ofte overmorgen uytgesteld om beter daerop geïnformeert te wesen. 98. Ten laesten is door de Camer van Amst.m voorgesteld wat voet men houden sal inde vrouwen off kinderen die door absentie van bare mans off vaders nootsaeckel. wat adsistentie dienen te hebben ende offmen deselve op den naem van den bewinthebber niet wel een off twee maenden gagie soude mogen toeleggen. Waerop gedelibereert synde is heel ongeraden gevonden ende daerom affgeslagen voor bewys van leeven yet te geven, ende dan noch op borchtchte ende niet anders. 99. Syn gelesen den brieff op Hoorn ende het interrogatorium die so aende camer vant Noorderquartier voort gesonden syn. 100. Ende is by de Camer van Stadt en Landen voorgesteld off ter niet wel een ordre diende beraemt te worden op het wechlopen

vande soldaten ende bootsgesellen. Waerop goet gevonden is de Heer Pieter Burt, Cornelis Bicker ende Renselaer te ordonneren om die vande Oost Indische Comp.e daer over eens aen te spreekken off men daerop een gemene ordre soude cunnen vinden ende bequame middel beramen om t'selve soo veel doentl. te voorkomen. 101. De notulen van gisteren geresumeert synde, soo hebben de gedeputeerde van hare Ho.Mo. de gecommiteerde vant Noorderq.r affgevraecht (terwyl de Hr. Boudewyn Hendricxz wedergecomen was) off sy het derde jacht by de aengenomen vloote aennamen te equiperen die metten anderen daer van gesproocken hebbende verclaren ten sy / haerl. haer aenpart op Guinea toegelaten ende de verdelinge vande capittalen toegestaen werde dat selve niet te connen aennemen. Derhalven is sulcx wederom aende Camer van Amsterdam versocht, die om de saecke te faciliteren de bewinthebb.n vant Noorderq.r gepresenteert hebben, dat sy dat jacht ofte een schip met een jacht ende schaloup om hout naer Bones Aires soude willen aennemen het by haerl. oock gerefuseert werdende soo heeft de Heer Mr. Jacob de With dat jacht (op het behagen van hare principalen die sy daer van ten eersten schryven ende haer antwoord spoedel. versoecken sullen) aengenomen te versorgen des soo het hare principalen affsloegen dat sulcx dan by de Camer van Amsterdam sal gedaen werden, die dat by weygeringe van die vande Mase aengenomen hebben te doen.

102. Daernaesoo is gelesen ende oock geaprobeert het placat daer van de publicatie by hare Ho.Mo. versocht sal werden op het copen ende vercopen vande actien synde nu volgende de resolutie op 22 Maert genomen door de Hr. Counradi gecorrigeert ende ingestelt ende is daernaes geresolveert dat de boeckhouders sullen geniet van ider transport XIIe st.s te weten vande transportant VI ende vande acceptant VI sonder meer. 103. Voorts soo is door die van Zeelant overgelevert een remonstrantie by de Heer Johan de Moor ingestelt op de negotie die inde reviere vande Amasones vallende is, waerop delibereert synde, geresolveert is dat de Camer van Zeelant derwaerts sal vermogen een ofte twee scheepkens ofte jachten met hare cargasoenen, toch op de cleyne voet ende minste costen te equiperen, midts dat in toecomende soo het met proffyt rendeert andere cameran derwaerts oock sal toegelaten werden te varen. 104. Daer en boven is by de Hr. van Zeelant voorgestelt dat alsoo de commissien van syn Ex.cie veele comen te costen offer niet een ander expedient te vinden soude zyn om de Comp.e vande selve te ontlasten. Soo is goet gevonden dat commissarisen (die van dese vergaderinge na den Hage sullen gaen) sulcx syne Ex.cie verthonen ofte dat met syne vorste doorl. Secretaris overleggen sullen het sy datmen deselve secretaris ende hare clercken een jaerlyck tractement soude toeleggen ende de commissien doen drucken off anders als tot de meesten dienst vande Comp.e daerin soude cunnen gedaen worden. 105. De Heeren van Zeelant stellen noch voor off in toecomende ende altoos den Vice Admiraal niet en behoort van Zeelant aff te varen, waer op gedelibereert synde is goet gevonden sulcx uyt te stellen tot dat dat casus sal voorgevallen syn. Middeler tyt werden de respectieve cameran vermaent nae de bequaemste tot sodanige ampten als Admiraels, colonel ende vice admiraels elck inde haeren te willen vernemen ende te ondersoecken om dan ter eerster

vergaderinge vande XIX de bequaemste sonder aensien van cameran off personen te verkiesen ende sullen vorder de mindere officieren elck van die in de respective cameran aengenomen werden. 106. Ende hebben commissariesen gestelt over de revue vanden articulbrief gerapporteert datse deselve hebben geexamineert ende gevonden datse weynich veranderinge lyden mocht, toch wat gevoechel. geschieden conde dat verbeteret hebben is derhalven (synde te langh om inde vergaderinge te lesen) geaprobeert. 107. Is ter dese vergaderinge verschenen schipper Davidt P.rs van Hoorn, doende deselve door notaris Sybrant Cornelisz insinueren ende affvragen hare meyninge nopende t' aennemen van syn schip met syne gereetschap, gevolch ende aencleven van dien off sy dat begeren, soo als dat den eygenaer cost met den interest van syn uytgeleyde penningen off by taxatie soo als dat nu te hans? waerdich is aen te nemen ende daerbenevens den eygenaer costeloos ende schadeloos te houden soo vant bootsvolck als andere oncosten by hem tot de voyagie gedaen mitsga.rs des schippers verleth ende versuym op dat de schipper de rechte meninge van dese vergaderinge verstaen hebbende hem op alles

wel soude mogen beraden ende rapport doen den genen diet aengaet. Ondertusschen protesteert hy van alle costen, schaden ende interesten alrede gehadt ende noch te lyden. Waerop gedelibereert synde is geresolveert ende hem geantwoort dat de saecke alrede in rechte betrocken is ende van meninge syn die in rechte voorts te bevorderen, daervan de uytcompste verwacht sullen te meer terwyl wy t'sedert noch naerder informatie becomen hebben daerover naerder last gegeven is dat selve schip op nieuw tot Hoorn te arresteren. 108. Daernaesoo is gelesen het request vande Hr. Johan de Moor en Comp.e daerby sy presenteren haer cargasoen dienende na de Amasones aende Comp.e over te laten ende die daer in te resicqueren als mede de Comp.e te accommoderen met een goet schip van 100 last veerdich liggende versoeckende dat hare restanten by inventarisen mochten overgenomen ende hare retouren uyt de Amasones te vrachte overgebracht werden. Waerop gedelibereert synde is geresolveert dat die Camer van Zeeland (heden morgen een schipken off twee geconsenteert synde derwaerts te equiperen) vertrout wort het beste ende de meeste dienst vande Comp.e hierin sullen weten te betrachten om t'gene hun soude mogen dienen van hem off een ander te coopen alsoo sodanich resicqueren by het octroy niet toegelaten wert ende belangende syne restanten ende volck die hy ginder mocht hebben, datse deselve (soo wanneerse voor het placcaet van 26 Novemb. 1622 uytgevaren syn) mede ten dienste vande Comp.e by inventaris sullen mogen over ende aen te nemen ende syne retouren voor vracht over te brengen dat die goederen ende restanten die nae het voorsz placcaet uytgevaren syn datmen daarmede sal doen volgens de resolutie op 29 Meert vande Heer Willem Snellen genomen. 109. Eyndel. is door de Heeren van Zeelant voorgesteld off de respective cameran den anderen niet en behoren toe te senden de copien vande brieven die by den eenen off den ander camer uytte zee mochten ontfangen worden. Daerop is geresolveert dat niet alleen de copie overgesonden, maer selffs in die camer daer de brieven (alhoewel datse aen andere cameran mochten houden) eerst comen, deselve camer alle de brieven sal

vermogen te openen midts den principalen altoos open sendende aen die camer daerse aen houdende is ende die van importantie vindende opt spoedichste met expressen den anderen sullen toesenden. 110. By de Hr. Mr. Jacob de Wit is voorgesteld off het niet oirbaer waer dat alle gewichtige saecken inde poincten van beschryvinge gebracht wierden op dat anders soder inde voorvallende saecke eenige mochten vallen syl. voor het concluderen in toecommende naerder advis van hare principalen sonden te verwachten hebben. Daer op is goetgevonden datmen die Camer die de uytchryvinghe doet behoort toe te vertrouwen datse sinceer gaen ende 't gene sy bevonden den dienst vande Comp.e te requireren inde uytchryvinge brengen sullen, ende daer over de voorvallende saecken geen naerder advys en cunnen toelaten, doch soo het sodanige swaer wichtige poincten mochten gevonden werden ende dat de leeden vande vergaderinge selver oordeelden datse uytstel soude cunnen lyden tot het eynde van de ofte ter naester vergaderinge soo sal sulcx met rugge spraecke aende respective cameran mogen toegelaten werden. 111. Soo is mede door den voorn. Heer geproponereert offer een schip van d'een off d'ander carner quame te verongelucken off die in sulcken geval niet en moet vande andere cameran gesubsidieert werden. Daerop is verst aen dat: gelyck als de winsten gemeen oock alsoo de schaden gemeen sullen moeten gedragen werden, het welcke ten uyteynde van t' jaer als wanneer de reeckeningen van de respective cameran sullen opgenomen bevonden sal werden wat den eenen meerder den anderen minder soude mogen in avance hebben, sullende alsoo dan de overhebbende camer off cameran de cortcomende camer off cameran daerin moeten subsidieren ende in hare equipagie ge hulpe comen ende is by dese gelegentheyte mede geresolveert dat voort aen geen nieuwe timmeragie van schepen off jachten by eenige vande respective cameran sal mogen gedaen worden ten sy dat sulcx te voren inde / vergaderinge vande XIXe voorgesteld sal besloten ende gearresteert wesen ende soo veel belanght (om een schip soe wanneerer voorts hant proffyt aengesien wort) te copen daarvan sal op morgen vroech breder gesproocken worden. 112. Is gelesen eenen brieff desen morgen ontfangen, op gisteren geschr. door den Ad. de Groot inhoudende onder anderen dat hy het volck van schipper David Pietersz hadde doen sommeren om deselve op het (hem medegegeven) intergatorium te laten examineren, dan dat den officier nocte niemant van het volck dien dach te vinden waren geweest, hebbende vernomen dat den commis ende den schipper tot Amst.m de timmerluyden inde rypende gracht waren den stuurman met het volck meest alle absent door welck incident ten eynde last synde versoect wat wyder inde saecke doen sal, daerover den brief de Hr. Albert Kounraets ter hande gestelt is. 113. Middelerlyt syn voor de vergaderinge verschenen ende voorts binnen ontboden de Heeren Bastiaen Reyndersz ende Marten Jansz Groot, burg.mr tot Hoorn, Jacob Glaesz, Pieter Gaes? burgem.r tot Edam ende Cornelis Claesz Brouwer, burg.mr. tot Munnickedam te samen versoeckende, ende tot wat eynde datse hier ontboden waren, waer op dat de gecommitt.e van hare Ho.Mo. seyden om dat het octroy met de ampliatiën van dien int Noorderq.r souden mogen gemaintineert ende behouden deselve int geheel haerl. eenich contentement gedaen werden, waarvan tusschen de E.E. magistraten ende de gecomitteerde die uyt

dese vergaderinge tot Hoorn waren geweest seeckere discoursen gevallen waren op welcken rapport de Hr. / Boudewyn Hendriksz door het versoeck van hare Ho.Mo. oock int Noorderq.r voorsz gereyst was. Edoch terwyl hare Ho.Mo. bevonden datter geen gecomiteerde van Enckhuysen en verschenen hebbense de voorsz Hr. Burgemeester affgevracht off syl. wel sender die van Enckhuysen souden willen besoigneren ende offse gelast quamen de besoignes dan soo als mochten uytvallen te doen approberen ende te ratificeren, waerop de voorn. Hr. Burgem.r verclaerden geen last van die van Enckhuysen te hebben, oock sender die niet gaern in onderhandelinge souden willen comen, dan soo het dese vergaderinge ernst was met haer in verder gespreck te treden, presenterden syl. tegen maendach off dinghsdach wederom hier te wesen terwyl die van Hoorn om de verkiesinge van hare magistraten nootwendich van desen dach wederom te rugge ende niet nae die van Enckhuysen wachten mochten. Daerover versochten dat haer eenen anderen dach tot de comparitie mocht gestelt werden, waer op de gecomiteerde van hare Ho.Mo. goetvonden dat sy de voorn. Hr. Burgem.r eens perticulier souden spreekken om alsoo op den goet fundament dit swaerwichtich point onder handen te nemen ene ist doenl. dat haer E. als intersseurs de saecke final, aff te handelen waer over de respectieve leden vande cameren buyten gestaen de Hr. Burgem.r alleen binnen geweest ende de vergaderinge daernaer wederom ingeroepen synde door de gecomiteerde van hare Ho.Mo. verhaelt is dat sy de voorn. E. Hr.en burgem.ren voorgehouden hebben dat eermen in eenige besoignes soude connen treden voor al most vast gestelt werden dat het octroy met de ampliatiën van dien ongeprejudiceert mosten blyven ende dat vorder het voorgeven soude / vast moeten staen dat dat van het sout vande gemonteerde schepen den XIIe penningh ende vande ongemonteerde meerder souden moeten betaelt worden. Waerop by de voorn. Burgem.ren wel wat uyvluchten weren gesocht doch eyndel. geseyt dat het ocgroy met de ampliatiën dan in haer vigeur souden doen houden ende maintineren, doch dat den XIIe penningh al vry wat hoogh souden lopen ende soo wanneerse sulcx toestonden offe dan de schepen geen vonvoyer vande Comp.e mede souden hebben, het welck by de gecomiteerde van hare Ho.Mo. affgeslagen wesende, versochten dat dan hare schepen onder de vleugelen vande schepen vande Comp.e (soo wanneerder een vloote vande selve uytgesonden wiert) soude mogen schuylen, het welcke een saecke synde daerse in souden connen geaccomod.rt werden, soo is door de gecomiteerde van hare Ho.Mo. inde vergaderinge voorgeslagen offmen haer den tyt tot Dijnsdach toecomende sal vergonnen ende by aldien de vergaderinge by een bleeff offer dan geen commissarisen souden verordonneert werden, die met haer in besoignes souden treden. Daerop is gerepliceert dat overimdts het een point van gewichte is dat de respectieve leden van hare principalen met kennisse vande hooft participanten sullen soecken volcomentl. daerop gelast te werden endeop donderdach avont (voor die nae huys trecken) alhier in de herberge maecken te wesen om Vrydachs smorgens precys op dit point in besoignes te treden, het welcke de

voorn. B.IIeer. Burgem.ren mede aengeseyt wesende dat aengenomen hebben midtsgaders datse het die van Enckhuysen verwittigen ende brieven van credentie vande respective steden uyt Noort Hollant mede brengen sullen. Ende alsoo de Heeren / Burgem.ren van Medenblick Willem Dircxsz Everhard ende Symon Marten Lievensz gisteren nae de middach ende oock desen morgen versocht hadden binnen te staen, soo zyn deselve Heeren Burgemeestern binnen gecomen ende is hare E. door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. aengeseyt dat door de absentie vande H.ren van Enckhuysen de andere Heeren Burgemeestern van Hoorn, Edam ende Munnickedam tot toecomende Donderdach savonts uytgesteld waren ende dat dese vergaderinge oock soo lange sal stille staen om ondertusschen volcomen last van haere principalen op de presentatie van sout te becomen ende dat haere E. oversulcx tegers den selffdn Donderdach avont mede souden gelieven te compareren, sullende als dan met goede gelegentheyt op hare saecke cunnen gelet werden, ende is alsoo de vergaderinge tot toecomende Donderdach avont gescheyden. 114. De respective leeden vande vergaderinge naerder last op de accommodatie vande soutvaert tot heeden verwacht hebbende, syn voor de le mael wederom by een gecomen, de notulen vande IIIe ende IIIIe geresumeert, ende daernaer door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. affgevordert wat last een ider van die becomen haden, toch al voren de verclaringe daarvan geschiede soo is door den directeur van Zutphen overgelevert eenen brieff dato p.r deser stilo vet. by den welcken de Heeren Burgem.r, schepenen ende raet der selver steden sich beclagen dat de hooft participanten haers quartiers onder de Camer van Amsterdam sorterende niet soo en werde gekent als / het octroy met de ampliatiën van dien medebrocht ende hunl. was gevende, waer van by den voorn. directeur wyders explicatie wert gedaen, dat sulcx bestont dat de hooft participanten des selven lantschaps int nomineren vande IIe bewinthebber midtsgaders vande genomineerde tot de revue vande reeckeningen niet gekent en syn geworden, noch rapport gegeven vant'gene inde XIXe gepassert was, ende communicabel is, waerop gedelibereert synde, soo is den selffdn heer directuer gerenvoyeert aende Camer van Amst.m vande welcke geen satisfactie becomende hem dan eerst aen dese vergaderinge te addresseren sal hebben.

115. Daernaer soo hebben de hooft partcipanten van Amsterdam overgelevert haer schriftel. last ende replicatie op de sout vaert, waerby het versoeck vande accommodatie t'enemael wert affgeslagen, houdende haer volcomentl. aen het octroy met de ampliatiën van dien soo als die aende Comp.e by hare Ho.Mo. is vergunt met de welcke haer de bewinthebberen der selver Camer confirmeerden. 116. De bewinthebbers ende hooft participanten vande Camer van Zeelant verclaren dat alsoo de meeste inteeckeninge op de soutvaert geschiet syn hare principalen verstaen dat die van het Noorderq.r de accommodatie niet en behooran te vergen, ende daer over oock geene en connen toelaten, ten ware datmen haer meerder part in het sout halen vergunden, blyvende evenwel by het octroy met de ampliatiën van dien, in het welcke geene veranderinge noch accommodatie en mach geschieden.

117. De bewinthebberen vande Mase alvoren sy haer advys uytten, verclaerden dat hare principalen tot noch toe geen contentem.t en

hadden genomen dat haerl. gecommiteerde allen dry op haer versoek ter deser vergaderinge niet geadmitteert en syn, doch niet te min voor dese reyse senden noch twee personen met die meninge ende hoope dat de respective leeden sullen doen debvoir ende de saecke sulcx beleyden dat tegen de toecomende vergaderinge sullen mogen compareren met dry personen, brengen in nopende de soutvaert dit niet tegenstaende alle hare debvoiren ende by gebrachte reedenen tot induction by hare principalen ende hoeft participanten om de saecke smakel. te maecken ende te accommoderen, evenwel genen anderen last hebben cunnen becomeen als by het octroy met de ampliatiën van dien te blyven sonder eenige accommodatie toe te laten, ten ware oock men haer meerder part int sout te halen toestonde, te meer dewyl sy vreesen datter by de mindere participanten oock excepten opde betalinge daer op souden mogen gemoveert worden. 118. De bewinthebberē vānt Noorderq.r verclaren dat hare principalen ende hoeft participanten niet daer tegens souden hebben, maer de accommodatie toestaen, te meer dewyl de Mag[ist]r[ae]lt van dat quartier inde soutvaert geen consent gedragen hebben. 119. De bewinthebberē van Groningen ende Ommelanden verclaren dat derselver bewinthebberē ende hoeft participanten geen accommodatie en connen toelaten, oock verstaen ende expressel. gelast syn geene overstemmige hier in te willigen ofte te geschieden. 120. Welcke rapporten gehoort ende daeruyt verstaen synde datter gene onderhandelinge mette gecommiteerde vande steden vānt Noorderquartier en soude mogen gedaen worden, soo hebben de gecommiteerde van hare Ho.Mo. ernstick versocht dat de gecommiteerde bewinthebbers van 't selve quartier eens soude gelieven op te staen ende buyten te gaen. Waernaer de gecommiteerde van hare Ho.Mo. voornoemt de alwesende leeden hebben affgevraecht off syl. geenen naerderen last en hadde, alsoo hare Ho.Mo. gaerne soudē sien dat de saecke ten eynde eenmael mocht gebracht werden, allegerende veele ende verscheyden wichtige redenen tot induction. Waer op by de gecommiteerde bewinthebberē van Amsterdam verclaert is, dat soo veel derselver bewinthebberē aenlanght, dat de selve daertoe wel genegen soude zyn, dan de hoeft participanten niet. Des niet tegenstaende soudē deselve noch wel een by een ontbieden met die hope datse haerl. daertoe soudē beter te disponneren ende haer consent te vercrygen, dan die van Zeelant, de Maes ende Groningen ende Ommelanden verclaren geenen anderen noch naerderen last te hebben als te vooren by haerl. is geseyt. Daerop de gecommiteerde van hare HoMo. andermael voorsloegen ende serieusel. versochten datse dan toch soudē willen toestaen datmen die vānt Noorderq.r hare voorlagen maer hooren soude om van onse syde in geen ongel. gestelt te worden, ende dat de handelinge, die daer geschieden, soude vry soudē[sic] blyven van eenige beloften oft verbintnisse ende niet anders dan op het behagen van ider syn principalen. Het welcke naer verscheyden persuasien (hoe wel ongeerne) geconsenteert / synde, doch op die conditie dat het sonder obligatie geschieden sal, soo syn de gecommiteerde bewinthebberē met de gedeputeerde heeren vande steden vānt Noorderq.r binnen ontbonden, ende door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. den gedeputeerde heeren magistraten vande steden sengeseyt datter eenige saecken inde vergaderinge voorgevallen waren, waer door

wat langer als recht toe hadden moeten wachten, versoeckende datse dat niet qualyck souden gelieven te nemen, dan gemerckt het nu middach ende te laet was om inde materie te treden, datse soude gelieven te namiddach ten IIIe uren vwerom te verschynen ende datmen alsdan sonder uytstel daermede beginnen sal, daerop de Heer Burgem.r Outgert Jacobsz seyde datse gaerne hadden gesien dat de saecke desen morgen begonnen ende waert doent. geweest desen dach hadde affgehandelt mogen werden, dan terwyl dat sulcx niet geschiet en waer, soo begeerde hy instantel. om een goet werck (soo hy seyde) te doen dat dese twee pointen eerst ende alvoren souden onderhanden genomen ende affgehandelt moeten werden, sonder dat sy begeerden van het stuck vande soutvaert te spreekken, te weten, datmen de saecke van die van Medenblick hier geheel vande hant souden slaen, ende geen gehoor over hare sustinues te geven, gemerckt sylieden te veel vandese vergaderinge gestyft wierden. Ten anderen datmen eerst soude willen de verdelinge vande capitalen doen, ende die vant oorderq.r suppleren t'geene de andere cameren souden mogen over hebben, gel. syne E, selver over de 20 Jaren den bewinthebberen van Rotterdam inde Oost Indische / Comp.e gedaen hadden, ende ten sy dat dese vergaderinge dat voorsz woude beloven ende toeseppen, see en souden zy van het contribueren om de sout halinge (die sy verstonden vry ende geheel buyten het octroy te syn) met een woort daer van begeren te spreekken, waer op by de gecommiteerde van hare Ho.Mo. veele redenen tot inductiewierde bygebracht ende verhaelt datmen eerst vande southalinge (daerop datse speciael gecomen waren) soude willen handelen ende datse niet en twyffelden ofte haerl. soude vande andere pointen mede satisfactie gegeven werden, soo wel het octroy ende de ampliatiën hunl. is gevende. Des niet tegenstaende alle bleven Mordicus daer by ende syn sonder in verder handelingte te treden gescheyden. Toch hebben de gecommiteerde van hare Ho.Mo. henl. geseyt datse haerl. souden gelieven te bedencken ende op het stuck vande southalinge des naemiddachs wederom comen.

120. Ende hebben de Hr. Gerrit Fockestaert, bewinthebber, ende Boudewyn de Man, participant, beyde de gecommiteerde vande stadt van Delft, overgelevert hare brieven van credentie, die gelesen synde goet gevonden is haerl. uyt te stellen tot de namiddach. 121. Daerop syn ter deser vergaderinge gecomen de voorn. Heeren gecommiteerde om hunl. te beclagen over die van Rotterdam ende dat die van dese vergaderinge geresolveert hebben dat dat schip van Rotterdam nae Guinea sal gaen twelck sy seggen dat sulcx dierecstel. tegens de ordre van die vande Mase strydt, ende nu hare beurte soude wesen. Toch om de resolutie niet te / veranderen, versoecken mondelingh ende schriftel. dat de Camer van Delft, soo sy dat noemen, ende onderscheyt vande Cameren van Dort, Delft ende Rotterdam syn maekende int plaets vant schip aen die vande Mase op Capo Verde ende een Jacht over jaer op Guinea geordonneert nu een schip op Guinea souden mogen equiperen, waer op gedelibereert synde is verstaen datter maer een camer op de Mase is, ende oock geen meer cameren gestelt noch in toecomende onderscheyt van steden in regard vande cameren sulcke repartitie gemaect werden ende is wyders geresolveert hun versoeck aff te slaen

ende te blyven by de resolutie voordesen op Guinea van dit jaer te equiperen genomen sonder eenige veranderinge daerinne toe te laten, waerop by die van Delft een naerder schriftel. remonstrantie is overgelevert vervattende onder anderen als volcht. Myn Heeren: De vergaderinge sullen gelieven te considereren wat ongelyck de Comp.e tot Delft wert aengedaen. V Eersaemheden is wel bekent dat door de vergaderinge vande XIXe de camer vande Mase was aengeschr. een scheepken van 40 a 50 lasten opde Greyn Cust te equiperen, dat opde verdelinge inde Camer vande Mase de E. bewinthebber van Rotterdam op haer versoek in sulcker forme ende anders niet is toegevoecht ende alsdoen met eenen claer verthoont dat het te laet ende buytens tyts was de equipagie op de Greyn Cust te doen, dat oversulcx de E. Bewinthebber van Rotterdam die s'anderen daechs om haer schip te bevrachten naer Amsterdam reysden, de vergaderinge vande XIXe 't selve souden aendienende ende haer resolutie op te horen / dat des niet tegenstaende by de E. Bewinthebber tot Rotterdam in plaetse van een schip van 40 a 50 lasten te equiperen bevracht hebben een schip van 110 lasten, waerinede sy opde Greyn Cust ten aensien vande groote onkosten voor de hand mede mosten overstuur varen tot groot miscontentement van hare andere leeden ende participanten. De E. Burgem.r Teresteyn, bewinthebber tot Dordrecht heeft uytdruckel. verclaert dat hy opt hoogste daerinne verwondert was ende derhalven aen een van syn familiere vrunden tot Rotterdam geschr. dathem souden willen advisereren wat cours de E. Bewinthebber tot Rotterdam met dat schip souden houden, die hem antwoorden dat sy 'tniet alleen op de Gryn Cust maer op de Goud Cust aenleyden gelyck den schipper Pieter Walichsz my oock heeft verclaert de meninge te syn. Het geformeerde cargasoen ende de bekentenisse van myn Heer van Veen brengt 't selve oock mede ende dat alles sonder hare leeden 't selve int minste daer van lets te communiceren in prejuditie ende groot nadeel vande Comp.e tot Delft die de eerste beurte opde Mase om opde Guinese Oust te equiperen toequam. He Heeren Kounradus ende Renselaer weten oock wat miscontentement sy daerinne hadden ende wat sy op dat stuck aende E. bewinthebber vande Camer van Delft hebben verclaert. Soude dan een saecke die onbehoorl. aengevangen is tegens resolutie ende ordre vande XIXe ende tegens ordre vande verdelinge vande leden vande Mase gedaen aen een anderedie hem strickel. aende resolutie ende ordre vande XIXe verbint van syne rechtveerdige beurte te frusteren ende haer daerinne noch te moeten adsisteren is tegen alle reeden ende een wyde deure opgedaen tot / cleynachtige vande resolutie van U E. Eersaemheden om een ider syn eygen hoeft te laten volgen. Ten heeft ons oock aen geen middelen ontbroocken ende noch doen souden als wy de ordre vande vergaderinge vande XIX willen _____ om mede int labeur ende een schip veerdich te hebben ofte noch te maecken, maer versoecken 't selve met ordre te mogen doen, ende dat U. E. Eersaemheden ons in onse rechtveerdige beurt gelieven te maintineren ofte andersints verstaen ende verclaren de E. Bewinthebber ende hoeft participanten van Delft dat sy genootsaeckt sullen wesen haer beurte te vervolgen ende haer laten verantwoorden die tegens resolutie 't selve hebben by de hant genomen. 122. Daerna

soo syn verschenen de gecommiteerde Hr. van Medenblich doende de novo hare clachten ende remonstreren int brede het ongel. dat haer door de andere steden vant Noorderq.r wert gedaen versoeckende dat hare penningen (die sy verclaerde te monteren styff vyfftych duysent gulden) niet langer vruchteloos souden mogen blyven liggen, maer onder de eene off de andere camer ten dienste vande Comp.e mogen geeemloyeert werden. Waer op gedelibereert synde is geresolveert dat commissarisen (die van wegen dese vergaderinge na den Hage sullen gecommiteert werden) in expresse last sal gegeven worden hare saecken ten hoogsten aen syn Ex.cie als mede aende Ed. Mo. Heeren Staten van Hollant (die binnen acht dagen wederom vergaderen sullen) voordragen sullen ende by aldien de saecke daer niet conde beslist worden, dat alsdan de voorsz gecommiteerde haer van wegen dese vergaderinge sullen aenseggen / datse sullen vermogen aen d'een off d'ander Camer te adresseren daer se begeren sullen welcke camer haerl. sal laeten het resterende jacht van oorloch (het welcke by die vande Mase affgeslagen wert) toe te maecken volgende de resolutie daerop genomen ende sodanige ordre off regiement als in die camner (onder welcke sy comen sullen) wesen sal. Doch is goetgevonden dit secreet te houden ende is haer simpel. door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. aengeseyt dat in hare saecken ten principalen hier niet en sal gedaen werden voor dat de Ed.Mo. Heeren Staten van Hollant sullen vergadert wesen, ende op hare saecke gedisponeert hebben, niet twyffelende off sullen by onderlingh verstant off authoriteyt by provisie daer een goede uytcomste verlenen, te meer dewyle seeckere gecommiteerde van wegen dese vergaderinge onder anderen in laste sal gegeven worden om te helpen bevorderen dat de saecke ten eynde gebracht mocht werden. 123. Ende alsoo op den IIIe deser open is gebleven off de respective cameran soude vermogen by gelegentheyte van executie off andersints eenige schepen te copen soo wanneer der merckel. voordeel voor de Comp.e soude mogen in te verwachten syn, soo is op heden daer op geresolveert dat sulcx de respective cameran vry staen sal, doch niet anders dan dat se oordelen dat die tot seer civile prysen ende onder de waerdy souden vercocht worden, welcke schepen gecocht synde ten behoeve voor de gemene cameran wesen sullen nochtans alsoo dat soo die earner op de vergaderinge vande XIXe in last wert gegeven sodanich schip off schepen te equiperen dat deselve die dan voor hare / reeckeninge behouden ende soo niet ende het de andere cameran dienstel. waren overlaten sullen. 124. Is door Rombout Jacobsz gelesen eenen brieff by hem van Philips Jacobsz van Londen van dato 20 Meert stilo vet. ontfangen, in den welcken hy adviseert, dat hy niet genaturaliseert maer alleen vry dennis is, niet te min wenschende dat hy genaturaliseert mocht wesen, alsoo dat (by aldien de Comp.e hem belieft in voorvallende saecken te gebruycken) niet als voordeel voor de Comp.e soude cunnen geven, wesende eenen genaturaliseerden oft een subject van syne Maj.t niet anders verobligeert als verraderye aen den persoon van den coninck ende t'lant te openbaren, ende vorder den Paus ende de papisten te erkennen voor een vyant van Godts kerck. Waerop dan gedelibereert synde wie de Comp.e voortaan in Engelant gebruycken sal is geresolveert den voorn. Philips Jacobsz by provisie te

employeren ende datter tegen de naeste vergaderinge vande XIXe een point van beschryvinge van sal gedaen werden ommet volcomen kennisse vande cameran daer op dan wyders te disponeren. 125. Soo syn mede geresumeert de notulen van voorleden Saterdag daer een weynich most bygevoecht werden wegen het gepasseerde vande Mase op de voorstellinge vande Hr. Mr. Jacob de With over haer misnoegen datse alle dry niet en waren geadmitteert, het welcke geremedieert wesende, soo is op de sustinues vande Hr. Mr. Jacob de Wit door haer Ho.Mo. omgevraecht off in die voorgaende sessien niet en was verstaen / ende geresolveert datter volghense 't octroy maer een caner inde Mase can syn ende dien volgende int toecomende gelyck als nu maer twee bewinthebbers ter vergaderinge vande XIXe souden cunnen geadmitteert werden, daerop eenstemmich verstaen is (behalven de Heer Mr. Jacob de Wit) dat de resolutie alsoo daer opgenomen syn ende is by dese gelegentheyte wyders met meerderheyte van stemmen geresolveert dat het versoeck van die vande Mase in geen pointen van beschryvinge en can gebracht worden, overmidts het strydich is tegens den claren teneur van het octroy, het welck de Hr. Mr. Jacob de Wit begeert heeft dat in dese notulen mede sal gestelt worden. 126. Darnaesoo is by de Camer van Amsterdam voorgesteld dat door hare gecommiteerde voor de respectieve cameran die daer lotinge in gelieven te nemen vyff schepen gecocht waren, soo hier als tot Hoorn ende Enckhuysen, waer van het eene haer sonderlingh dienstich op Guinea (als geheel reetliggende) wesen ende daerover gaerne buyten de lotinge houden. Doch daer voor het schip overlange by haer tot Edam gecocht (by aldien het de cameran begeerden) in plaetse brengen souden midts dat de Camer die sulcx te beurte mocht vallen gehouden sal zyn de penningen met den interest van dien aende camer van Amsterdam dadel. te voldoen dewyl sy dat schip al over een maent aende Heeren van den Gerechte tot Edam betaelt hebben. Waerop by de gecommiteerde van hare Ho.Mo. omgevraecht is welcke camer lotinge ofte geen lotinge begeren ende ten andere offse die van Amsterdam het versoekende schip daer buyten te houden haer consenteren willen. Daerop seggen / die vande cameran van Zeelant ende Groningen datse lotinge begeren doch die van Amsterdam het schip op Guinea dienstich wel willen laten behouden midts dat het schip tot Edam liggende daer in comen sal. Die vande Mase seggen datse geen lotinge begeren, alsoo sy menen in haer camer genoeg hun gerieff te vinden. 127. Die van het Noorderquartier seggen, datse noch vande laeste equipage wel met vyfftych duysent gul. beswaert syn, ende by aldien men haer daerinne wilden subsidieren soo soudense wel lotinge begeren ende oock een schip op de Wilde Cust senden. Dan so men haer niet en begeerden te subsidieren, soo soudensy haer oock beswaert bevinden de schepen te equiperen aen te nemen. Daerop door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. op het subsidieren omgevraecht synde, hebben die van Amsterdam ende de Mase verclaert datse haer niet en cunnen subsidieren, synde die van Amsterdam selver meer als te veel belast, waerover die van het Noorderquartier dan seggen datse geen lotinge en begeren. Ande also der by eenige van de Heeren van Amst.m. wiert gesustineert, dat het schip tot Edam buyten de lotinge behoort te blyven, in aensien dat het over de dry maenden geleden gecocht ende reede over een maent betaelt

is, soo is door de gecomiteerde van hare Ho.Mo. daerop een omvragē gedaen ende is verstaen dat het mede daerin comen sal.

128. Waerop dan die van het Noorderquartier seyden datse mede wilden inde lotinge vervangen wesen, dewyl sy verstonden dat de / over ses weecken eerst souden moeten betaelt worden, midden welcker tyt syl. verhoopten dat de sackce over de verdelinge vande cappittalen soude geslicht ende de middel tot de betalinge connen gevonden worden. Soo is door de gecomiteerde van hare Ho.Mo. mede omgevraecht off men die vant Noorderq.r lotinge sal vergunnen off niet. Ende is daerop verstaen dewyl syl. te vooren hebben geseyt datse geen lootinge (sonder gesubsidieert te werden) en begeerden, ende haer als noch niet en willen verobligeren het schip tot Edam (haer te beurt vallende) prompt ende datel. aen die van Amsterdam te betaken, noch de andere schepen uyt haer ingeteeckende cappittalen te voldoen, dat de lotinge geschieden sal by de cameran van Amsterdam Seelant ende Groningen, die daerom gelooth hebbende (synde twee looten in blancos gestelt) soo is de camer van Amsterdam toegevallen de voorsz twee blancos met het schip van Clement Gilles tot Hoorn ende het schip van Jan Estsen, genaemt den Swarten Leeuw tot Enckhuysen; de camer van Zeelant het schip van Harmen van der Pelles tot Edam, ende het Sweetse schip liggende inde wael deser stede. De Camer van Stadt en Landen het schip van Willem Broer liggende tot Enckhuysen. Die van het Noorderquartier hebben met dese lotinge niet te vreden geweest, om datse daer buyten geexcludeert bleven ende daerover tegens deselve geprotesteert. 129. Is door de Heer Samuel Blomaert voorgesteld dewyle /het Jacht dat nae den Admirael Wilckens sal gesonden worden haest veerdich is, ende syne saecke verricht hebbende dat selve wel soude cunnen voort gaen om eenige presenten aende coningh van Congo ende den Prince van Sonhio te brengen, welcke presenten in substantie souden wesen eenige clocxt metale draeckgens, wapenen, roers, musquetten, sabels, eenen roden mantel, ende soo voort eenige andere rarieteyten van cleynder importantie, waerop goetgevonden ende geresolveert is datmen de mantel met eenige andere cleynicheyden can doen gereet maecken ende die met beter gelegentheynt metter eerste gaende schip nae ende over Guinea senden, dan v/at de wapenen ende het geweer aenlanght dat sulckx wat bedenckelyck is offmen haer die (soo wanneer se vyantlyck tegens ons wilden) niet tot onse nadeel vereeren ende in handen geven souden ende nopende dit jacht soo wanneer het met lieff ter gedestineerde plaetse gecomen wesen, soo sal dat selve ter dispositie van den Admirael, Colonel ende dan Raet staen werwerts sy dat gebruycken off senden willen. 150. De notulen van voorleden Maendach op heden morgen geresumeert synde, soo is desen namiddach door de Hr. Cornells Bicker ende Kiliaen van Renselaer gerapporteert dat sy ter vergaderinge vande Oost Indische Comp.e geweest syn, ende aldaer achter volgende haren last vande wechlopende soldaten ende bootsgesellen versocht ende onderstaen hebben offer geen middel by der hant soude cunnen / gevonden ende genomen worden, om dat delve ten dienste van beyde de Comp.en voor te comen. Waer op haerl. door de bewinthebberen vande Oost Indische Comp.e voorsz geantwoort was, datter by hare Ho.Mo. wel diverse placcaten tegen de wechlopers geemanieert waren, maer dat die

tot noch toe weynich vrucht verricht hadden. Niet te min soo dese vergaderinge goet mochten vinden datter de novo een forma van placcaet ingestelt ende daerop de approbatie met de publicatie van hare Ho.Mo. versocht soude werden, dat syl. bereyt souden wesen niet alleen de hant daeraen te houden maer oock het selve met alle mogel. middelen te willen helpen onderhouden. Soo is daerop goetgevonden de Camer van Amsterdam te authoriseren ende speciael de H.ren Cornelis Bicker ende Kiliaen van Renselaer te committeren, om het project van 't voorsz placcaet met kennisse ende communicatie vande Camer van Amsterdam ende den Bewinthebb.n vande Oost Indische Comp.e te ontwerpen ende in te stellen.

131. Daernaee soo heeft de Hr. Guilliam Everwyn versocht binnen te mogen staen. Den welcken sulcx geconsenteert synde, proponeert naerder schryven vande E.E. burgemeesteren, schepenen ende raden der stadt Sutphen becomen te hebben, waer by de voorn. E.H. Magistraten hem belasten dat hy sal bevorderen de last die syl. aen hare directeur gegeven hadden, waerover hy versoeckende is de acte van renvoy met dewelcke den voorsz directeur aende Camer van Amst.m gervoyeert was ende ten anderen dat hy sal versoecken het advys van dese tafel off de hooft participanten van dat quartier niet soo wel als /de hooftparticipanten van dese stadt voor hooft participanten van dese earner te houden ende te erkennen zyn. Het welck in deliberatie genomen synde is hem geconsenteert de acte van renvoy te geven, dan de erkentnisse van der selver hooft participanten hoe verre die gaet is uytgesteld tot naerder gelegentheyte ende de leden vande vergaderinge tot morgen in bedencken gegeven. 132. Soo is mede gelesen het formulier vande placcaten by de Hr. Counradus ingestelt op de wechlopende soldaten ende bootsgesellen, het welck wel goet gevonden synde, evenwel de naerder resumtie de Camer van Amst.m gerecommandeert ende tot de bevorderinge volcomen geauthoriseert wert. 133. Ende alsoder op 28e Meert resolutie genomen is wat datmen een opper commis op Guinea geven sal, ende datmen verneemt den persoon van Pieter van Oostende de Comp.e seer dienstich, toch voor sulcken prys van 120 gul.n niet varen soude. Soo is goetgevonden de Camer van Amsterdam daertoe mede te authoriseren, om met deselffde te handelen tot het meeste voordeel vande Comp.e ende de minste extentie vande voorn. resolutie, de welcke moetende passeren hem tot commis, raet ende fiscael sullen mogen aennemen om alsoo de voorsz resolutie in syn geheel te behouden. 134. Vorder is door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. voorgesteld off de respective cameran niet dienen gelast te werden datse voort aen int ontfangen vande goederen uytter / zee deselve goederen ten overstaen vande gecommiteerde uytte bewinthebberan ende hooft participanten soudan doen inventariseren ende de cargasoenen die de schepen mede brachten by gewichte ende getal specificeren, om door naelaticheyt van dat in diergelycke suspicie ende laborinthe als de Oost Indische Comp.e niet te vervallen. Waer op omvraege gedaen synde, goetgevonden is sulcx alle inde eerst toecomende poincten van Beschryvinge te brengen. 135. Daerenboven is noch door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. voorgeslagen off het niet oirbaer waer dat de nu geresolveerde vlote

ten eersten toegemaect ende nae de custen van Spagnen ende so vervolgers naer Tercera (om op de compste vande Oost Indische caraquen te wachten) gesonden ende het jacht van advys in last gegeven wierde om deselve vloote op het spoedichste vande wedervaringe der voorgaende vloote, het sy door dit jacht off een ander wel beseylde barque te averteren. Het welcke mede in consideratie genomen synde, goetgevonden is de respective

cameren in mandatis te geven datse de nu geresolveerde schepen op het spoedichste willen gereet maecten, opdat men de selve mach seylrede hebben soo haest wy hier int lant selver het wedervaren vande Admirael Jacob Wilckens sullen vernomen hebben. Daerop dan met beter fundament sal connen gedelibereert werden waer datmen dese vloote gebruycken sal, / 136. Synde de notulen van gisteren geresumeert, soo is gelesen de missive vande Ho.Mo. Heeren Staten Generael in dato VIe deser geschreven met besendinge van het request ende de geannexeerde stucken door schipper David Pietersz van Hoorn ter vergaeringe van hare Ho.Mo. gepresenteert by welcke missive hare Ho.Mo. begeren ende vermanen dat dese saecke by accort mogen werden neergeleyt 't sy het schip ende goederen vande schipper by coope sien te become off sulcx niet willende vallen door cautie te doen verseeckeren dat het selve schip niet en soude gaen binnen de limiten van het octroy, off dat eenige andere amiable compositie mochte gevonden werden, daeraen ten beyde syde contentement genomen conde werden. Welcke voorsz pointen alle in deliberatie genomen synde, soo is geresolveert dat de gecommiteerde van hare Ho.Mo. den voorn, schipper op het ernstichste scherpel. sullen voorhouden de kennisse die dese vergaderinge presuponeert van syn voorgenomen voyage te hebben. Doch om de saecke te faciliteren, dat dese vergaderinge te vreden is t'schip uyt het arrest te ontslaen midts dat hy David Pietersz binnen dese stadt goede suffisante borge stellen sal dat hy met syn volck, schip ende ingeladen goederen niet en sal gaen noch varen binnen de limiten van het octroy met de ampliatiën van dien. Het welcke hem in presentie vande notaris Sybrant Cornelisz die met hem binnen quam door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. voorgehouden ende aengeseyt synde, soo heeft de voorsz David Pietersz op het eerste geconfessert dat de Besschayse bylen tot Rochel waren alwaer oock eenige van syne reders woonden, comende hem selven de helft vant schip toe, dat de Bascus op de vischerye na Nova Francia ofte Canida gehuert waren ende nopende het twede, dat hyt tot Rocbelle / gecomen synde soude moeten gaen nae sulcken plaetsen als hem van syne reders dan soude geordonneert werden. 137. Dearnae soo is door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. omgevraecht off de respective cameren gereet waren om de pertinente openinge vande cappittalen den anderen te geven, waer op die van Amst.m, Zeelant, Mase ende Stadt ende Ommelanden verclaren gereet te wesen, dan die yant Noorderq.r seggen datse de openinge niet en mogen doen ten syen alvoren haerl. beloven ende toestae egaliteyt vande cappittalen te maceken, alsoo haer capitael suffisant genoechen is het IXe part vande equipagie te cunnen dragen, niet tegenstaende verstaen de andere cameren dat die vant Noorderq.r gehouden synde juste inteykeninge te melden on also volgens de beschryvinge het generael slot be maeken.

Daertegen verclaren die vant Noorderq.r op sulcx niet gelast te wesen ten sy het voorgevoerde haer toegestaen wierde. Evenwel om de saecke te faciliteren presenteren de heeren vant Noorderq.r dat sy de ingeteyckende somme aende gecommiteerde van hare Ho. Mo. nomineren willen onder beloften dat hare E. sulcx aen niemanden van dese vergaderinge soude melden ofte dat sy de ingeteyckende somma in een besloten missive stellen ende die hier inde camer gesloten laten soude ter tyt ende wyle dat de decisie over hare justines door bare Ho.Mo. souden gedaen wesen ten eynde dat niemanden daer door soude mogen geprejudiceert werden, doch dat alles wert affgeslagen ende verstaen dat soo wy aen een tafel sitten gelyckel. oock de ingeteyckende cappittalen behoren te we ten evenwel terwyl de Heeren vant Noorderq.r seyde niet anders gelast te wesen, soo is / den voorn. Hr. de voorsz last affgevordert ende daerin bevonden, dat sy soo nauwe aen die last niet gebonden en syn ende oversulcx versocht dat sy het over heur nemen wilden. Daer op de Hre vant Noorderq.r haer bedencken tot de namiddach genomen hebben ende is by de Hr. van Veen mede verthoont eenen brieff van syne confraters van Rotterdam daerby syne E. geadviseert wert dat sy hope hebben dat de Burgem.ren derselver stadt sullen suppleren tgene aen een capitael van 200U gul. souden mogen te cort wesen t' gene sy hoopten dat van dese weecke inde vroetschap der selver stat soude geconsenteert werden. 138. Synde gelesen de notulen die vervolgens inte resolutie boeck vande XIXe nae voorgaende dagelycxsz resumptie int net gestelt ende nu andermael altsamen geapprobeert syn. Soo is door den scriba geremarqueert datter niet gementioneert en is dat de secrete ende particuliere instructie (die by de Camer van Zeelant aen den Commandeur Schouten mede gegeven is) dese vergaderinge voorgelesen geapprobeert ende copie daer van aende Camer van Amsterdam gegeven syn daerover het selve hier p. memorie geanteert wert. 139. Vorder soo syn (om de resterende besoignes in den Hage van wegen dese vergaderinge te vervorderen) gecommiteert d'H.ren Albert Kounraets ende Mr. Jacob de Witt benevens de bewinthebber die in den Hage residerende syn. 140. Ende nopende het schip voordesen geproponeert om nae Bones Airos off de Wilde Cust te senden, dat selve wort nu by de Heren vant Noorderquartier op het behagen van hare Principalen aengenomen /te equiperen ende binnen 14 dagen daarvan advys aende respective cameran te geven. 141. Soo is wyders gelesen den brieff vande H.ren Counradus ende Blommaert ingestelt die nae een weynige verbeteringe goet gevonden is, soo voorts met dat jacht aen den Admirael Willeken te senden. 142. Ende is by de H.ren vant Noorderq.r door de gecommiteerde van hare Ho.Mo. affgevordert hoe sy haer opde openinge vande cappittalen beraden hadden. Daerop deselve H.ren verclaerden, hoe sy haerl. meer bedochten hoe sy haer te meer beswaert daerin vonden, betuygende aen hare syde goede genegentheyt te hebben om de openinge te mogen geven, maer aen d'ander zyde overleggende haren last vonden haer geconstringeert ende verbonden 't selve niet te doen, ten ware men haer de egaliteytiende de subsidie vande capitaelen toestonden. Dan so men haer die begeerden te avoyeren, soo waren sy gelast ende bereyt de pertinente openinge nevens de andere cameran te

verclaren, ende alhoewel de gecommiteerde van hare Ho.Mo. alle middelen soo van inductionen als anders gebruycten om haer tot de openinge te brengen soo en heeft sulcx alles niet mogen daer toe helpen, maer bleven even vast ende precys by die conditionale weygeringe, soo dat eyndel. de vergaderinge de saecke ten principalen in deliberatie genomen, geresolveert hebben dat de H.ren vant Noorderq.r de iageteyerende capittalen inde selve camer sullen besloten specifice van ider stadt 3tellen ende ge3egelt aen dese vergaderinge leveren, ten eynde datter geene in teyckeninge in dat quart.r meer gedaen soude werden, ende dat voorts de andere camerenden .anderen de pertinente openinge sullen doen ende de juste ingeteekende capitalen overgeven midts dat sulcx sal geschieden in absentie vande Heeren vant Noorderq.r die soo lange uyt de / vergaderinge sullen moeten in het vertreck gaen ende dat sulcx voor haer mede soo lange sal verborgen blyven ende secreet gehouden werden tot der tyt ende wyle syl. door haer Ho.Mo. geconstringeert werden off der selver bereyt syn om de respective camerenden de openinge van hare cappitalen te doen behandigen met sulcken verstande nochtans dat de andere vier camerenden in haer geheel blyven in hare sustinues dat de camer vant Noorderq.r voor geen volcomen camer van dese Comp.e en can gekent worden voor ende aeler de placaten van het octroy met de ampliatiën van dien daerin die steden gepubliceert ende wyders het 1/9 vande 45 tonnen goude ten vollen geteyckent sullen syn, het welcke alles ter decisie vande Ho. ende Mo. Heeren de Staten Gen.ael conform het 25 Ar.le vant octroy sal moeten gestelt werden, daer op dat het advys vande voors vier camerenden al voren van hare Ho.Mo. wel soude dienen gehort te werden. 143. Is oock gearresteert de voorgemelte quitantie aende Heere Ontfanger G.n.ael Doubleth te doen behandigen in voegen als volcht: De bewinthebberenden vande geoctroyeerde West Indische Comp.e vande respective camerenden bekennen bydesen van Ho. ende Mo. Heeren, de Staten Generael van dese geunieerde Provintien ontfangen te hebben door ordonnantie van de Ed. Mo. raeden van Staten in dato 13e October 1623 op den Ontfanger G.n.ael Johan Doublet, die buyten dese wederom, nae voorgaende acquit onder de voorn, ordonnantie by de bewinthebberenden vande respective camerenden onderteekent is om hem in syne reeckeninge te dienen, de naervolgende descharges tot de betalinge vande voorss ordonnantie gegeven heeft. /

Op Nimmegen	f.3,918	10		
Op Veluwe	f.3,111			
Op Sutphen	f.1,470	10		
Op Hollant	f.116,624		3	
Op Zeelant	f.18,367	10	8	
Op Wtrecht	f.11,658	5	4	
Cp Vrieslant	f.23,324	8	6	
Op Overissel	f. 4,500			
Op Groningen ende Ommelanden	f.11,658	5	4	
Rest door hem selven	f. 5, 367		7	2
	f.200,000			
Daer van wederom ontfangen syn:				
By de Camer van Amst.m	f.88,888			18

By de	Camer	van Seelant	f.44,444	9
By de	Camer	op de Mase	f.22,222	4 8
By de	Camer	int Noorderq.r	f.22,222	4 8
By de	Camer	van State en Land	f.22,222	4
Svnde te samen			f.200,000	

Welcke voorsz IIC M. gulden by hare Ho.Mo. betaelt worden voor de le paye vande 10c M gul. by hare Ho.Mo. in het octroy de Comp.e Ar. le XXXIX te subsidieren toegeseyt midts dat wy aen onse syde beloven dat hare Ho.Mo. voor de helft vande voorsz IIC duysent gul. sullen genieten ende dragen winst ende risico gelyck alle andere participanten genieten ende dragen sullen. Actum den XLXe April a.o XVIIc vier en twintich, in Amst.m. Was onderteyckent van wegen de Camer van Amsterdam. Rombout Jacobss., S. Blommaert, Jacob Menten Schotte, Jacob de Wit, Diederich Scherff. 144. Is door de Camer van Amsterdam voorgesteld wie dat voortaan de hure van 300 gul. s'iaers aende huysvrouw vande Colonel Dort betalen sal. Daer op is geresolveert dat suicx door de Camer vande Mase sal betaelt werden soo lange als sy tot Delft wonende blyft. 145. Vorder is door deselve camer aende andre respective cameran overgelevert copie vande reeckeninge door deselve camer ten behoeve van de colonels comp.e mette admunitie van syn oorloge betaelt, ten synde de voorsz respective cameran yder/aenpart aende Camer van Amst.m voldoen soude. 146. Is noch door de camer van Amsterdam voorsz gmoveert off geen andere commissarisen als gistern geordonneert nae den Hage dienen te gaen om hare Ho.Mo. te verthonen ende voor te dragende questie vande Camer opde Mase nevens het onderscheyt dat by haer inde steden gemaect wert, daertoe gecommitteert syn de Heeren Alb. Counraets ende Jeremias Walens. 147. Eyndel. is door de gecommitteerde van hare Ho.Mo. voorgesteld het versoeck van de Hr. Guiljam Everwyn wegen de hooit participanten van Gelderlant daerop verstaen is door de vier andere cameran behalvan Amst.m datse behooren voor hooft participanten vande Camer van Amst.m gekent te werden die inde selve camer op hare boecken geteekent hebben ende bekent syn. Ten laesten is door de Hr. Mr. Jacob de Witt overgelevert dese 2 naervolgende memorien. 148. Mr. Jacob de Wit seyt gerapporteert te hebben aen syne / principalen de resolutie van dese vergaderinge nopende de equipagie op Africa voor dit jaer te doen met de verdelinge van dien, ende dat deselve hem hebben belast uytten naem van die van Dordrecht ende Delft als noch te verclaren dat sy haer daermede niet en connen conformeren in sonderheyt nopende de ordre vant schip tot Rotterdam liggende, d'welcke sy menen te staen ter dispositie vande Camer vande Mase, ende alhoewel hy't selve int nemen vande resoitutie heeft geallegeert ende versocht geteyckent te werden is het nochtans niet geschiet sulcx dat syne voorsz principalen hen hebben belast de notulen niet te teyckenen ten sy uit alsnoch daerinne wert geinsereert, versoeckende t'selve te mogen geschieden. 149. Nopende de openinge ende de inbrenginge vande capittalen verclaert Mr. Jacob de Witt van wegen die van Dordrecht alsnoch te presenteren datse sullen forneren 500U gul. midts hebbende 1/10 part inde equipagie ende twee stemmen inde vergaderinge vande XIXe. 150. Ende by aldien haer sulcx niet soude mogen volgen, soo sal by

inbrengen van wegen die van Dordrecht 430U gul. ende van wegen die van Delft 313U gul. onder expresse conditie dat die vande Mase selffs sullen verequiperen hare ingeteekende penningen sonder datse verstaen gehouden te syn daer van aen eenige camers yets uyt te reycken ende datmen int toecomende haer sal toestaen met dry personen te mogen compareren inde vergaderinge vande XIXe midts hebbende maer twee stemmen ende dat de costen van den derden sullen werde betaelt uyt haer eygen provisie. / 131. Ende alsoo door 't ingeven van dese memorien de vergaderinge haer ten hooghsten ontstelt vint, hebben verstaen de inteeckeninge ende verclaringe van dien als op ongeoorloofde conditien ingebracht nul ende van geender waerden te wesen, noch datmen participanten van Dordrecht ende Delft op die voet soude cunnen admitteren. Doch. alsoo over dese saecke als over andere onordentelyckheden by d'een ende d'ander tot indrach ende verminderinge van het octroy gepractiseert het oordeel ende decisie van myn Heeren de Staten G.nael door commissarisen (daertoe speciael de Heeren Alb. Counraets ende Jeremias Walens gecommitteert syn) versocht sal werden. Sullen deselve goede sorge dragen dat dese ende diergelycke questien hare Ho.Mo. bequamel. voorgedragen ende mette meeste dienst vande participanten vervolcht werden ende heeft Mr. Jacob de Wit geseyt sulcx aen syne principalen te sullen rapporteren. Aldus gedaen ende gearresteert ende besloten ter vergaderinge vande XIXe der West Indische Comp.e op voorgemelde dagen ende byde respective leden onderteekent. In Amst.m desen XIXe Aprilis, 1624. Was onderteekent,

Henr. Feyt

N. van der Meer

Jan Gysbrechtss.

Simon Schotte

Albert Kounraets

Pieter Burt

Cornelis Bicker

Jacob de Wit

Jacob Menten

S. Godins

Rogier Cobbaert

Diderich Scherf

Hendrick Broen

Jeremie Walens

A. Valerius, assessor

S. Blommaert

Dirck van Veen

Gregorio van den Broeck, assessor

Kiliaen van Renselaer Romb. Jacobss.

Accordeert met het principael resolutiebouck dat inde Camer van Amsterdam berustende is, in kennisse van my als scriba vande voorsz vergaderinge geweest hebbende.

Romb. Jacobsen (rubric)

Journal of Jesse de Forest (De Forest, A Walloon Family, On July 16, 1623, the yacht Mackerel sailed from Texel for New Netherland. On Sept.14, 1623, the Mackerel was in 31 degrees 54 min. N.Lat. and headed directly for New Netherlands across the Atlantic (i.e., from the latitude of Morocco). By April 1624 the Mackerel was up at Ft.Orange (Albany) and in May following the ship New Netherland arrived at mouth of Hudson with the 30 families of colonists "mostly Walloons".

.....We treated in our preceding discourse of the discovery of some rivers in Virginia; the studious reader will learn how affairs proceeded. The West India Company being chartered/ to navigate these rivers, did not neglect so to do, but equipped in the spring [1623] a vessel of 130 lasts, called the Nieu Nederlandt, whereof Cornelis Jacobsz May of Hoorn was skipper, with a company of 30 families, mostly Walloons, to plant a colony there. This group of Walloons (i.e., French-speaking Belgians) had in the spring of 1622 applied to the States of the Province of Holland for transportation to New Netherland as colonists, and the matter had been referred to the Amsterdam Chamber of the West India Company. In the Documentary History of New York, III, 49-51, are two depositions made in 1685 and 1688 by Catelina Trico, one of the company who came out in this first voyage. She gives interesting details respecting the distribution of the immigrants to the Connecticut River, Delaware River and Manhattan, and respecting her voyage with the remainder, "about 18 families," up to Albany, where she lived three years, "all which time the said Indians were as quiet as Lambs." But in details where she differs from this contemporary account by Wassenaer, we are not to place much reliance on recollections stated sixty years later.... They sailed in the beginning of March, and directing their course by the Canary Islands, steered towards the Wild Coast, and gained the west wind which luckily (took) them in the beginning of May into the river called, first Rio de Montagnes, now the River Mauritius, lying in 40 1/2 degrees. He found a Frenchman lying in the mouth of the river, who would erect the arms of the King of France there; but the Hollanders would not permit it, forbidding it by commission from the Lords States General and the Directors of the West India Company; and in order not to be frustrated therein, with the assistance of those of the yacht Maeckereel which had lain above, they caused a yacht of two guns to be manned, and convoyed the Frenchman out of the river, who would do the same thing in the South River, but he was also prevented by the settlers there. This being done, the ship sailed up to the Maykans, 44 leagues, and they built and completed a fort named "Orange" with four bastions, on an island, by them called Castle Island. They forthwith put the spade in the ground and began to/ plant, and before the yacht Maeckereel sailed, the grain was nearly as high as a man, so that they are bravely advanced. They also placed a fort which they named "Wilhelmus" on Prince's Island, heretofore called Murderer's Island; it is open in front, and has a

curtain in the rear and is garrisoned by sixteen men for the defence of the river below.....The yacht Maeckereel sailed out last year on the 16th of June and arrived yonder on the 12th of December [1623]. That was indeed somewhat late, but it wasted time in the savage islands, to catch a fish, [i.e., to catch a Spanish prize] and did not catch it, so ran the luck. The worthy Daniel van Krieckebeeck, for brevity called Beeck, was supercargo on it, and so did his duty that he was thanked....

Lord President Mandeville to Sec. Conway. The Virginia Company returned answer on Friday last, "what they would presently do for the relieving of the poor souls in Virginia." They had already underwritten for 700 £., to be laid out in meal and sent thither; and 1,800 £., had also been subscribed for the supply of particular hundreds, and private persons in the colony. The Company alleged that good store of butter and cheese had been sent from Flushing in May last. The Privy Council have directed that every one of the sharers in the Company shall contribute to the present relief proportionately. / Did not expect to have found the Company so forward, but thinks they are willing to hold their government. They have also yielded to restore Mr. Wroth to be again of the Company and Council. The points of misgovernment on both sides are formally before the Commissioners. (July ? 1624) Request (to the Privy Council?) that as the King is concluding a contract with divers persons for all tobacco from the English Colonies for his own use, orders may be given to the Governor of Virginia not to suffer any trade with the Hollanders who are now freighting ships for that purpose, their provisions not being required in that plantation. (Domestic

De veel- voudighe Navigatien brengen de onder - soeckers so veel profijts aen, dat sy andere ghewesten ontdekken, die daer naer bewoont, en met Volckeren beplant werden: Onder al - sulcke is het Land Virginia op 42 1/2 graden leggende mede eene, dat van de Fansoysen, en daer naer van de Enghelschen gepopuleert is, en heden een treffelijcke Colonie werdt. De H.H. Staten Generael merckende de veelheydt haerder in woonderen, t'sampt den lust van andere Landen te bewoonen, hebben de West-Indische Compagnie gheconsenteert, dat selfde Landt te populeren. In voor-tyden, en noch hebbender vele van de Geunieerde Provintien gehandelt, jae men heeft tot seeckerheydt van de Handelaers een Kasteel, ('t Fort Nassou, op een Eylandt, op 42 Graden, aen de Noort-zyde, van de Revier Montagne, nu Mauritius ghenaeemt) ghebout: maer also de natie wat mis - ghenoeghens daer in hadde, en niet wel by te wonen sijnde een Colonie onder de Maikans, sijnde een natie leggende 25. mylen, aen beyde syden op de Revier, te stichen. Dese Revier, of de Baye leyd op 40. Graden, is wel in te loopen, zijnde so breed of wijd als de Teems: en men seylt daer wel vijftigh mylen opwaerts, door verscheyden natien die al te met haer Vyand met pylen, al te met gelijk vrienden toonen, maer als zy de

jachten eens of twee mael ghesien, of met d'onse gehandelt hebben, sijn 't al Vrienden. Beneden de Maikans, legghen dese Natien, Mechkentowoon, Tapants aen de West-zyde: Wiekagjock, Wyeck aen de Oost-zyde. Twee natien legghender lagher tusschen Klinckers-bergh. Op de Visschers hoeck sijn Pachany, Warenecker, Warawannankonckx: tusschen een plaets Esopes, sijn twee of drie natien, op de mondt legghende de Manhates, des-ghelijcks sijnder veel in 't landt als Maquas, wel vijftigh mylen hoogher vintmen oock vele by-een-wooningen, die alle na dese Revier uyt het binnen. Landt komen, om te handelen, dat seer morassich is, veel waters nae de Revier toe-settende: en het by legghende Landt over stortende, 't welck oock eenighsins oorsaeck gaf, dat het Fort Nassou, dickwils onder water stont, en verlaten wierdt.

Dit Landt, nu Nieu Neder-Landt genoemt werd, uyt dese Landen ghemeenlijck in seven of acht weecken beseylt, men set sijn cours na de Canarische Eylanden van daer op de wilde Eylanden, en dan gaetmen cours na 't vaste Landt van Virginia, d wers over steeckende, in veerthien daghen latende het canael van Bahama aen de slincker, de Berramuda, aen de rechter zyde, waer tusschen de winden variabel sijn; met de welcke men het Landt aen-doet. So veel als de Religie aen-gaet, men heeft tot noch toe niet konne weten, dat zy eenighe kennisse van Godt hebben, maer daer is yet wat onder haer dat in reputatie is, het gene dat zy hebben is haer door de Cabale over ghesettet, van Ouders tot Ouders: sy segghen dat haer voor Ouderen voor eenighe duysent Maenen, van goede in quade Gheesten gheseyd is, in welcker eeren men meent dat sy vyeren of offer-handen ontsteecken: by die goede Geesten willen sy wel wesen, vermaen daer af is haer lief: De bedieninghe van haer gheestelijcke wercken, geschiet door een die sy Kitzinacka noemen, is gisse ick, Priester: als daer yemant sieck is, die visiteert hy, daer sit hy by en valcht, roept, en krijt, als een uyt-sinnigh menschs: so yemand komt te sterven, werdt daer sonder kist in d'aerde met de kostelijckste kleedingh van vellen die hy heeft, gheleyd: Dese Priester heeft gheen seeckere huys-houdinghe, hy gaet logeren daer 't hem ghelieft, of daer hy sijn laetste bedieninghe ghedaen heeft: hy sal gheen spyse eten die een Vrouwe ghetrouwt zijnde, toe stelt, 't moet van een Dochter of oude Vrouwe toe-gerust sijn: hy vermenght hem geensins met haer, levende als een Capucijn: wanneer een Kindt twaelf jaren oudt is, dan konnen sy sien of het een Kitsnacka sijn sal, of niet: als hy het seyt, soo werdt het tot sulcken ampt op gevoedet, out geworden zijnde, hegeeft het hem tot de Exercitie. Alle de in-ghesetenen letten dapper op de Sonne, de Mane, en de Sterren: also haer daer aen veel gelegen is so wel als onss hebhende ghelijcke somer en winters maer in de lanckte en korte der daghen is verschil, om de situatie, de Geographis bekent. By haer is d'eerste / Maen, na dien die in 't eynde Februarij komt, seer aenghenaem, die verwachten zy met groote devotie, en als hy komt, dan vereeren sy dien met een Feest, dan komen sy uyt alle hoecken t'samen, en sijn vrolijck op haer wyse, met een wilt-ghebraet, of vis: en drincken dat klaer Revier-water op haer sat toe; by haer is niet daer sy droncken af worden. Het schijnt dat by haer het jaer dan een aen

vanck neemt, die Maen een voor-bode van de Somer zijnde: lorts daer naer beginnen de Vrouwen die daer voor 't broot sorghen, so wel in 't planten, als nhet invorderen alles toe te stellen, en brenghen haer Zaet te velde: de volgende Manen laten sy sonder feest verschynen, maer die nieuwe in Augusto nemen sy weder met een feest waer, also haer Oogst dan aen-staet, die seer vruchtbaer is, door de goede ghetempertheydt vande locht, de somers sijn dickwils seer heet, en 't Lant vochtigh, 't welck veel Oofts, en Koorns gheeft, de Turcksche Taruwe heeftmen daer in over-vloet, die wert van de Vrouwen gestampt, tot meel ghemaect, en in d'asschen op de ouden wyse tot koecken ghebacken, en tot de spyse ghebruyckt. Also sy voor het Gheestelijck niet besorght sijn, leyd haer studie op het vleesschelijcke, scherpeelijck op de tijdt acht nemen de; De Vrouwen aldaer sijn de vernustighste sterre-kijcksters, daer isser by naest nauw een, of sy kan alle de Sterren noemen, haer op-gant, haer onder-ganck, de gheleghent-heydt van het Arctos, dat is de waghén, is haer so wel als ons bekent, en noemen dien met andere namen, maer die daer boven woont, en kennen sy niet, ons Christenen alle een argument ghevende, om hem te dancken dat hy ons sijn kennisse soo mildelijck vergunt heeft, dese in duysternisse latende: soo dat men bevindt waer te sijn, dat de Apostel seydt: 't Is niet des ghenes die loopt, of wil, maer welckes God erbarmt. Onder dese Natien is weynigh Overicheyds bekent, sy leven meest alle even vry, men vindt in elck Dorp wel een persoon die »at boven andere uytsteect en absoluyt ghebiedt, als 't oorlogh is, en als sy uyt alle Dorpen vergaderen, om ten stryde te gaen: maer het gevecht ee eynd nemende, loopt als sijn autoriteyt te niet: sy sijn seer voor de doot bevrees, maer als sy sien dat sy sterven moeten, sijn sy onversaeght, en wreeder als beesten: Als een Jongelingh een Vrou begeert, die koopt hy ghemeenlijck in een nabuyrigh Dorp, en die werdt hem dan Dochter zijnde, door twee of drie andere Vrouwen bestelt, gheladen komende met Meel, Wortelen, Koorn, of ander goet op 't hooft tot des Jonghelings huys, en hy ontfanght haer; De wooninghen sijn ghemeenlijck ront, boven met een locht gat, om den roock uyt te trecken, met vier deuren ghesloten, bestaende meest van basten van bomen, die in alle overvloed daer sijn: Sy slapen op d'aerde, die met bladeren en vellen bedeckt leydt: Als sy maeltijdt houden sitten sy teghens d'aerde. Elck houdt zijn eyghen Kinderen in groote reputatie, die seer dertel opvoedende. Vrouwen naeyen de vellen tot kleedinghen, bestellen het broot, bereyden de spyse, die van de Man in 't wilt ghesocht, en met pylon bekomen wert, bysonder inde winter als alle ruyghte van 't velt, en weynigh vouragie om het sneeuw te bekomen is, dan begheeft het Vee hem na de Dorpen, en word soo geschoten.

Dit is seer ghemeen by haer dat een Man veel Vrouwen koopt, en heeft, maer niet op een plaets, als hy vijf op ses mylen reyst, vindt hy een ander Vrouwe die oock voor hem sorght, acht of thien velen toe, doorgaens pelterien door 't Landt op-koopende: maer om dat de inlandtsche bevinden, dat haer de pelterien te goet koop af-gemanghelt werden, komen sy selfs na de Revieren, en handelen met de Natien, soo sy best kunnen, oock die met haer handelen sal, moet haer de kost daer

in 't Dorp by een in-woonder bestellen, laten daer vleesch en vis koocken, soo veel als 't haer lust, en dan bedancken sy den Koopman: Anders sijn sy t'eene-mael gast-vry, d'een logeert by d'ander sonder kennisse te draghen, op ghelijcke recompense. Die verre uyt het Landt (jae dertigh daghen reysens) komen verklaren datter over al veel wateren zijn, en 't Landt morassich, die wat hoogher legghen, maecken van groote golven ghewach, die haer Land bespoelen, soo dat het ghevoelen van velen wel mocht waer sijn, dat de Strate Hudson tot in de Zuyt-zee door dringht, en navigabel is, ten zy het ys belettet, alsoo die Noort-waerts streckt. Het ware te wenschen, dat het noch eens beproeft wierdt, die de laetste reyse de-den sijn van 't selfde ghevoelen, also sy al open Zee, en groote stroom en Walvisschen bevonden. Inde Somer leven sy meest van Visch, de Mans sitten aen de Revier en bekomen een groote quantiteyt in korte tijdt, also die vol is, en veelderhande soorten uyt levert: De Flitsen die sy gebruyeken zijn voor met beenties, yser of koper ghescherpt, waer mede sy wel treffen, goede Schutters zijnde; Herten, Hinden, Hasen, Vossen, en al dat sy bekomen konnenj 't Landt isser vol wilts, van Verckens, Beeren, Lupaerts, jae Leeuwen, 't blijktt uyt de vellen die aen boort ghebrocht werden: Ossen en Paerden sijnder niet. Inde bosschen vintmen alderhande Oost, van Pruymen, bastert-Karssen, Pierseken, ja Ooft in groote over-daet: men planter Taback met menighte maer daer valt in wilt Brasilien veel beter, die Virginesche genoemt is. De Wijngaerden wassen daer in 't wild, so daer bouwers waren, en de handelinghe van het parssen, wisten, men soude daer schoone Wijn in groote abundantie herwaerts brenghen, en noch wel Most zijnde, al soo men dickwils van daer, in dertigh daghen gheseylt heeft. Haer handelingh bestaet meest in pelteryen, die sy met de handt meten, of by de vingher: Het geviel dat een Vrouwe die des Schippers hemt-rock van smallekens gemaect, gesien hadde, sieck wert, bevindende dat sy sterve soude, gaf haer man drie schoone stucke pelterye, dat hy die de Schipper vereeren soude, voor den hemt-rock, 't welck hy gaerne dede, d'oorsoecke was dat sy daer in wilde begraven zijn: de Christenen slachtende, die in haer begravingen groote hoovaerdije pleghen: Voor dese pelteryen die sy verwisselen ontfanghen sy Coralen, daer sy haer mede verciereren, messen, dissels, bylen, hou-messen, ketels, en alder-hande yser-werck, haer in de huys-houdinghe noodigh. In haer wateren zijn alder-hande Ghevoghelten, als Cranen, Pittoors, Swanen, Gansen, Eenden, Smienten, Rot-gansen, als hier te Lande, ,De bosschen vol Ghevogelt, datmen nau door 't ruysschen, 't geraes en 't gherammel daer door gaen mach, die niet traegh is, kan het alles met een kleene middel bekomen. Het gewas van Turcksche-Boonen isser heel ghemeen. Duyven vlieghender in 't wilt, om dat de Vossen, die, als oock de Hoenderen verdryven: de Schilt-padden sijnder seer klein, werden niet ghegeten, om datder veel andere spijs ghenoegh is, Het wonderlijkste datter is, sijn de grouwelijcste Vorsche, soo groot als een spanne, en sluyten met een schellend gheluyt op den avont, als hier te lande. 't Is te verwonderen datmen daer gheen Oyevaer (nae dien het een morassich Land is) en vint: De Lepelaers, Ravens,

Arenden, Sparwers, Gieren, sijnder vele, en werden latelijck van de in-ghesetenen gheschoten, of na-ghetroffen.

Dit is noterens waerdigh dat onder de veelheydt van de natien, so groote verscheydentheydt van talen is: sy verschelen dickwils niet dan vijf of ses mylen, terstont isser een andere tale, komen sy by malkanderen, sy konnen malkanderen nauwelijcks verstaen: daer zijnder die t'sestigh mylen uyt het Landt komen, en konnen dese die gen de Revier gantsch niet vertalen, alle seer loos in 't handelen, ja dickwils alles af-gehandelt hebbende, willen den koop retracteren, en dat met ghewelt, om noch yet wat toe te krygen, en dan marcheren sy weder op-waerts, dertigh, veertig sterck zijnde: al met vellen, en 't bont buyten ghekleet,

Wt het seggen der Hoog-landeren schijnt datter boven in 't Lant / swaerder beesten zijn, de Vrouwen weten te melden, als sy het hoofd van de Stier,

(sijnde een Hemels teecken) sien, dat het een gehoornt hoofd is van een groot, wreet gediert, dat hoogh in 't Land, en niet by haer woont: en als dat op een seeckere contreye vande locht, op de (by haer) bekende tijt staet, dan is 't tijt om te saeyen, dan beginnen sy met bylen de aerde om te kappen, en 't zaet in te werpen: gelijk de Boeren in Italien doen, blijckende by Virgilium in Bucolicis, haer tijdt by de teeckenen waer nemende. By dese is de konst van voor-segginghe, of eenighe beduydingh van saecken, t'eenemael rouw, en sonder kennis: gheen orakelen, of uyt-spraken van het een, of het ander, alsoo zy van toe-komende en voor-gaende dinghen weynigh kennisse hebben, gevende. Wat vreemts is 't: dat onder dese meest Barbarische Menschen, weynighe of geene, scheele, blinden, kreupelen, lamme, geboechelde, hinckende Menschen ghevonden worden, 't zijn al wel gedisponeerde luyden, sterck en ghesont van lichaem, wel ghevoedt, sonder ghebreecken.

Op eenighe plaetsen hebben sy veel middelen, door kruyderen en bladeren, of wortelen haer qualen te helpen, daer is niet een quellinge of sy hebbender raet toe, maer in andere bevolckinge sijn sy t' eenemael van alle hulp ghedestitueert, latende de Menschen als Beesten vergaen.

De eerbaerheydt schijnt wat plaets in haer ghenomen te hebben, dat de Vrouwen niet alle even vry sijn: Men vinter die om gheen belooninghe, haer met d' onse soude vermenghen: Andere achtent seer kleen; bysonder alsoo het haer vry staet, sonder wetten levende. In de op-voedinghe vande jeught heel dertel: niet te min als de kinderen met meenighte dese Natie nae-loopen, verbieden sy het haer, als niet betamende, jae ghebidden haer achterwaerts te keeren.

Van naturen sijn sy de sacht-sinnighste niet, soo daer gheen wapenen, en by-sonder de mosquetten by der handt waren, sy souden de handelaers dickwils om de buyt om-brenghen, maer heele troupen loopen voor vijf of ses mosquetten: in d'eerste aen-komst pleghen sy op 't geluyt vande roers neder te storten, nu blyven sy staen, door de ghewoonte, soo dat de eerste Colonie al beschuttinghe van noode sal hebben. In de Zuyt-baye, eenighe mylen naerder aen Floridam, is het ghetemperder landt, men heeft daer geen winter dan in Januario, en dat eenighe daghen,

Haer ghetal loopt niet hoogher dan ghelijck wy tellen, twintich, twee-mael thien zijnde: als sy twintich stuckx begeeren, steken sy de thien vingeren, op, en slaen daer mede na de voeten, daer thien tee-/nen zijn: sy tellen, Honstat, Tegeni, Hasse, Kajeri, Wisk, Jajack, Satach, Siattege, Tiochte, Ojerij: De namen haerder maenden zijn dese, Cuerano, de eerste, by haer Februarius: 2 Weer-hemskā: 3 Heemskan: 4 Oneratacka: 5 Oneratack, dan begintmen te sayen, en te planten: 6. Hagarert: 7 Jakouvaratta: 8 Hatterhonagat: 9 Genhendasta, dan is het coren, en alles volwassen: 10 Digojenjattha, dan is het saet thuyt: Op Januarium, en Decembrem nemen sy gheen achttinghe, haer ondienstich zijnde. Om by dese Natien een Colonie te bouwen, is uyt commissie van de West-Indische Compagnie, een Schip uytgemaect, met huysghesinnen ghestoffeert: maer om seecker te gaen, is voor al noodich dat sy haer eerst in goede defensie stellen, en wel van sterckten en wapenen versien, mits de Spaengiaert, die op alle die landen actie pretendeert, noyt sal toe-laten, dat yemandt daer eenighe possessie neemt, en alsoo daer boven als beneden in Florida, en Virginia, en daer ontrent vele overvallen van de Spaenschen geschiet zijn, vinde ick niet ongefondeert, yet daer af te verhalen, zijnde een spieghel daer een yder hem in spieghelen kan, en sijn lijf bewaren, en hoe de Monarchie trachten: de beschrijvinghe van sulckx sal in den aenvangh van het sevenste deel vertelt werden, alsoo dit ghedeelte sulck niet lijden kan. De schriften der Hooch-geleerde en oprechte Philosophen Griecken vermanen ons, geen Slange in den hoesem te voeden: achttinge hier op nemende, datmen door te veel betrouwens meenichmael bedrogen wert. Die jonghe Leeuwen op gevoedet hebben, zijn dickwils van die seifs verscheurt: Ick soude niemant raden van jonckx een Wolf op te brengen, uyt vreesse dat hy daer na sijn natuur toonen soude: Maer wat ist, voor listighe bedrieghers kan men hem qualijck wachten, hoe nauw datmen toesiet: op datmen dan een spieghel hebbe, in dewelcke men altoos hem mach besichtighen, sal ick een cleene proeve van sulckx stellen, meest eenighe luyden dienende, die het hare andere sender achterdocht betrouwen. Het voorleden Jaer ist ghebeurt dat een Enghelsman Hendrick Bruyn genaemt, gelegentheyt sach om de Heeren Staten een dienst te doen, tegens eenige Schepen, die in een onpartijdighe haven laghen, hy leyt sijn concept in 't werck, en volbrenght het eenichsins, dat de verdecken wech spronghen, maer d' uyt-comst volchde nae verwachtingh niet: men ondersocht het stuck, 't wiert op dese voorschreven ghehouden, en hy wiert in hechtingh gesetj wel connende veymen, hout hem gantsch ontschuldich, beclaeght sijn ongheluck, / en zijnder beschuldighers onsekerheit: in somma, hy door lanck lamenteren en bedrieghen, raect uyt de ghevanckenis, en refereert hem aen de H.H. Staten, die in recompense van sulcken vrij-willighe acte, hem wat goets toeseyden, alsoo hy hem tot soo verre in de dienst deser landen wel gedragen hadde. Ontrent dien tijt ginck seer in de Geunieerde Provintien, de reederije op de Reyne Neringh in swanck, en dat op de alghemeene vyandt, wiens Schepen met groote menichten aen ghehaelt, en prijs ghemaect wierden: tot sulckx hadde dese voorschrevene oock goede sinne, en versocht den commissie van een Capiteyn te water, op de voorseyde voet, die wierdt hem ghegunt, met

al het scherp daer toe, en een goet stuck gheschuts der H.H. Staten: hy soeckt Reeders en becomt die, een Schip met noch vier stucken, 't werdt uyt-gherust, op drie en tsestich man, daer thien Enghelschen onder waren: soo dat de uyt-reedinghe acht duysent guldens costede: hy loopt met sijn volck in Novembri laest-leden uyt, settet sijn cours naer Enghelandt, onder Doveren: alwaer hy met de Gouverneur van het Casteel in 't heymelijck handelt, en daer nae sijn Boots-ghesellen by hem in het openbaer van Rebellie beclaecht, haer willende casseren: dese excuseerden haer, van sulcke disordrie niet wetende, hem voor haer Capiteyn erkennende, en ten dienst willende staen alwaer 't hem gheliefde, volghens haer eedt, hem ghedaen, en de commissie van de H.H. Staten vercreghen: soo dat sy niet van meeninghe waeren haer alsoo te laeten af-dancken, sonder vorder kennisse van haere Reeders: daer op hy repliceerde gheen Reeders te hebben, dat sulckx alles van hem uyt-ghevoert en bestelt was, met haer moghende spelen soo het hem gheliefde. Daer en tusschen quam de vrome Zeeusche Capiteyn Cock, voor Doveren, en vernam het ghene hier in 't werck gheleyt wierdt, dat dese Engelsman man meeninghe was hem uyt der H.H. Staten commissie, en zijnder Reederen dienst, t' ontslaen met onbehoorlijcke middelens 't welck dese Capiteyn (naer sijn vermogen) socht te beletten, en handelt de sake soo verre met de Gouverneur af, dat hy van dit stuck rapport aen de H.H. Staten doen wilde, en soo de rebellen schuldich waren, men soude haer ter straffe voor haer meesters, en het Schip dan in de rechte haven brenghen: het wiert alsoo gheaccordeert. De Capiteyn Cock stack in Zee, om het stuck te vervorderen; korts daer op valter een storm voor, dat hy sijn anckers, seylen, eenighe masten, t' eenemaal quijt raectede, en soo gerampeneert in Zeelandt liep: Daer en tusschen wierter niet ghedaen. De ghearresteerde Hollanders bequamen gheen secours: daer quam doen ter tijt een Huyghens, die in commissie der H.H. /staten te Londen leyt, aldaer, die dede oock dapper sijn debvoir om desen loosen handel om te stooten, maer wat wast, daer collusien onder loopen, kanmen qualijck te rechte raken. Dese gearresteerde, bevindende dat sy dan uyt haer Schip, dan weder in het Schip ghevoert wierden, resolveerden haren Schrijver naer Hollandt af te veerdighen, om een eynd van haer saeck te krijghen, als sy oock deden, diens wederom-comst verwachtende, maer hy wierdt te langhe door het on weder, en d' ys-ganck belettet om in 't Vader-landt te comen: dit vertoeven dede haer weder een man van de hare uyt te senden, maer de winter en d'onweders deden dat alle goede contepten gheen voortganck en hadden; daer en tusschen verliepen de vijf weken, en bequamen gheen secours. Dit quam daer noch hy dat terwijl sy daer saghen, tweenmaels met des Coninckx van Enghelandt Schip dat voor Doveren lach, convoys op Calis doen mosten; in het eerste Convoy was de Spaensche extra-Ordinaris Ambassadeur, die cort op het vertreck des Prince van Wallis uyt Spaengien in Enghelandt hem ghevolcht was; In het af-gaen wiert wel ghemerekt dat hy sy contentement niet hadde, bysonder doens hem so groote caresse op het Fort Doveren niet gedaen wiert. In het tweede Convpy, was de Ambassaet van de Eerts-Hertoginne in Brabant, zijnde de Gouverneur van het Casteel t'Antwerpen: onder sijn suyte waren vele Capiteynen, die in 's Coninckx dienst ginghen,

en discoureerden van de situatie van het landt, van de revieren, en sterckten seer bequamelijck, alsoo sy vele plaetsen door-snuffelt hadden, samhlant maeckende gheen welghevallen te hehhen in den teghenwoordighen stant tusschen Enghelandt en Spaengien: en wierden te Callis aen-ghesettet. Doen mosten de gearresteerde de Doveren weder ghekeert zijnde, t'eenemael van 't \$chip, en de Capiteyn Hendrick Bruyn maectede hem t'eenemael meester van het Schip, andere Reeders daer soeckende: en het wiert met tseventich man ghemant, onder de welcke twintich Edele waren, fraye jonghe helden om een buyt te halen: als hy hem soo van de Hollantsche Bootsghesellen ontflagen hadde, toondede hy hem alreede als vyandt, dreyghende een man van Amsterdam die daer in de haven lach met haringh, eenighe lasten t' onthalen, daer goede wacht teghens gestelt wiert: de andere vrije luyden als Bremers en Hamburgerhs, dorsten niet uyt-loopen, alsoo hy haer nemen wilde, en goede huyt maken: in 't eynde hy liep ter Zee, en liet een stuck hy sijn Waert, van de vijf Gootelinghen die hy op hadde, ter naeuwer noot van victualie versien, meenende in cort goede huyt te become. De verlatene Lieutenant, met sijn Boots-gesellen, sloech voor na 't Vaderlant te comen, vindende aldaer geen middel van secours, al ist dat vier andere Statische Capiteynen dapper haer deivoir tot / Doveren comende voor dese Hollanderen, tegens desen fraudateur ghedaen hadden: en quam in Zeelant, vindende aldaer dat een weynich te voren, een gecommiteerde der H.H. der Admiraliteyten, van daer op Doeveren afgeveerdicht was: sijn comste sal weynich vorderen, alsoo de voghel al ontvloghen was, en sonder twijffel vrient en vyant aen tasten sal, wel met volck, en overvloed van ammontie, en bysonder Mosquetten, die tot dese actie seer dienstich zijn, versien. Middeler tijt quam de Lieutenant t'Amsterdam, doende rapport van sijn weder-varen aen de Heeren ter admiraliteyt, die tot ouderstant der Reeders, hem adres aen den eersten Oorlochsman die hy in Zee vint, om ten sijnen dienst te staen, en desen Rover naer te loopen vergunt hehbende: dese weet bynaest wat cours dat hy setten, en waer hy hem meest onderhouden sal, om goede buyt te become, en soo van meenighe is sijn schade te repareren, somen Vossen met Vossen vanghen kan. Dit sal de Reeders van dese neringhe een goede waarschouwinge zijn, dat sy haer stuck 't welck veel perijckels loopt, beter besetten, en haer Schepen niet de vreemdelinghen, die selden onse Natie goedt doen, toe-betrouwen, alsoo daer sulcke Eclipsen onder vallen connen, die den gantschen saeck in troubel, tot onser eyghen mede borgeren verderf, stellen: de schade kan men hier uyt af-meten, dat de Eers. Lourens Rutgers, Spaensche stoel-maker, daer duysent guldens by verliest: behalven de hope die hy heeft, datter van 't schip yet comen mocht, alsoo het van een engelsch oorlochs-schip aengehaelt is, doens de voorsz Enghelsman, een vry man van Horn, ontrent Bevesier nam, en de goederen datelijck in Engelant vercocht, en aldaer gearresteert wiert: dese twee partijen over 't wel of qualijck doen met malcanderen pleytende, wierdt van de Reeders verstaen dat de vervreemder van haer Schip in Enghelant was, dies sy om haer stuck te vorderen, yemant derwaerts deputeerden, om 't hare weder te krijghen.

... En alsoo het Godt lof so verre ghecomen is, dat de Eerwaardighe H.H. Bewinthinthebberen van de West-Indische Compagnie, met consent der Ed. Hoogh Moghende H.H. Staten voorghenomen hebben eenighe Colonien te leggen, sal ick de aenwysinghe hier af doen, als volght. Vande ontdeckinghe eenighe Revieren in Virginia is in onse voorighe Discoursen gehandelt: hoe de saecken voorts hen toeghedraghen hebben, sal de Lees-gierighe Leser verstaen. De West-Indische Compagnie gheoctroyeert zijnde de Revieren te bezeylen, heeft sulcx. niet versuymt, maer int voorjaer een Schip van 130. Last, Nieu Nederlandt ghehaemt, toe gherust, daer Schipper op was Cornelis Jacobsz May van Hoorn, met het gheselschap van 30. Huysghesinnen, meest Waelen, om een kolonie daer te planten. Sy liepen uyt in 't besginsel van Maert, en door de Canarische Eylanden haer cours settende, staecten zy over nade wilde cust, en bequamen de West wint, die haer gheluckelick in 't beginsel van May, inde Revier, eerst Rio de Montagne, nu de Revier Mauritius gheanemt, legghende op 40 1/2. graden. Hy vondt inde mondt van de Revier een Fransman legghen, die aldaer het Wapen vanden Coninck van Vranckrijck oprechten wilde, maer de Hollanders wilden het niet toe laten, sulckx uyt last der H.H. Staten Ghenerael, en der Bewinthebberen vande West-Indische Compagnie hen weygherende, en om niet daer in ghesrusteert te zijn, deden zy een Jacht met 2. Stucken Mannen, met hulp van die ghene die op het Jacht de Maeckereel dat boven gheleghen hadde, toe gherust was, en convoyeerden den Fransman uyt de Revier, die 't selfde / inde Zuyder Revier mede wilde doen, maer 't wiert van de Leggers aldaer mede belet. Dit bestelt wesende, is het Schip opghevaren tot 44. mijlen, aen de Maykans hebben op een Eylant by haer t'Catteels Sylant, een Fort met 4. punten, Orangie gheanaemt, opgeworpen en volcoyt. Terstont daer naer hebben sy de schup in d'Aerde geleyt, en beginnen te douwen, en aeler het Jacht de Maecaereel wech ginck, was het Coren b naest een Man hooch, soo dat sy dapper in avance zijn. Op het princen Eylandt, te vooren het Moordenaers Eylant genaemt, legghen sy mede een Fort dat Wilhelmus, by hen geintituleert is, van vooren plat, achter met een Gordijn, en by sesthien Man bewaert tot defensie van de Revier beneden: als sy van daer gaen lopen sy op de passade van de Weste-Wint, en dien becomen hebbende, voor by de Barrenuda, en so na de Caneels in corte tijt na het Patriam. Het Jacht de Mackereel liep het verleden Jaer uyt den 16. Junij, en quam aldaer den 12. Decembris, dat was vry wat laet, maer t'versuynde syn tijdt inde Wilde Eylanden, om een Visken te vanghen, en 't vinck niet, 300 loopden die kansen: hier was de Eersame Daniel van Krieckebeeck, om de cortheyt Beeck gheanaemt, Commijs op, en dede zijn devoir dat hy bedanekt wiert. Aengaende dese kolonie, die heeft alreede een goet begin en de hoope is dat sy noyt eynde nemen sal, midts die met een yver bevordert wert, niet alleen in dese plaets, maer oock in de Zuydt-Revier: tot vermeerderingh en gheluckighe voortganck van die is gantsch noodich, dat diemen sendt, voor eerst van alles wel versien syn, soo om 't Lijf te onderhouden, als om haer te beschermen, en dat sy op een vrye voet, als vrye Luyden zijnde daer gheplant werden: dat al het geene dat sy arbeyden en overwonnen voor

haer is, en na haer ghelieven daer af moghen disponeren, en oversetten: Dit die gheene die by of ontrent haer als Commandeur ghestelt werdt, dat hy als haer Vader, en niet haer Beul sy, met een soete hant haer leydende, want die als een Orient en hen gheassocieerde regheerrt, sal by hen lieftailich syn soo hy als een Overhoofd gebieden wil, sal hy alles omstoten en te niet brengen, jae de Nabuyrige Provintien onder de welcke die onverduldighe vluchten sullen teghens hem ophitsen: T' is beter met minne en vrientschap te regeren dan met geweld.

Resol.St.Gen., Oct.14, 1624: "There appeared in the assembly Albert Koenrats and Philips Doublet, directors of the WIC, and made a report of the current situatlon both ln Africa and Brazil, reportlng that from the Guinea coast two ships had arrlved, bringlng in addition to 627 lbs of gold, 1840 elephant's tusks, and 330 tonnen greaos (pepeer?). Reported that the general there had made an allnce and contracts with the kings of Sabou and Acora, providing that they would trade with no one except the (Wl)Company, and that he was engaged in negotiations with a third king.

And that four ships had arrived from Bahia, bringing the Viceroy with hls son, and the captive Jesuits; that Admiral Willekens has gone with 12 shlps to the W.Indies, and the Vlce-Admiral with five ships to Angola. That a ship had arrivedfrom Virginia, bringing some furs...

De Moscovy-vaerders hadden in haer reys op archangel in 't gaen vry wat storms, in 't eynde bequamen sy goeden wint, en arriveerden daer. De Russen, loos op haer handel zijnde, sagen tersstont de veelheyt der Waren die daer ghebrocht wierden, en hielden het hare op waerde: d'onse en andere Natien daer zijnde, sochten den handel, en namen de Russische Coopmanschappen vry wat duur aen, eenighe hadden derwaerts so groot Cargasoen gebracht, dat een die wel seven duysent pont vlaems aen Waren op den Tol aldaer aengegeven hadde, behalven dat hy versweegh, wel een halve Tonne gouts van sijn eyghen goet wederom brocht: en andere gevielt soo naer advenant: Eenighe die Lakenen al over twee Jaren derwaerts gevoert hadden, hebben die nu al weder ghebracht, om dat de Russe het niet al vertiere kan. Hier komende, en dat in mangelingh aldaer verhandelt is, kan door de schaersheyt van gelt niet vertiert worden: mits de negotie slap is, en geen aftreck. De handeling op de Noordersche Landen moet met oordeel georeven werden, so daer geen maet in ghehouden wert, d'een sal d'ander bederven, van 't welck men alreede beginselen af siet. Daer zijn schoone Pelteryen over-ghebrocht, maer dier van ghelde / Rechts op die tijt dat dese Vlote van archangel arriveerde, quamen hier binnen Amsterdam uyt Vranckrijck groote partyen van Otters vellen, so schoon als noyt hier te lande gesien zijn: van die uyt Canada verhandelt, en die omliggende plaetsen daer ontrent. De Natie is ghewent hen daer mede te bekleeden, het Bont of de ruyghte binnen, en het slechtste buyten, dat sy nochtans soo fraey beschilderen of het smallekens van

verre scheenen te zijn. Dat verstant is by haer dat sy de beste daer toe ghebruycken: die ydel van stoffe zijn, achten sy onnoodigh tot haer kleeding. Als sy haer Waren aen de Handelaers brenghen, en bevinden dat sy begeeringh zijn om te koopen, so maken sy weynigh werck daer af, dat sy die vellen met de welcke sy ghekleedt gaen, t'eenemael van een tarnen, en verkoopen die, als de beste zijnde. De Bever-vellen die gebruycken sy meest tot de mouwen, om dat die so kostelijck niet en zijn: en komen dickwils eenige dagen reysens uyt het lant, om met de Natien het hare te wisselen. (Alsoo gaet het in de Lantsbouwe van Nieuw Nederlant mede toe, die is seer plaisant, overvloed hebbende van alle ghewassen, maer wilt: de druyven zijn seer goedt van smaect, maer sullen voortaan door onse Natie daer beter gehandelt werden: men vinter geen kersen: allerley gevogelt so wel in 't water als in de locht isser, Spanen, dansen, Ent-voghels, Pittoren, daer ontbreeckt niet. De Mans-persoonen arbeyden gantsch niet, dan versorgen alleenlijck datter wat Wilts, soo van gevoghelt, of eenigh wilt gediert in de Keucken komt, en dan hebben sy het al versorgt: de Vrouwen moeten voor de rest sorghen, van 't bouwen en andersints. So haest als d'onse daer quamen, vielen sy mede aen 't landt om te keeren, en te zaeyen, eer dit Schip verrock was de Oogst al verre ghekomen. Daer wert weynigh werckx af gemaect so yemant sijn vrou verstoot, so sy kinderen heeft die volgen haer gemeenlijck. Sy hebbender schoone Somers, en dan korter daghen als wy hier: Oock felle Winters, daer brant genoegh voor is, also 't lant vol geboomt staet, en dat ten dienst van een yeder die het begeert.

Daer is wat respect van Overigheyt onder hen, maer die is niet rijcker als yemant van haer, altoos so veel bewegens isser by, dat d'Overste gevreesst en geobedieert wert, so lang hy ontrent hen is: maer moet als een ander hem mede behelpen, men siet in sijn wooningh niet meer als in eens anders: evenwel d'onse moeten hem al met een Ketel of Bijl vereeren, en komt mede om een teughe Brandewijns bedelen, als d'andere. Soo veel als de welstant van Nieuw-Nederlant aengaet, is die door 't arrivement van het schip, daer Jan May van Hoorn Schipper op was, ons t'

eenemael voorgedragen, dat alles daer in goede stant was, de Colonie begoft dapper aen te nemen, en vriendelijck / met de Inwoonders te leven: De handelingh van Vellen of andersints, blijft aen de Compagnie van West-Indien: andere verboden zijnde aldaer te negotieren. Daer vallen kostelijcke Bevers Otters, slechte Maters, en Vossen. Dese reyse wierdender vijf hondert Otter vellen, en anderhalf duysent keveren, en weynige andere herwaerts gebracht, die in vier partyen voor acht en twintigh duysent guldens, en eenige honderd verkocht wierden. Dese contreye of Revier Montagne, by d'onse Mauritius gheenaemt, is eerst by den Eersamen Hendrick Christiaensz van Cleef beseylt, als hy een reyse op West-Indien ghedaen hadde, verviel hy daer ontrent, nochtans om dat hy een gheladen Schip hadde, en een Monickedammer daer ontrent ghebleven was, dorst hy dat Landt niet aendoen, dien slagh op een ander tijt willende waer nemen, Soo gheviel 't dat hy met den Eersamen Adriaen Block een Schip huurde met den Schipper Ryser, en volbrocht derwaerts sijn reyse, mede-brenghende

twee Sonen vande principaelste aldaer. Het waren seer hotte menschen, maer loos ghenoech in boeveryen. De vermaerde Stierman Hudson uyt Enghelant, hadde daer mede gheweest, om in de Zuyt-Zee te loopen, maer vondt gheen passagie: als men lesen sal in de Nederlandtsche Historie in 't Jaer 1612 Dese voorsz Hendrick Christiaensz heeft nae dat Adriaen Block sijn geselschap verliet, thien reysen derwaerts gedaen, en dat met Octroy der H.H. Staten, die hem voor de eerste opdoeninge van die plaets sulck vergundeden: 't selfde verlopen zijnde, is die contreye mede de West-Indische Compagnie vergunt, om uyt dien haer profyten te halen: als nu alreede gedaen wert, en noch meer sal toenemen uyt de vruchten die alreede haer vertoonen, van de welcke in 't naeste breeder sal gesproken werden, also veel int succes gelege is.

Het schip met de huys-ghesinnen na Nieuw Nederlant lagh in Pleymuyen, goede wint bekomende, wilde mede 't zee, maer wiert met de pest versocht, datter al elf ghestorven waren, en twintigh laghender noch sieck, synde vande huysghesinnen der Walen die derwaerts tot de Colonie ghevoert souden werden. De onder coopman hadde mede aen de sieckte gelegen, was nu aen de beter hant.

"In weighty matters there is great advantage in getting ahead of the other fellow. The King of Spain, seeing how much harm would be done to him if the city of Bahia remained in the hands of the victors, caused the Portuguese fleet to be outfitted in all haste, and to sail out. And since the Dutch ships were delayed in succouring the place, he caused the Spanish fleet, provided with everything, to be prepared in all haste, and it sailed from Cadiz on Jan.13 [1625], strong 30 ships and 5000 men and under the command of Don Fadrique de Toledo. The Spanish armada joined the Portuguese fleet on Feb.13 at Ilha de Mayo, and after refreshing there, they were to sail on, as they did. "During the entire month of January there was no northeast or east wind that permitted the fleet of the WIC at Texel under Jan Dircksz Lam, who lay with part of the ships himself in Zeeland, to sail out. Therefore the others that lay in Falmouth, England late in January, finding a good northwest and north wind, maké up a new admiralship for sailing to Bahia, since the Admiral was held up by contrary wind. "The ship with families to New Nethherland lay at Plymouth.

Encountering good winds, they wanted to sail but were delayed |by pestilence, so that 11 had already died and 20 more lay sick, being part of the Walloon families which were to be transported to that colony. The assistant factor had also been sick, but was now recovering.

"Earlier they (i.e., WIC fleet ships) had strong storms from the Southwest and west, so that some, having arrived at Cape Finisterre..., had to run back to England. Thèse also brought about that the Spanish fleet, which lay off San Lucar, was long held up, and

when it did sail out, had to come back in. "Whether the Portuguese fleet was also hit by these storms, we shall learn certainly. It was to go to the Cape Verde Islands [Zoute Eilanden] to build a castle somewhere there, so as to deny the Hollanders the hauling of salt there, although it can easily enough be obtained on islands where no one lives. In this way the King often is deluded, and at great expense where it is unnecessary, as can be seen at Punta de Araya, where he has that regal fort manned with so many men and 000 guns at such great cost, imagining that the Hollanders could find no salt except there, having been deceived by the placard of the St.Gen., whereby all except those of the WIC were prohibited from sailing there (P. de Araya). How he finds that the St.Gen. were more clever than he, and that the Dutch skippers gaily sail past it..., as they go to fill their ships with salt at the islands beyond it, which are numerous. And now the King has decided to go to great expense to put a fort on Ilha de Mayo, or elsewhere, and to maintain a bunch of spenders [doot-eters] to the damage of his treasury. But since the Spanish fleet shortly arrived there [to join the Port.], nothing was done."

Whereas wee haue receiued information that there is now a Dutch-Ship ryding in the hauen at Plymouth called the Orenge-tree of Amsterdam, being of the burthen of one hundreth and fifty Tunes or thereabouts, and bound to a place in America which is comprehended in a Grant made by his Majesty upon iust consideration to diuerse of his Subiectes: wee doe therefore hereby will and require you to take Order that the Captaine or Maister of the said Ship, be presently sent up hither with his Commission, and the plat which hee hath that upon his apparence and hearing and examining the cause, wee may determine what wee shal farther thinke fit to bee done. And wee doe lykewise will and require you, to make stay of the Ship, untill you shall receiue other directions.

Al ist dat in het voor-jaer goede sorge van da Bewinthebberen van de West-Indische Compaignie ghedraeghen was, om de Colonie in Virginia, by ons nieuw Nederlandt ghenaemt, op de Revier Mauritius, by die Natie Maykans, van alles te versien, soo is dese maendt, sonderlinghe bestallinghe derwaerts ghericht gheweest, t'eenemael tot versterckinghe van die streckende: als volght. Alsoo het Landt seer bequaem is tot bouwinghe en Teelinghe van alle het 'tgheene dat alhier te Lande is, hebben de voorsz. Heeren goedt-ghelvonden die gheleghentheyte wel waer te nemen, en de plaets van veele bequaemheden te versorgen, door den Eersamen Pieter Evertsen Hulst, die op sijn Risico aenghenomen heeft, derwaerts te scheepen, al dat op hem versocht wierdt, te weten: hondert en drie stucx Henghsten en Meerijen, Stieren en Koeyen, om aldaer te teelen, en te vermeerderen, behalven alle de Swijnen, en Schaepen die sy goet vonden derwaerts te senden: en die in 2. scheepen van hondert en veertich lasten, soo te bestellen dat sy bequamelijck connen gevoert en gesestoyeert werden

elck beest heeft sijn eyghen gheapproprierde stallingh, met drie voet sandt op gehooght, soo bequaem toe-ghestelt, als eenighe stallingh aihier ter stede, elck beest heeft sijn dienaer die daer op past, en weet wat hy daer voor hebben sal, als hy het levendich daer levert: alle voeragie is daer by, van Haver, Hoy, en stroy, en wat daer dienstich, toe is: daer voeghen haer by Landt-luyden, die alle ghereetschap als op 't Landt by de melck-boeren mede nemen: daer by / is alderhande saedt, Ploeghen, en instrumenten tot bouwinghe noodich, soo datter niet en ontbreekt: het notabelste van allen is, datmen in de twee scheepen, niet en kan vinden waer het water tot den dranck van dese beesten gheleyt is: om 'tselfde als het noodich was een ander te gebruycken, sal ick het hier by voeghen, dese voorsz. Pracktisch, heeft een solderingh in't schip laeten maken, onder die heeft hy in elck schip, drie hondert tonnen versch water doen legghen, en wert van daer uyt gepompt, en so de beesten voorghedraghenj op die solderingh leyt de ballast, en daer op staen de paerden, en de Stieren: soo datter niets ghe-breck is: het derde schip heeft hy tot overbloedt daer by ghevoecht, of by avontuyr de reyse die ghemeenlijck in ses weecken af-gheleyt wert langher duyrd, datter gheen gebreck zijn soude, en hy sijn aen-ghenomen last volvoeren conde: Soo dat dese Colonie by de verre siende, groote insichten heeft, heel dicht op de Spaensche passagien uyt West-Indien legghende. Met dit geselschap gaet een Jacht van de Bewint-hebberen op haer Risico; dat treffelijck seylt: daer voeren in dese voorschreven schepen mede, ses gheformeerde huysghesinnen, daer by zijn noch eenighe vrije persoonen, soo datter vijf en veertich nieuwelingen of Inwoonders mede ghevoert werden, bevonden seer goet-aerdich als men haer gheen overlust doet, maer soo men haer yets quaedts doet, ghedeuckent sy het langhe, en sullen yemandt daer sy het op hebben, nae lange tijdt in 't Bosch vriendelijck wandelende, of ter Jacht gaende om-brenghen, al wisten sy dat sy datelijck mede sterven soudent: soo veel gelt by haer de weer-wraecke. Ter-wijl de voorsz. Bewinthebberen besich waeren om haer resterende ses scheepen, t'equipperen, die sy de Generael Bouwen Heynsen, en d'Admirael Lam wilden nae-senden, bevonden sy haer ghefrustreert van volck, dat in tijdt vande voorgaande noot, de scheepen verliet, en daer nae nieuwelinghen gheltd op de handt naeren, en daer mede doorginghen: 'twelck haer soo verachterde, dat een schip in Zeelandt legghende, den 24. Junij, noch wel t'achtentich mannen van noode hadde: Men condt gheen volck om gheltd krijghen, om datter soo veel Vlooten toe-gherust wierden, en 't Landt noyt soo bloot van volck gheweest was. Om sulcx in nae-tijden voor te comen, is dit Placcaet ghe-proclameert.

De Staten Generael der Vereenichde Nederlanden: Allen den gheenen die desen teghenwoordighen sullen sien ofte hooren lesen, Saluyt: Also wy dagelijcx verstaen dat het Crijchs ende Boots-volck, 't welck soo te water als te Lande, met ons believen ende wel-gevallen haer in dienst begheeft vande West-Indische Compagnien, dickmael met het gheltd dat daer op de handt ghegheven wert, ofte met de Maenden solds, die hun op hunne aenghenomen dienst werden gheavanceert, wech-loopen, ende dat argher is, in tijde van noot ofte perijckel crouweloos ende teghen

haeren Eedt hunne Schepen verlaten sonder consent van haeren Schipper, Commijs ofte Commandeur daer door de voorsz. Compaignie perijckel loopt van haere Schepen ende Goederen te verliesen, alles streckende tot groote schade ende nadeel van onse Ingheseten ende den Coophandel van dese Landen, S00 IST, dat wy hier inne willende voorsien, gelast ende bevolen hebben, lasten ende bevelen by desen eenen yeghelijcken, van wat qualiteyt ofte conditie hy zy, die sich in dienst vande voorsz. West-Indische Compaignie sal hebben begheven, tzy te water ofte te Lande, ende op sijnen aen-ghenomen dienst eenich ghelt sal hebben ontfanghen, dat hy den selven sijnen aenghenomen dienst effectuelijck sal voldoen, ende naecomen, op peyne dat soo wie contrarie doet, ende met eenich ghelt op de handt ghegeven, gheavanceerde Maent-ghelden, ofte Wapenen wech-loopt, sonder sijnen dienst te voltrecken, arbitralijcken aen den lijve sal werden ghestraft naer exigentie van saecken. Ende soo wie in tijde van noodt zijn Schip verlaet, ofte sonder consent van zijn Schipper, Commijs ofte Commandeur sich daer van begheeft, ghestraft sal werden met de Koorde, datter de doodt naer volcht, met confiscatie van alle sijne Goederen. Ende ten eynde niemant hier van en hebbe te pretenderen eenighe ognorantie, ende desen onsen Placcate ende Ordonnantie al-omme mach warden achtervolcht, ende de Contraventeurs van dien ghestraft naer behooren: Ontbieden wy ende versoecken onsen lieven ende seer beminden, die Staten, Stadthouderen, Ghecommitteerde Raden ende Ghedeputeerde Staten van de Provincien respectie van Gelder-Landt ende 't Graefschap Zutphen, Hollandt ende West-Vrieslandt, Zeelandt, Wtrecht, Vrieslandt, Over-Yssel, Stadt Groeninghen en Ommelanden, ende allen anderen Justicierien ende Oficierien dat sy desen onsen Placcate ende Ordonnantie alomme doen ver-condighen uyt-reepen ende publiceren, daermen ghewoonlijck is uyt-roepinghe ende publicatie te doen, Lasten ende bevelen voorts de Raden der Admiraliteyt, den Advocaten Fiscaels ende Procureurs Ganeraels, ende alien anderen Oficierien, Rechteren, ende Justicierien vande voorsz. Vereenichde Nederlanden, midtsgaders alien Oversten, Colonellen, Admiralen, Vice-Admiralen, Ridt-Meesteren, Capiteynen, Oficierien ende Bevel-hebberen desen onsen Placcate, Ordonnantie ende bevelen te achtervolghen, procederende ende doende procederen teghen de Over-treders van dien, soo in 't calangeren ofte aen-claghen, als in 't sententieren ende vonnisen sonder gratie, faveur, dissimulatie ofte verdrach, de wijle wy 'tselve tot dienst ende welstant der voorsz. Landen noodich ghevondens hebben. Ghegheven in 's Graven-Haghe in onse vergaderinghe onsen Cachet, Paraphure ende Signatuere van onsen. Griffier den twee-ent-twintichsten Aprilis 1625. was gheparapheert Anthonis de Rode v. hebbende op 't spatium het Cachet der selver Heeren Staten, in rooden Wassche. Ter Ordonnantie vande Hooge Heeren Staten Generael. Ende was onderteyckent: J. van Goch.

In onse voorighe Discoursen is mentie van Nieu-Nederlandt ghemaect, tot voorder kennisse is dit: Dat by haer bevonden wert, door naeder ondersoeck, dat sy een Overhoofd als het Crijch is hebben, en Sacjama

noemen, maer boven dien, is noch grooter Sacjama nae den Hemel wijsende, die de Son en Maen bestiert: Als sy Oorlogh teghens malcanderen voeren, besetten sy haer gheslacht of natie, met staketsels, hen tot een Schants dienende, en vallen teghens malcanderen uyt: in 't midden hebben sy een Boom, daer houden sy Schilt-wacht op, om haer vyant waer te nemen, en met pijlen te schieten niemant wert in den Oorlogh verschoont dan de Paepen oft Priesteren en de Vrouwen, die haer Mans pijlen, en t'eeten nae draeghen: de spijs die sy eeten, bestaet uyt Wilt ghebraet en vis: maer 'tbroodt wort op den Voor-vaderen wijze als Koecken, in d'assche ghebacken, en dat eeten sy soo meest alle, oock in d'Oorlogh: Het is een boos, quaedt volck, dat seer heftich in haer wapenen is. De honden zijn by haer cleyn, als de Eersaeme Lambrecht van Twenhuysen, eens de Schipper een grooten Dogge mede gaf, en haer op 't Schip toeghevoert wiert, waeren sy seer voor dien bevreest, hem oock al een Sacjama vande honden noemende, als een vande grootste: de Dogge aen een touw op 't Schhip ghebonden, was seer fel op haer, om dat sy als de beesten met vellen becleedt waren, gissende dat sy ghedierten waeren, maer als sy hem altemet wat van haer broot van Turcksche Tarwe, die daer wast, gaven, leerde hy haer kennen, dat het menschen waeren.

Nicolaes a Wassenaer. T'Neghenste deel of T'Vervolgh van het Historisch Verhael. 1625. Daer zijn Eecken boomen, seer hardt van stoffe, jae harder als hier te Lande, de dichte van drie of vier mannen houdende: daer is roodt houdt, dat ghebrandt zijnde, seer lieflijck ruyckt: als men op de stoelen daer af ghemaect by tvyer sit, soo ruyckt het gantsche huys daer af: als sy 'snachts de Wacht teghens haer vyant houden, dan legghen sy dat midden in haer huyskens aen, om haer voeten daer teghens te warmen, en dat sitten sy op den boom / niet, maer slaen een gat door het dack, en houden daer den Wacht, om d'aen vallen te beletten. Men heeft bevonden datter veninige Cruyden zijn: op het welcke te letten hebben, die lust krijghen soudon, die Landen te cultiveren. Hendrick Christiaensen, heeft uyt last sijnder Reeders derwaerts Bocken, en Geyten, oock Conijnen ghebrocht, maer bevonden dat sy door de groente vergifticht waren: Dese reyse in 't voor-haer, waren de Bewintehbbere van sinne teekingh van Verckens daer aen te legghen, 't welck de Colonie seer dienstich sal zijn, oock melck-beesten, met jonghe calveren: als volghen sal. Men heeft seer groote Oesters, Zee-vis en Revier-vis met soo groote abundantie, dat die niet te vertieren is, en in Revieren soo diep datmen die met groote scheepen op-waerts seylen mach. De twee Jongelingen herwaerts van Adriaen Block ghebrocht waren Orsos, en Valentijn ghenamt, desen Orsou was een uytnemendt boos mensch, en in sijn Landt weder-glijkeert zijnde, was hy oorsaecke van Hendrick Christaensens doot, maer tuiert hem met ghelijcke betaelt, dat hy een Coghel tot sijn vereeringh creegh. De eerbaerheydt schijnt (door naeder versoeck) plaets by hen te grijpen, niet willende haer met d'onse vermenghen, uyt vreesse van haer mans, maer die vrij zijn, toonen haer al te vriendelijck. Het Grauw vischt over-al. Watter voorts raers in 'tLandt is, sal door naeder ontdeckinghe, als van

Mijnen, en andere rijckdommen, metter tijdt ons aen-ghedient werden.
Wt goet beleyt, is veel goedts te verwachten.

Nae verloop van schade, volcht al te met ghewin, een onweder hout niet altoos aen: nae dat de West-Indische Compagnie, een mistighe Wolck over 't-hoofst ghewayt was, heeft de Sonne des ghelucks haer weder op 'thoofst ghescheenen, dat haer van de Custe van Cabo Verde een wel gheladen Schip t'huys quam, twee duysent Huyden, een goede partije Olyphants Tanden, en eenich Gout in hebbende: desghelijcs quam ter selver tijdt een Scheepken uyt Nieu-Nederlant, meest met Pelterijen, soo dat voor soo veel als de goede ordre aldaer, alles wel gaat: de Scheepen met de Beesten waren daer noch niet ghearriveert, en 'tgewas van onse Coloniers aldaer ghesayt, stont wel, maer absoluyt bescheet daer af wasser niet: de naeste sullen haer Meesters van alles goet beschet brenghen.

Nicolaes a Wassenaer, Thiende deel of t'Vervolgh van het Historisch Verhael. 1625 ...Ter selver tijt(i.e., has just spoken of March) quam voor de voorsz. Compagnie, een schip van Nova Germania(i.e., New Netherland,, meest met pelterien versien, hadde goede reyse ghedaen: Het Vee aldaer ghebracht, wiert opwaerts ghevoert, op een gheleghen plaets, daer veel gras en weyde overvloedich was, op de reyse waren niet dan twee beesten gestorven, in 't welcke die practisijn, die 't overvoeren soo aerdich ghevonden hadde, groot contentement nam...

De veelvoudighe Navigatien op alle Contreyen van de werelt, en bysonder van d'Oostindische en Westindische Compagnie, ontdecken ons veeler landen wysen, manieren van leven, godtsdienst, en handel soo dat Godts wonderwercken dapper over al ghespeurt werden, alsoo alles tot sijn lof ghedirigeert moet zijn. In ons vorige Discours is mentie gemaect van het Nieu Nederlandt, en de Colonie desselfs, van die van de Westindische Compagnie aengheleyt, gheleghen in Virginia, op de Revier Montaigne, by de Francoysen, en by ons Mauritius ghenamt, en dat uyt Hollandt eenighe huysghesinnen derwaerts ghesonden waren, nu ghewassen tot over de twee hondert zielen, en daer nae eenighe schepen, het eene hadde paerden, het andere koeyen, het derde hoy: twee menden daernaer isser noch een Fluyt toegherust, schapen, verckens, waghene, ploeghen, en alle boeren tuych brenghende. Dese beesten wierden eerst op haer arrivement, drie mylen inde Revier, op 't Noten eylandt gheset, bleven aldaer een dach of twee, gheen gheleghentheyte zijnde daer om te weyden, wierden met Chaloupen en Boots nae de Manhates ghescheept, recht over dito Eylandt, alwaer sy ter weyde bestelt zijnde, wel tierdeden, maer daer nae zijnder wel twintigh beesten in alles ghestorven: de meyninge is, dat sy yets quaedts van een ongheloude landt zouden ghegheten hebben: maer int midden van September ginghen sy ten volle gras, soo schoon en langh als men wenschen conde. De Colonie wert gheleyt nu ter tijdt op de

Manhates, daer is een Fort afghesteecken, van een Ingenieur, Meester Krijn Frederijcks, / 'tzal heel groot begrepen zijn, en comt met het schip dese maent gearriveert wederom met monsters van alderhande ghewas aldaer: de ladinghe zijnde 7246 Bevers-vellen. 675 Otters-vellen, 48 Mincken, 36 Cattelossen, en andere soorten meer veele Eycken balcken, en Notenhout. Het Comptoir dat daer is, wert in een steenen huys ghehouden, met riet ghedeckt, d'andere huysen zijn van basten van boomen: elck heeft sijn eyghen huys. De Directeur met de Coopman wonen hy een: ghemeene huysen zijnder dertich aen de oost zyde vande Revier, die zuyden en noorden ten naesten by streckt. Heden is aldaer Directeur, d'Eersame Pieter Minuit: Schouten Jan Lempou, Kranck-besoeckers Sebastiaen Jansz. Crol, en Jan Huych, die op Sondaghen de Ghemeente aldaer eenige Texten uyt de Shriftuyr, met de glossen voorlesen: met verwachtinghe van een Predicant, alsoo Francoys Molemaecker besigh is, met een Ros-meulen te bouwen, waer boven een ruyme plaets gemaect sal werden, die wel tot een groote vergaderinghe dienen sal, en dan een Toren opgheset, daer de Clocken van Puerto Rico ghehaelt, ghebruyckt sullen werden. By de Raedt aldaer wert recht ghepleeght in criminele saecken, tot op boet-straffe, aen den lyve niemant: soo 'tgheviel dat yemant in sulcks verviel die zoude met sijn sententie naer Hollandt ghesonden werden. d'Eerste Directeur is daer gheweest inden jaere 1624 Cornelis May van Hoorn, de tweede Willem van Hulst int 't jaer 1625, die nu wederom comt. Aldaer is een yder die gheen publijeke ampt bedient, besigh met het syne, men arbeydt daer als in Hollant d'eene drijft handel, opwaerts, Zuydtwaerts, en Nourdtwaerts: d'ander bout huysen, de derde 'tlandt: elcke landtman heeft sijn Hoof-stede, melck comt tot profijt yan den Boer, vercoopt dien aen die van de natie, die daer haer loon voor den arbeyt 'sweecks ontfangt: de huysen van de Hollander en staen nu buyten 't Fort, maer dat ghemerckt zijnde, sullen sy haer alle daer binnen begheven, om te populeren, en seecker van een overval te zijn. Die van de Zuydt Revier sullen haer Fort verlaten, en comen herwaerts, op 't Fort Orangie 'thooghste daer de Hollanderen gehandelt hebben, sullen maer van vijfthien, tot seshien mannen blyven, de rest sal nederwaerts comen. Het Fort vande Maykans leyt daer recht teghens over, dat sy teghens haer vyanden ghebout hebben, zijnde de Maquaes, een sterck volck. Ts dit Jaer ghebeurt, dat de Maykans teghen de Maquaes ten strijde treecken souden, versochten dat de Commandeur op 't Fort Orangie met ses andere haer souden assisteren: De Commandeur Krieckebeeck, treckt met haer op, een Myle van t'Fort zijnde, bevonden sy de Maques, die soo dapper met het gheschiet van pijlen op / haer vielen, dat sy de vlucht nemen moesten, en wierdender vele gheslaghen, b sonder de Commandeur, en noch drye tot hem, onder dewelcke Tymen Bouwensz. was, die wiert van haer ghegheten, na dat sy hem wel ghebraden hadden, de rest wiert verbrant. De Commandeur wiert begraven en ddander twee aen syn zijde, De ghevluchtete waren drie, daer onder twee Portugysen, en een Hollander van Hoorn, d'eene Portugys was in sijn rugghe, met een Pijl int swemmen gheschoten: Een Been, en een Arm, wiert van de wilden, t'huys-waert ghedragen, om by de familien uytghedeylt te zijn, tot een

Pronck dat sy haer partye overwonnen hadden. Eenighe daghen daer na quam d'Eersame Pieter Barentsz., die meest op de Chaloupen opwaarts en lancx, de Cust ghesonden wert, by haer, Wilden excuseerden haer daet, om dat sy noyt haer teghens de Blancken ghestelt hadden, reden vraghende waerom sy haer met haer moeydeden, anders ware sulcx by haer niet gheschiet. Als de Commandeur absenteerde, wiert door ordre van de Directeur Minuit, Pieter Barentsz. Commandeur op t'Fort Orangie, daer waren acht Huysghesinnen op, en thien of twaelf Matrosen, in dienst van de Compagnie: de Familien soudender dit jaer aftrecken, en t'Fort soude met seshien Man beset blijven sonder Vrouwen, op dat de Colonie met Huysghesinnen ghestijft moch zijn, by de Manhates, die hoe langher hoe meer de Vreemdelinghen ghewennet worden. De Natie is vry al wat baet soecken de door Dieveryen. Be faulte wert onder hen weynich ghestruft als yemant dat Ambacht te veel ghepleecht heeft, wert hy naeckt uyt sijn goet gheset, en moet weder andere middelen soecken.

De Man, soo Vrouwe sonder oorsaeck verlatende, moet alles haer laten, desghelijcx de Vrou de Man, maer alsoo sy seer de kinderen beminnen, sijn die dickwils oorsake dat sy weder by een komen; De Dochters laten haer t'hayr rontom om scheren, als de Papen, als sy d'eerste reyse haer sickte krijghen, werden sy van alle menschen in een afgesondert Huysken gheset, de spiijt wert haer op en met een stock ghegheven, sit aldaer binnen soo lange als sy voor de tweede reyse bevanghen wert, dan verschijnt sy weder onder de hare, en wert een Man toegheleyt, tast dan haer hayr weder aen, dat sy te voren niet handelen mocht: Be ghetroude vrouwen laten t'hayr, wassen, tot de middel toe, smerent met Traen: als sy haer sieckte heeft, eet sy met haer Man niet, het drincken suypt sy luyt de hant. De Mans laten t'hayr aen d'een zijde van t'Hooft wassen, tot een vleecht, de reste wiert afgheschooren. Als een d'ander ombrenght wert het niet gestruft, die het aengaet leyt de neerwraeck in t'werck, soo niet blijft alles ale vorens. In de Maent augusto komt haer allen een quellinghe aen, dat sy als beseten loopen door Hegghen en Haghen niet aensiende, als dolle Honden rusten niet, dan als sy aemachtich werden, houden van sulcx een seltsaem ghesicht, t'meeste ghevo-/gelt datmen vint sijn Tortedyven int wilt, soo overvloedich dat sy de ^onne sehijn bedecken. Als het Fort by de Manhates afghesteecken, opghemaect is, sal het Amsterdam ghenaeamt zijn, en t'Fort in de Zuyt-Reiver is alreede ledich, om de Colonie te stercken, men handelt daer niet dan in Jachten, om de kosten te vermijden. Om de Noort legghen Sickenanes, tusschen de Brunisten, en de Hollanderen. d'Opperste van die Natie heeft onlancx met Pieter Barentsz. een acoort ghemaect, met niemant dan met hem te handelen. Jaques Elekes hadde hem in den Jare 1622. op syn Jacht ghevanghen, en moest groot rantsoen betalen, of hy wilde hem koppen, betalende hondert en veertich vademen Zeewan dat svn kleyne Coralen die sy selfs maken, by haer als Iuwelen gheacht, daerom betront hy nu niemant als desen. De Brunisten die daer na wonen, syn Enghelschen die met consent van de Koninck derwaerts ghereyst zijn, by haer Puriteynen ghenaeamt, om dat sy de Suyverheyt in de Qrthodoxe leere versoecken, begeeren in Enghelant niet te leven geen rijckdommen, alleenlijck den

nootdrift, en matelijcken staet wenschende. Die Natien die alderhoochst van daen komen, by de handelaers bekent, sijn de Wilden, uyt het Fransche Canada: daer ontrent syn de Orankokx, d'Achkokx, en andere, soo wel Mannen als Vrouwen, aen de Rivier komende, als sy de vrouwen mede-brenghen, ist een teecken, dat sy in vrientschap komen, als sy sonder die, de Jachten komen besoecken, moet yeder op syn handen passen. t'Ghevoelen van de Maikans ist weghens het scheyden van de ziele, dat die het lichaem verlatende West-waert op gaet, daer komt die by d'andere die vorens ghestorven zijn, in voile vreucht: daer hebben sy alle Otteren, of Beeren Rocken aen, die swart zijn, en die sijn by haer teeckenen van blijdschap: om daer by te zijn, hebben sy gheen verlanghen. De Mahieu, Capiteyn van de Maikans, dat is Cat ghenaeamt, meent, dat de doot van de Duyvel komt, die quaet is: twelck een Schipper missakende seyde, dat Godt de doot in sijn macht hadde, daer op hy vraechde of die goet zijnde, macht hadde om t'leven te gheven of te nemen, en hem wiert gheantwoort, ja: t'welck hy niet verstaen konde, dat die goede God, het quaet, dat is de doot gheven soude, maer daer was niemant die hem goet onder recht dede daer om bleef hy in sijn duysternis. Als sy een doot lichaem hebben, stellen sy het eer dat het besterft nederhuycckende op de hielen, als de kinderen hier te Lande by t'vier sitten, en soo stellen sy het in t'Graf al sittende, t'aensicht tegens het Oosten.

Het schijnt dat by de Sickanamers, daer vorens afghesproken is, een forme van Sacrificie ghehouden wert: sy hebben een Hol in een ghebercht, daer stellen sy een Kerel, in, vol van alderhande koopman-/schappen, die sy by haer hebben, of becomen connen, als zijn de een partije haer der schatten, daer komt daer na een Slanghe in, dan vertrecken sy alle, en komt s'nachts de Manittou, dat is, de Duyvel en neemt de Ketel wech, soo de Koutsnacka, dat is, haer Duyvel-jagher seyt die over dit werck presideert. Dese Pieter Barentsz. daer vorens van ghesproken is, kan alle de Natien daer ontrent verstaen, hy handelt met de Sickenames aen de welcke de gantsche Noort-cust contributeert, met de Zinnekox, Wappenox, Maquaes, en Maikans, soo dat hy alle de Volckeren met Chaloupen besoeckt, en in vrientschap met haer handelt, niet dan pelterien: en heeft die jaer een schoon Cargasoen wederom ghebrocht, met het Schip t'Wapen van Amsterdam daer Schipper op is. Adriaen Joris, die in't Jaer 1625. den 19. December met het Schip het Meeutje derwaerts liep, en brocht, dito Pieter Minuit, die mi syn Vrouwe derwaerts ontbiedet; Het Meeutje quam aldaer, den 4 May 1626.

See under "Dutch in Caribbean, 1/13/1627" for the voyage of the jacht Bruynvisch, Capt. Jan Reyersz. Swart, 60 lasts (=120 tons) in burden. She sailed from Texel (=Amst.) on 1/13/1627 along with yacht Otter, Capt. Dirck Simonsz. van Uytgeest, and the jacht Kater, Capt. Jochem Gysz. The Otter went to Brazil, but the other two cruised the Caribbean for prizes. July 26, 1627: The Bruynvisch was off Havana, and from there sailed for New Neth. Aug. 20, 1627: She anchored at mouth of the North River in New Netherland. Sept 30: She sailed for

Netherlands. Oct. 25, 1627: Arrival at Texel.

Is gelesen den brijff van Pieter Minit, Isack de Rasiere, Jan Huijgen, Adriaen Jorisen "Thien Pondt, Pieter Bi'jlevelt, Francoijs Veersaert ende Jan Lampo, in date den 12 Julij, 1627, geschr. op't eijlant van de Manhaten, fordt Amsterdam, in Vergijnis. Is geresolvert ons te seijnden de brieven van de Brunijsten mette brieven die mette carkesoenen sijn gecomen, ende dat men geen vorder onkosten tot nadeel van de Comp.e soude doen, ende dat onse gecomijteerde 't selve sonden vorderen. Den 28 Sept. 1627 seijnt de camer Amsterdam bijlletten tot vercoopijge van de bevers, otters, ende ander vellen, olifantstanden, toback hijden, ende ander waeren tegen den 2 November. Den 17 Sept, schrijft Pieter Maes van Santwijts, dat de Hoope den Arent, ende het jacht den Hasewijn uitte Dns vertrocken den 29 Sept. 1627 ende treckt 25 L sterlijns op Phlijps Jacobsen tot behoefte van de schepen, versouckt recompense voor sijnnen dienst is geresolveer aen onse gecomijteerde daer van te schrijven om in de 19 voor te dragen. Is gecomijteert Tonneman ende Godijn om mette rekenmr.s te spreken nopende de bijlletten dien in't ongeree sijn om te sien hoe men alles can remedieren. Is gelesen de requeste van Jan Haersen, vrouwe, varende op 't schijp Armuiden, Cap.t Adriaen Bollaert, mijts den borgemr. de Moor verclaert borge daer voor te sijn, wijnt 14 gul. ter maent. Is geresolveert nopende het schijp varende na Senegal, dat men de Francoijssen die mede sullen varen haer sal versien soo van seloupen ende carkesoenen ende van alles tot haer reijse van noode sijnde, als oock van volck totte reijse dienstich sijnde, ende dat men sal schrijven aen de gecomijteerde met een van de Fransoijssen om in de 19 voore te dragen dese reijse soo nijet can gedaen worden gelijk voor dese is geresolveert. Wort den burgemr. van der Hoogen geauthorijseert te accorderen met Jan Hubert gevaren op 't schijp van Heijnderijck Lucefer nopende sijn slijnckerhandt, die heel vermijnckt is daer voor hij soude ontfangen de somme van vijftich ponden vlams. Is geresolveert twee jachten te maken volgens de charter bij ten Haeff ende borgemr. de Moor gestelt tusschen de 30 ende 40 lasten met 2 besaens. Machiel Jacobsdochter van Amsterdam schrijft van de coopere stucken, presenteert sijnnen dienst. Is geresolveert de gecomijteerde tot Amsterdam te schrijven om een fleujte met deijlen, ende branthout meest als sparren ende anders te coopen ofte te bevrachten na sijn den besten orber sullen vijnden.

Is goet gevonden aen de carrier van Amstredam te schrijven om te weten de gelentheijt van Marijnus Adriaensz., vuijt gevaren met schip Vere ende met jacht den Bruijnvisch, in Nieuw Nederlant aen landt gelaten. Jan Jahnz. schoonsoon van schipper Jan Pietersz. is voor onderstierman aengenomen tot vier pont ter maent op 't schip de Leeuwinne. Hans Bastiaensz. is aengenomen voor stierman op d' jacht de Noort Sterre

toe 30 gls. ter maent.

Pieter de Somer is aengenomen voor onderstierman op 't selve jacht de Noortsterre tot 20 gls. ter maent. Is goet gevonden aen d'heer burgem.r de Moor in banco (tot betalinge van de schulden tot Vlissinge) sal schrijven eene somme van vijfhondert ponden vlems. Willem Whoed Schotsman, is aengenomen voor constabel ende als halfwaerk onderstierman op't schip de Leeuwinne tot vierentwintich guldens ter maent. Ende is goet gevonden hem toe te leggen voor dijversche quetsuren bij hem vercregen in't veroveren van 't schip St. Antonio ende doen cureren de somma van twee ponden vlems.

D' onwederen ende storm-winden zijn tot op den 23. Januarius soo veelboudich gheweest van Octobri af, datter weynighe zijn die sulcks beleeft hebben: Men heeft t'zedert in Texel ghesien Schepen die drie mael haer Masten afghecapt, ende wedet in-gheset hadden: Eyndelijck als de Winden uyt den Westen ende Noorden, meest ghewaeyt hadden is die tot den Noort-Oosten den 23. geloopt, daer op de Vlote 210. Schepen sterck, goedt regard nam, ende ginck ter Zee, daer onder waren 18. West-Indische, soo Schepen als Jachten, van dewelcke vorens is gheseydt, als mede 'tSchip de Drie Coninghen na Virginia, ende 'tSchip Schiedam na Oost-Indien, ende vele na de Strate van Gibraltar, volghens d'ordre der H.H. Staten gheequippeert.

Tot profijt van de selfde Compagnie quamen twee Schepen van Nieu-Neder-landt, met thien duysent stucks Pelterijen, of Vellen, en daerby een groote quantiteyt Timmerhouts, bequaem tot 'tSchepen bouwen, die sy cort meynen t'Zee te brengen, dese Schepen waren afgesonden van de Commandeur aldaer Minuicti genaemt, t'eene Schip was de Drie Coninge, Schipper Jan Jacobsz van Wieringhen, 'tander was het Wapen van Amsterdam. 'tGouverne van de Luyden op 'tNieu-Nedererlandt stont den 19. Augusti deses Jaers aen den voorsz Minuict, Successeur van Verhulst, Was derwaerts gegaen, Anno 1626. den 9. Januarij uyt Hollandt, ende hielt sijn residentie in 'tmidden van een Natie ghe-naemt de Manates, bouwende aldaer ean Fort, dat de naem voeren sal van Amsterdam, met vier punten voor aen, t'eenemael van buyten met steen opghewrocht, mits de Wallen santachtigh nedervielen, ende nu bestandigher blijven souden, in sijn gheselschap hebbende twee hondert en tseventich zielen, soo Manneg, Vrouwen ende Kinderen, Onthielden haer noch buyten 't Fort, sonder vreese, alsoo d' Ingesetenen vredelijck met haer leven: leggen drie mijlen van de Zee, op de Revier by ons Mauritius, by anderen Rio de Montagne ghenaeamt. Dese Vreemdelinghen onthouden haer meest op haer bouwinge, 'tdefect wert by de Bewinthebberen ghesuppleert: 'tWinter Kooren is daer goet ghevallen, maer 'tSomer Kooren rijp eer het ten halven opghewassen was, door de felle hitte, valt het heel magher. De beesten daer ghesonden, hebben goeden tier, ende staet alles tot vermeerderingh, in 'tverbeteren van 'tLandt, dat vol ontuychs ende magher is. Op 't Fort Orangien legghende hooger op de Revier, onder de Maikans, zijn nu

gheen Familien, maer zijn alle beneden gebrocht, daer op onthouden haer vijf of sesentwintich Personen, Handelaers, Onder-Dirceteur is aldaer Bastiaen Jansz Crol, die daer ghebleven is van den Jare 1626. als d'andere nederwaerts ginghen. Die van de West-Indische Compagnie hebben mede alle die op de Zuyt-Revier waren, gelicht, houden daer alleenlijck een Schip legghende dat handelt: Men bevint by die van verre comende Handelaers, Leeuwe Dellen, die sy niet verhandelen willen, om dat sy daer mede gecleedt zijnde, die veel warmer bevinden als d'andere. Boven de Zuyt-Revier, op 37. graden, onthouden haer Enghelschen, zijn vrye Luyden, maer van Negotianten daer ghestelt, op voorwaerde, dat sy zijn ghehouden soo veel Tabacks te leveren aen haer Meesters als bedonghen is, de rest is voor haer: daer werdt van die groote Negotie ghedreven, ende comen vele Schepen uyt Enghelandt derwaerts. Aen de Noordt-zijde hebben sy Enghelsche Brounisten, die haer wel gheneren, ende veel toeloops krijghen, houdende dapper haer reputatie onder de Ingesetenen, die sy niet vreesen, haer regourens teghens die eerst ghestelt hebbende, ende soo blijvende. In 'tbegin sel deses Jaers isser een Oorlogh ontstaan tusschen de Maikans by 't Fort Orangie, ende de Makuaes, maer sy hebben de Maikans gheslaghen, ghevanghen, ende de rest verdreven, die haer gheset hebben na 'tNoorden by de soete Revier, also ghenaemt, ende beginnen daer weder te bouwen: ende soo is aldaer des Krijghs een eynde.

XVII. Ende alsoo de Heeren Staten G.nael op het laeste afscheyden tegens het onderhouden van het Fort Nassauw de generale Comp.e gelieft heeft te beswaren met het overvoeren vande victualie ende het betalen van enckel convoy, sal mede gedelibereert worden offmen hare Ho.Mo.niet en behoort te versoecken deselffde resolutie te willen resumeren ende by naerder verclaringe te verstaen dat de Compagnie, gelyck henl. in het octroy belooft is, van alle convoy / ende consequentel. oock van dese, onbeswaert sal blyven, mits voor recognitie vande onderhoudinge de victualie voor niet overvoerende.

XVIII. Die van Groeningen ende Dordrecht worden ernstich versocht met haer te willen brengen de reeckeninge van haer laest gedane equipagie op Guinea om den anderen van alles in conformite van het octroy kennisse ende onderrechtinge te doen tot welcken eynde die van Amsterdam die vande hare oock sullen gereet hebben, als oock die vande drie schepen in de voorsomer om hout naer West Indien uytgesonden.

XIX. Gelyck die van Seelandt mede versocht worden de instructie van den Commandeur Schouten ende de andere ordre daer op syn onderhebbende matrosen aengenomen syn mede te brengen, soo wel om den / anderen daarvan openinge te doen, als mede om te delibereren offmen yetwes voorderyck tot vervolch van syn voornemen soud' mogen by der handt nemen.

XX. Eyndel. sullen de gecommiteerde gelast comen om alle voorvallende saecken die de respective leeden vande vergaderingh buyten de voorgestelde poincten souden mogen inbrengen ende proponeren, te adviseren ende met meerderheyt van stemme het dienstichste voor de Comp.e te concluderen.

Extract uyttet Resolutieboeck vande Vergaderinge der Negentiene vande West Indische Comp.e gehouden binnen Amsterdam. 1. Desen morgen syn op de beschryvinge vande Camer van Amst.m

(die was tegens den XI deser) voor de eerstemael vergadert geweest de gecomitteerde van haer Ho.Mo. de bewinthebberen vande cameran van Amsterdam, Seelant, Mase ende Stadt ende Ommelanden. Ende overmidts men verstont dat die vant Noorder-quartier mede in stadt waren ende haer hier nochtans niet en presenteerden, soo is den camer bewaerder La Croise nae hun logement gesonden, die haer niet ingevonden heeft. Daerop goet gevonden is datmen by provisie wat souden beginnen. Ende hebben oversulcx de gecomitteerde van hare Ho.Mo., namentl. de Heeren Van der Meer ende Schaffer eerst, daernae de aenwesende leeden, conform de ordre inde voorgaende vergaderinge vande XIX gehouden, hare plaetse genomen in voegen als volcht.

De gecomitteerde van hare Ho.Mo.

De Heer Jan Gysbrechtsz

Mr. Symon Schotte, Secretaris tot Middelburch De Heer Albert Kounraets

Pieter Burt

Cornelis Bicker /

f.4\$ v. Mr. Jacob de Witt

Jacob Menten

Samuel Godyn

Rogier Cobbaert, Out Burgemeester tot Vlissingen

Jonckh.r Diederich Scherff

Henrick Broen

Jeremias Walens

Adriaen Valerius, Assessor

Samuel Blommaert

Dirrick van der Veen

Rombout Jacobsz

Boudewyn Heyndricksz, oudt Burgem.r tot Edam

Albert Wiffrinck

Kiliaen van Renselaer

Gregorius van den Broeck, Assessor.

2. Behalven dat de Heer Kiliaen van Renselaer verhaelde eer hy gingh sitten, dat hy tegens de XIXe plaetse inde voorgaende vergaderinge voor hem ende synen assessor hadde geprotesteert ende acte van onprejuditie vercregen, de welcke hy ende synen assessor noch in haer geheel was behoudende terwyl haerluyden daerover noch geen contentement gedaen en was. 3. Daernae soo heeft de Heer vander Meer den name des Heeren aengeroepen ende voor het overleveren vande credentiebrieven / verhaelt dat Rombout Jacobsz (nu wederom vande Camer van Amsterdam gecomitteert synde) inde voorgaende vergaderinge vande XIXe de resolutie geteyckent ende om de sinn van die te beter te vatten tegen over de gedeputeerde van hare Ho.Mo. geseten hadde ende so der niemanden tegen en hadde, versoecken soude dat hy het selffde wederom doen woude, tegen het welcke niemanden spreekende, soo is hem in laste gegeven de voorvallende resolution te teyckenen ende aldaer

op de geordonneerde plaetse te connen sitten.. Naer het welcke de brieven van credentie syn overgelevert in handen vande gecommiteerde van hare Ho.Mo. (diese aenden schriba gelanght ende overluyt gelesen heeft) die omvragen gedaen hebben offer oock yemanden tegens eenige der selve yet hadde. Daer op is geremarqueert dat den credentie brief van die vande Mase niet en was conform de resolutie vande XIXe den XIIIIe October laestleden genomen, als hebbende gelimiteerde commissie om op voorvallende saecken (die haers oordeels van gewichte mochten bevonden worden ende uytstel soude cunnen lyden) naerder advis te moeten verwachten, daerenboven datse met haer drie bewinthebbers gecommiteert waren, comende, daer het octroy maer van twee spreekende is, op het welck verscheyden redenen tot accommodatie ende de nootwendicheyt int lange door de Heer Mr. Jacob de Widt ende Philips Doubleth verhaelt ende geremonstreert wierden nevens presentatie datse met haer dryen maer / twee stemmen souden uytbrengen onder acte van non praejudicando ende verder de oncosten van den iiie bewinthebber tot hare last nemen ende niet tot last vande Comp.e brengen sullen. Des niet tegenstaende soo is verstaen ende geresolveert, 3. Dat den credentie brief sal moeten syn in debita forma conform de resolutie daerop inde voorgaende vergaderinge genomen,